

**Onderzoeksdocumentatie
WoON;**

module Sociaal-Fysiek

Onderzoeksdocumentatie WoON; module Sociaal-Fysiek

Uitgevoerd in opdracht van het
Ministerie van VROM

ABF Research

september 2007 | r2006-0068BB

ABF RESEARCH

VERWERSDIJK 8 | 2611 NH DELFT | T [015] 2123748

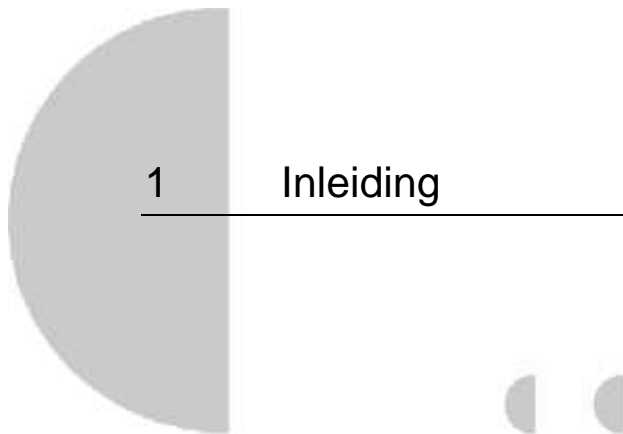

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Leefbaarheid	1
1.2	Aparte module	1
1.3	Gedrag en attitude	2
2	Acceptatie enquêtebestand	3
2.1	Persoonscontrole	4
2.2	Recent verhuisden	4
2.3	Methode van ondervraging	5
3	Routingcontrole	6
3.1	Overzicht TOGA's (ten onrechte geen antwoord)	7
4	Typeren open vragen	8
4.1	Procedure typeren	8
4.2	Resultaten per vraag	11
5	Consistentiecontroles	15
5.1	Consistentie Tevredenheid met de Woonomgeving (V3)	15
5.2	Verschuiving in tevredenheid over de woonomgeving	18
5.3	Conclusie verschuiving(en)	23
5.4	Nadere analyse extreme inconsistenties	24
6	Behandeling ontbrekende waarden	26
6.1	Antwoordpatronen blok vragen	26
7	Afgeleide variabelen	28
7.1	Afleiding variabelen uit blok vragen	29
7.2	Conclusie afgeleide variabelen	32
8	Dataprocessing Woonomgevingsopnamen	33
8.1	Bestandsacceptatie	33
8.2	Routing	34
8.3	Consistentiecontrole	35
8.4	Opnemersvariantie	36
8.5	Proxy-woningen	40
9	Non-respons analyse	41
9.1	Stap 2: Van steekproef naar respons in de module Woningmarkt van het WoON	43
9.2	Stap 3: Van netto-respons van het WoON naar Parent survey	53
9.3	Stap 4: Van parent survey naar bruto-steekproef van de module Sociaal-Fysiek	64
9.4	Stap 5: Van steekproef naar netto-respons in de module Sociaal-Fysiek	70
9.5	Vergelijking selectiviteit van de uitval in de verschillende stappen	81
10	Weging	84
10.1	Vertekening naar stratum (ligging woning)	84
10.2	Vertekening naar demografische kenmerken	85
10.3	Vertekening naar WoON-variabelen	86
10.4	Wegingprocedure	87
10.5	Vertekening na weging	88

11	Plausibiliteit	92
11.1	Woningtype	92
11.2	Kenmerken eengezinswoningen	93
11.3	Kenmerken meergezinswoningen	94
11.4	Speelvoorzieningen	96
11.5	Vervuilingsgraad omgeving	97
11.6	Conclusies	97
12	Slotbeschouwing	99
12.1	Vertekening bij vervolgonderzoek	99
12.2	Veldwerkmethodiek	99
12.3	Controle juiste persoon	100
12.4	Controle juiste adres	100
12.5	Antwoordpatronen	100
	<i>Bijlage 1: Nonrespons per item</i>	101
	<i>Bijlage 2: Consistentie WoON-SF</i>	105

1 Inleiding

1.1 Leefbaarheid

Met de start van het grotestedenbeleid in 1995 tekende zich een verschuiving af in de beleidsaandacht van het rijk naar de wijk. Met deze toegenomen aandacht voor de wijk als niveau van beleidsinterventie, kwam ook de aandacht voor de 'leefbaarheid' op. Dit heeft natuurlijk zijn doorwerking gehad in de beleidsinformatie die moet worden verzameld t.b.v. de beleidsvoorbereiding, -bijstelling en -verantwoording.

Het WoningBehoeftOnderzoek 1998 en 2002 bevatte al een aantal vragen waarmee de verschillende dimensies van leefbaarheid in beeld werden gebracht. De laatste tijd is er echter een beleidsontwikkeling gaande waarbij er een meer expliciete relatie wordt verondersteld tussen de inzet van fysieke instrumenten en het treffen van fysieke maatregelen met het oogmerk sociale verandering in de steden en wijken tot stand te brengen. De instrumentering van dit beleid is nog in ontwikkeling, maar het is wel duidelijk dat er meer behoefte bestaat aan handvatten voor beleidsingrijpen, dan in het verleden het geval was. (Toen werd volstaan met het in kaart brengen van de leefbaarheidperceptie op verschillende dimensies.)

1.2 Aparte module

Omdat dit een uitbreiding van het aantal thema's betekent kan niet worden volstaan met het beperkte vragenblok dat bij het WBO werd gebruikt. Voor het WoonOnderzoek Nederland is dan ook een aparte module 'Sociaal-Fysiek' geprogrammeerd, die de mogelijkheid biedt voor een bredere en wellicht op punten diepere meting van de leefbaarheid van wijken. Ten behoeve van de module sociaal-fysiek (SF) is een vragenlijst geconstrueerd die:

een goed inzicht biedt in de perceptie van burgers op de dimensies van leefbaarheid, waarbij niet alleen de traditionele dimensies (sociale en fysieke kwaliteit van de woonomgeving en het voorzieningenniveau) moeten zijn gedekt, maar tevens moet worden nagegaan welke ander dimensies voor het Woonbeleid van belang zijn.

Daarbij vormt de vragenlijst - voor de relevante onderdelen - de 'keerzijde' van de omgevingsopname (het geobjectiveerde beeld van de fysieke omgevingskwaliteit). Bij de in totaal bijna 9000 respondenten is dan ook een woonomgevingsopname uitgevoerd. Het veldwerk is uitgevoerd in 2006. In dit rapport wordt de dataprocessing van zowel de woningopnamen als de enquête besproken. De dataprocessing

voor de woningopnamen is relatief beperkt van omvang. De onderdelen die specifiek voor de woningopnamen gelden zijn beschreven in hoofdstuk 8.

1.3 Gedrag en attitude

Bij een enquête waarin naar de mening over een onderwerp - in dit geval de woonomgeving - wordt gevraagd, is het belangrijk te beseffen dat de antwoorden gebaseerd zijn op attitudes en gedrag. Deze zijn subjectief (persoonsafhankelijk), en worden bepaald door het moment en de situatie. Dit betekent dat we moeten accepteren dat mensen van mening kunnen veranderen en dat het vrijwel onmogelijk is om op basis van (bekende) gegevens iets te zeggen over onbekende (of niet ingevulde) gegevens. Tijdens de dataprocessing van het onderzoeksbestand zijn we hier diverse malen tegenaan gelopen. Hoe we daar mee omgegaan zijn, staat in dit document beschreven.

Het WoON kent meerdere modules. De basismodule van het WoON is de module Woningmarkt. Als in dit rapport naar de module Woningmarkt van het WoON verwezen wordt, wordt voor het gemak vaak volstaan met de term 'WoON'.

2 Acceptatie enquêtebestand

Het veldwerk voor de enquête is gedaan door Gfk-Intomart. Zij hebben eind juli 2006 het definitieve onderzoeksbestand opgeleverd. Dit bestand omvat 8769 waarnemingen. Van deze 8769 respondenten zijn er 20 uit het definitieve bestand verwijderd. Deze huishoudens hebben wel deelgenomen aan de basismodule – de WoON-enquête – maar zijn uit het analysebestand verwijderd, aangezien de enquête niet door de juiste persoon is ingevuld.

In dit hoofdstuk wordt besproken in hoeverre de uitgevoerde enquêtes voldoen aan de vooraf door VROM gestelde kwaliteitseisen. Alle 8749 respondenten zijn te koppelen aan de basismodule, zodat uitspraken gedaan kunnen worden over relaties tussen verschillende onderwerpen in het WoON. Nu bestaat er de kans dat het ondervraagde huishouden in de tussentijd van de twee ondervragingen verhuisd is, of is het mogelijk dat iemand anders (uit het zelfde huishouden) de enquête Sociaal-Fysiek (SF) ingevuld heeft. Dit laatste is van belang voor de consistentie tussen beide enquêtes. Hier komen we in hoofdstuk 5 op terug.

Een groot verschil met de woningmarktmodule is dat de ondervraagden de lijst zelf kunnen invullen zonder geautomatiseerde controles, of de hulp van een interviewer. Dit kan leiden tot fouten die niet mogelijk waren in de computer-aided-onderzoeken (zoals CAPI, CAWI en CATI). Een voorbeeld hiervan is het niet invullen van vragen, waar dit eigenlijk wel had gemoeten. Bij de hoofdstukken Routingcontrole (hoofdstuk 3) en Behandeling ontbrekende waarden (hoofdstuk 6) komt dit nader aan de orde.

In dit hoofdstuk gaan we na of het WoON en de module Sociaal-Fysiek door dezelfde persoon is ingevuld en voor welke woning de recent verhuisden de enquête hebben beantwoord. We eindigen met een overzicht van de methode van ondervraging in de module SF.

2.1 Persoonscontrole

Om vast te stellen of de enquêtes door dezelfde persoon ingevuld zijn, zijn we nagegaan of in elk geval het geboortjaar en het geslacht overeenkomen. Uit Tabel 2.1 blijkt dat het grootste deel (99%) van de respondenten in SF een gelijk geboortjaar en geslacht heeft opgegeven als in het WoON. Dit betekent dat de kans groot is dat de enquête ook daadwerkelijk door dezelfde persoon is ingevuld. Helaas zijn er niet meer gegevens in de module SF bekend waarmee we een scherpere controle kunnen uitvoeren.

Tabel 2.1 Overzicht controle geboortjaar en geslacht respondent WoON en Sociaal-Fysiek

		Geboortjaar identiek?		
		<i>nee</i>	<i>ja</i>	<i>totaal</i>
Geslacht	<i>nee</i>	30	26	56
identiek?	<i>ja</i>	35	8.658	8.693
<i>totaal</i>		65	8.684	8.749

2.2 Recent verhuisden

Willen we beide onderzoeksbestanden koppelen, dan moeten we zeker weten dat beide vragenlijsten voor dezelfde woning ingevuld zijn. Om dit te achterhalen heeft VROM geprobeerd de huishoudens te benaderen waarvan men wist dat ze tussen het invullen van de WoON- en SF-enquête verhuisd waren. Tabel 2.2 geeft een overzicht van het aantal respondenten dat na het afnemen van de WoON enquête verhuisd is. We zien dat van de mensen die gereageerd hebben op de oproep van VROM, het merendeel de vragenlijst voor de oude woonomgeving ingevuld heeft (55 van de 78%). Voor deze bewoners is het kunnen de antwoorden van SF probleemloos aan het WoON gekoppeld worden. Voor de mensen waarvan we weten dat ze van de nieuwe woonomgeving uitgegaan zijn (n=23), is afgesproken met VROM dat deze koppeling niet gemaakt kan worden. Dat betekent dat ze uit het onderzoeksbestand verwijderd zijn. De mensen die niet gereageerd hebben ("onbekend") hebben we ook uit het SF-bestand verwijderd, aangezien we niet met zekerheid vast kunnen stellen welke woning als onderwerp genomen is.

Tabel 2.2 Overzicht verhuisde huishoudens tussen invullen WoON en Sociaal-Fysiek

Totaal recent verhuisd:	244
Enquête ingevuld voor:	
Nieuwe woning	23
Oude woning	55
Onbekend	166

2.3 Methode van ondervraging

Een groot deel van de ondervraagden van de module SF heeft de enquête schriftelijk (zelfstandig) ingevuld, zonder dat er controle was op de beantwoording van de vragen. Dit heeft onder andere geresulteerd in een groot aantal TOGA's (Ten Onrechte Geen Antwoord); vragen waarvoor iets ingevuld had moeten worden, maar waar dat niet gebeurd is. Hier komen we bij het bespreken van de routing controle nader op terug. Verder bestaat de mogelijkheid dat bij een schriftelijke enquête de respondent teveel antwoorden aangekruist heeft.

In deze paragraaf geven we een overzicht van de gebruikte methode van ondervraging en bespreken we hoe het veldwerkbureau omgegaan is met incorrect of incompleet ingevulde schriftelijke vragenlijsten.

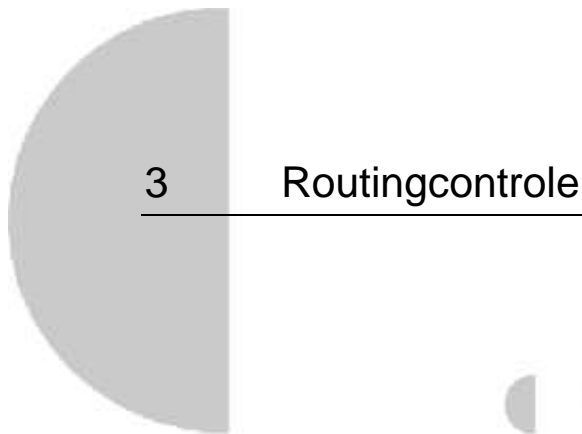
Tabel 2.3 Overzicht methode van ondervraging module Sociaal-Fysiek

	Aantal waarnemingen
Schriftelijk	4.651 (53%)
CAPI	706 (8%)
CATI	1.232 (14%)
CAWI	2.160 (25%)

De meerderheid van alle afgenomen SF-enquêtes is dus schriftelijk afgenomen. Dit betekent dat fouten in het bestand geslopen zijn ten aanzien van TOGA's en meervoudige antwoorden. Gfk-Intomart is hier als volgt mee omgegaan.

TOGA's: Als een antwoord ten onrechte niet ingevuld is, krijgt het de waarde 9 of 99 - "Geen antwoord". Bij vragen die terecht niet ingevuld zijn, is de betreffende cel in SPSS leeg (een zogenaamde Missing Value). De optie "Geen antwoord" komt dus alleen voor bij schriftelijk, en kan beschouwd worden als een nonrespons. Zoals we later zullen zien, kan dit een verstoring veroorzaken in de antwoordenpatronen, aangezien bij de computer ondersteunde methoden mensen gedwongen worden om iets in te vullen omdat de programmatuur dat verlangt. Hoofdstuk 6 gaat hier nader op in.

Het volgende hoofdstuk bespreekt routingcontrole, waarin onder andere het aantal TOGA's en TOWA's (Ten Onrechte Wel een Antwoord) aan bod komen.

3 Routingcontrole

Met de routingcontrole kan achterhaald worden of een respondent geen antwoord in hoefde te vullen, of dat men ten onrechte geen antwoord ingevuld heeft. In het eerste geval noteren we Niet Van Toepassing (NVT), in het tweede een TOGA. Verder is het mogelijk dat een ondervraagde persoon toch een antwoord invult, waar dat niet nodig was – een zogenaamde TOWA (Ten Onrechte Wel een Antwoord). Een voorbeeld hiervan is een vraag beantwoorden over de winkels in de buurt, terwijl deze niet aanwezig zijn (vraag 18 in de SF-enquête).

Een TOGA maakt de waarneming onbruikbaar voor analyses op de betreffende deelvraag. Ideaal is dus een bestand zonder TOGA's. In sommige gevallen (bijvoorbeeld een schriftelijke enquête zonder begeleiding), kan het echter voorkomen dat de respondent niets ingevuld heeft. In dat geval is imputeren een optie. Dit is het handmatig bijschatten op basis van andere kenmerken van de ondervraagde persoon en wordt behandeld in hoofdstuk 6. In dit hoofdstuk presenteren we een overzicht van de TOGA's. In het bestand is op geen enkele vraag ten onrechte **wel** een antwoord gegeven: er zijn dus geen TOWA's aangetroffen.

3.1 Overzicht TOGA's (ten onrechte geen antwoord)

Omwille van de overzichtelijkheid, geven we in dit hoofddocument de TOGA's gegroepeerd per vragenblok weer. Het aantal TOGA's per vraag, staat in Bijlage 1.

Zoals verwacht, komen er alleen TOGA's voor bij de schriftelijke enquêtes, met uitzondering van de blokken over Hinder en Overlast. Hier is de routing niet consequent doorgevoerd in de enquêteprogrammatuur.

Verder zien we dat de blokken over de Sociale Contacten en de Hinder en Overlast het minst volledig ingevuld zijn door de ondervraagden. Het eerste komt waarschijnlijk door vraag 11, waarbij het niet geheel duidelijk is voor de ondervraagde persoon of hij wel of niet de vragen moet beantwoorden. De routing wordt namelijk niet direct gekoppeld aan vragen 9 en 10, ondanks dat gesteld wordt dat men niks hoeft in te vullen als men geen contacten heeft met burens en buurtgenoten. Dit zou verband kunnen hebben met de woonsituatie van mensen, een vrijstaand huis heeft ten slotte geen directe burens. Een controle hierop bracht echter geen uitsluitsel: de TOGA's komen in alle woningtypen voor.

Bij het blok Hinder en Overlast wordt een groot aantal vragen gesteld over hinder door externe factoren, zoals verkeer, bedrijvigheid of burens. Een mogelijke reden voor mensen om hier niets in te vullen, is dat zij vinden dat voor hen de vraag niet van toepassing is. Met andere woorden: de betreffende hinderbron is niet aanwezig in de nabijheid. De computergeleide ondervraagden vullen hier waarschijnlijk "niet hoorbaar" in, omdat zij gedwongen worden iets in te vullen. Voor een deel van de schriftelijk geënquêteerden ligt dit antwoord niet of minder voor de hand, dus vullen zij niets in.

Tabel 3.1 Overzicht TOGA's per vragenblok Sociaal-Fysiek

Blok	Schriftelijk		Capi		Cati		Web	
Algemeen	3,9%	2.748	0,0%	-	0,0%	-	0,0%	-
Sociaal: samenstelling	6,1%	4.291	0,0%	-	0,0%	-	0,0%	-
Ontwikkeling buurt	7,7%	6.132	0,0%	-	0,0%	-	0,0%	-
Sociaal: contact	12,8%	17.195	0,0%	-	0,0%	-	0,0%	-
Sociaal: activiteiten, leefstijlen	5,1%	2.864	0,0%	-	0,0%	-	0,0%	-
Voorzieningen	3,2%	355	0,0%	-	0,0%	-	0,0%	-
Groen in de buurt	5,2%	3.530	0,0%	-	0,0%	-	0,0%	-
Inzamelpunten voor afval	1,4%	1.360	0,0%	-	0,0%	-	0,0%	-
Onderhoud	6,1%	3.430	0,0%	-	0,0%	-	0,0%	-
Hinder en overlast	8,2%	20.242	2,7%	1.067	2,1%	1.430	0,0%	-
Bereikbaarheid, parkeren en vervoer	2,7%	371	0,0%	-	0,0%	-	0,0%	-
Sociale veiligheid	6,4%	11.405	0,0%	-	0,0%	-	0,0%	-
Imago	6,1%	14.165	0,4%	158	0,5%	335	0,7%	750
Gemiddeld/Totaal	6,7%	88.088	0,6%	1.225	0,5%	1.765	0,1%	750
<i>Aantal TOGA's per ondervraagde (gemiddeld):</i>		18,9		1,7		1,4		0,3

4 Typeren open vragen

De module Sociaal-Fysiek kent een aantal open vragen. Het gaat daarbij niet om een toelichting op een 'anders'-categorie, maar om 4 vragen over de woonomgeving:

- Vraag 21: Welke voorzieningen, winkels en/of bedrijven mist u in uw buurt?
- Vraag 22: Welke voorzieningen, winkels en/of bedrijven zijn in uw buurt aanwezig die ergernis bij u opwekken?
- Vraag 63: Wat is het eerste woord dat in u opkomt als u uw buurt wilt beschrijven?
- Vraag 66: Welke aspecten maken het leuk om in deze buurt te wonen?

ABF heeft programmatuur ontwikkeld om dergelijke open vragen geautomatiseerd te typeren. Deze programmatuur is met succes toegepast op eerdere typeringen bij het WBO 1998 en WBO 2002 rondom beroep en opleiding. Het bleek echter om diverse redenen dat de programmatuur niet echt geschikt was voor bovenstaande vragen. In paragraaf 2 wordt ingegaan op de gevolgde aanpak en de werkwijze per vraag.

4.1 Procedure typeren

De module Sociaal-Fysiek kent 8721 respondenten. De antwoorden op de vragen V21, V22, V63 en V66 (a, b en c) werden in 6 excel-bestanden aangeleverd met daarin het A-nummer en het gegeven antwoord.

Niet elke respondent heeft alle vragen beantwoord. In onderstaand schema staat een overzicht

Tabel 4.1 Overzicht beantwoorde open vragen

Vraag	Omschrijving	Respons	Leeg
V21	Welke voorzieningen, winkels en/of bedrijven mist u in uw buurt?	4187	4534 (52,0%)
V22	Welke voorzieningen, winkels en/of bedrijven zijn in uw buurt aanwezig die ergernis bij u opwekken?	1174	7547 (86,5%)
V63	Wat is het eerste woord dat in u opkomt als u uw buurt wilt beschrijven?	8513	208 (2,3%)
V66a	Welke aspecten maken het leuk om in deze buurt te wonen?	8293	428 (4,9%)

V66b	Welke aspecten maken het leuk om in deze buurt te wonen?	6507	2214 (25,4%)
V66c	Welke aspecten maken het leuk om in deze buurt te wonen?	4851	3870 (44,4%)

4.1.1 Omgaan met item non-respons

De eerste vraag die we moeten beantwoorden is of de niet ingevulde vragen beschouwd moeten worden als item non-respons of een Niet van toepassing. De volgende redenen zijn plausibel voor het niet invullen van een open vraag:

Tabel 4.2 Omgang non respons open vragen

Vraag	Omschrijving	Waarschijnlijke reden leeglaten vraag
V21	Welke voorzieningen, winkels en/of bedrijven mist u in uw buurt?	Men mist niets.
V22	Welke voorzieningen, winkels en/of bedrijven zijn in uw buurt aanwezig die ergernis bij u opwekken?	Men ergert zich aan niets of er zijn geen voorzieningen
V63	Wat is het eerste woord dat in u opkomt als u uw buurt wilt beschrijven?	Het eerste woordje dat opkomt is "Niets"
V66a	Welke aspecten maken het leuk om in deze buurt te wonen?	Men vindt niets leuk aan de buurt
V66b	Welke aspecten maken het leuk om in deze buurt te wonen?	Men vindt maximaal 1 aspect leuk
V66c	Welke aspecten maken het leuk om in deze buurt te wonen?	Men vindt maximaal 2 aspecten leuk

Gezien het feit dat op vraag V63 slechts 208 personen niets hebben ingevuld, geeft aan dat men zeer serieus met de vragenlijst is bezig geweest. Daaruit valt te concluderen dat de niet ingevulde vragen bijna altijd als realistisch antwoord of Niet van toepassing (NVT) beschouwd moeten worden.

De volgende procedure wordt gevolgd om toch een onderscheid te maken tussen NVT en "Ten Onrechte Geen Antwoord" (TOGA). Indien een respondent op minimaal 1 van de 6 open vragen een antwoord heeft gegeven, worden de overige leeggelaten vragen als realistisch antwoord gezien (NVT). Als alle open vragen leeg zijn gelaten worden alle 6 vragen op TOGA gezet. Dit is bij 122 respondenten het geval. Eerst wordt via imputatie bepaald of desbetreffende respondent een antwoord moet hebben ingevuld (bij V22 is dit in 13,6% van 122 = 17 respondenten het geval). Vervolgens komen deze respondenten in de categorie "Overig; Vraag niet begrepen".

4.1.2 Werkwijze typen

De ABF-programmatuur bleek niet geschikt te zijn om automatisch te typen. De antwoorden waren zeer divers en de verschillen waren vaak te subtiel om dit over te laten aan een geautomatiseerd programma. Op de vraag V21: “Welke voorzieningen mist u in uw buurt” komen antwoorden als:

- Winkelcentrum
- Winkelcentrum aanwezig
- Winkelcentrum dichter in de buurt
- Winkelcentrum duurt veel te lang voordat deze er zijn. Er zijn nu nog steeds noodwinkels
- Winkelcentrum is 1,5 km verderop, daar is alles wat je nodig hebt voorhanden
- Winkelcentrum is op 2 km afstand, café op 1 km en bushalte ook

Bij het 1e en 3e antwoord mist men een winkelcentrum. Bij het 2e antwoord mist men juist geen winkelcentrum. De respondent had de vraag ook leeg kunnen laten, want hij mist blijkbaar niets. En bij het 4e antwoord zijn er wel winkels, maar wat mist men eigenlijk? Bij het 5^e lijkt het dat de respondent het winkelcentrum niet mist. Bij het 6^e antwoord is dat onduidelijk. Is de afstand te ver of juist niet?

Bij vraag V63: “Wat is het eerste woord wat in u opkomt als u uw buurt wilt beschrijven” komen antwoorden als “Best”, “Best veilig” en “best, veilig”. Alledrie net anders.

Het typen is nauwelijks te automatiseren. Gezien ook de aantallen te typen records is besloten om alle records handmatig te typen. De volgende stappen zijn genomen:

1. Per vraag is een excel-sheet gemaakt met daarin het A-nummer en alle gegeven antwoorden.
2. De antwoorden zijn alfabetisch gesorteerd. Hiermee wordt voorkomen dat dezelfde antwoorden tot verschillende typering leiden. Daarbij gaat het typen ook sneller als een blok in zijn geheel getypeerd kan worden.
3. Met een quickscan zijn de antwoorden die het vaakst voorkomen geïnventariseerd en als categorie (kolom) opgenomen in de excel-sheet.
4. In eerste instantie werden door de typeerder 200 records getypeerd. Deze werden nagekeken door een senior-onderzoeker. De verschillen werden gemarkeerd en doorgesproken. Dit kon leiden tot meerdere categorieën. De eerste records werden dan opnieuw doorlopen voor eventuele aanpassing van de categorie. De categorie “overig” moest beperkt blijven tot maximaal 10%.
5. Bij meer dan 10% verschil werd het volgende blok records getypeerd en stap 4 herhaald. Dit ging door tot de er minder dan 10% verschil was. Daarna werd het hele bestand getypeerd.
6. Daarna werden stappen 4 en 5 herhaald met een andere typeerder.
7. De verschillen tussen de typering van beide typeerders werden in Excel in een apart tabblad weergegeven. De senior-onderzoeker loopt de verschillen af en corrigeert 1 van beide bestanden. Hierna is het gecorrigeerde bestand het eindresultaat.
8. Een garantie dat altijd de beste categorie gekozen is, is er niet. Als beide typeerders dezelfde ‘foute’ inschatting maken van een antwoord, wordt deze bij de controle in stap 7 over het hoofd gezien. Het komt echter beperkt voor en heeft nauwelijks effect op (toekomstig) onderzoek dat hierop gebaseerd wordt.

4.2 Resultaten per vraag

4.2.1 V21: Welke voorzieningen mist u in uw buurt

De vraag luidde exact:

V21opn (Welke winkels en/of bedrijven mist u in uw buurt? Denk daarbij aan speelgelegenheid, supermarkt, creche, café, coffeeshop, pinautomaat, bushalte, etc)

In onderstaande tabel zijn de aantallen per onderscheiden categorie terug te vinden.

Tabel 4.3 Categorieën en Antwoordpatroon vraag 21

Nr Categorie	Aantal	Perc.
9999 leeg gelaten	4534	
1 Mist niets	924	16,0%
2 Mist alles	27	0,5%
3 supermarkt, AH, Aldi, Albert Heijn	748	13,0%
4 Warenhuizen (Hema, V&D, e.d)	92	1,6%
5 Food-winkels (bakker, groenteboer, slager e.d)	357	6,2%
6 Overige winkels	836	14,5%
7 (Post)Bank pinautom, Amro, Rabo	898	15,6%
8 Café, Restaurant, horeca, coffeeshop	492	8,5%
9 Bioscoop, theater	47	0,8%
10 Bushalte, trein, Openbaar vervoer	336	5,8%
11 Speelgelegenheid, speeltuin	390	6,8%
12 Creche, kinderopvang	54	0,9%
13 Iets voor jongeren, buurthuis	155	2,7%
14 Sport, zwembad, voetbalveld	90	1,6%
15 Overig	314	5,5%
Totaal (excl 9999)	5760	100,0%

De volgende opmerkingen zijn te maken bij deze vraag en indeling:

- Men kon meerdere voorzieningen opgeven. Dat is ook veelvuldig gedaan. Lastig waren antwoorden als "Alles behalve supermarkt".
- 4187 respondenten hebben 1 of meer keer de vraag ingevuld. Dat betekent dat maximaal in $5760 - 4187 = 1583$ gevallen men 2 of meer voorzieningen noemde.
- Veel respondenten beperkte zich tot de voorbeelden die in de vraagstelling genoemd waren. Het lijkt beter om geen voorbeelden te noemen bij een volgende keer.
- Aan de andere kant waren er ook veel respondenten die hele andere zaken dan winkels en bedrijven noemde
- Onder "Overig" vallen zaken als: brievenbus, scholen, bibliotheek, groen, parkeergelegenheid
- De "Mist niets" categorie wordt later bij NVT gevoegd.

4.2.2 V22: Aan welke voorzieningen, winkels en bedrijven ergert u zich

De vraag luidde exact:

V22opn: Welke voorzieningen, winkels en bedrijven zijn in uw buurt aanwezig die ergernis bij u opwekken?

Tabel 4.4 Categorieën en Antwoordpatroon vraag 22

Nr Categorie	Aantal	Perc.
9999 Leeg gelaten	7547	
1 Nergens last van	57	3,9%
2 Supermarkt	63	4,3%
3 Buitenlandse winkels, theehuizen, moskee	99	6,7%
4 Belwinkels, telefoonwinkels, internetwinkels	80	5,4%
5 Sexwinkels, bordeel, prostitutie, nachtclub	16	1,1%
6 Overige winkels, kappers, bank, postkantoor ed	152	10,3%
7 Bedrijven, garages, showrooms, ed	61	4,1%
8 Coffeeshop, drugsoverlast	149	10,1%
9 Café, snackbar, discotheek	158	10,7%
10 Overige horeca, buurthuis, uitgaansgelegenheden	58	3,9%
11 Hangplekken, Hangjongeren, allochtone jongeren	72	4,9%
12 A-sociale mensen, zwervers	29	2,0%
13 (Stank)overlast (restaurant, fabriek), Milieuoverlast	51	3,4%
14 (Geluids)overlast verkeer, wegen, trein, vliegtuig	92	6,2%
15 Geluidsoverlast overig (muziek, bij winkels e,d)	31	2,1%
16 Rommel, vandalisme, verwaarloosd gebouw	67	4,5%
17 Leegstaand gebouw	21	1,4%
18 Scholen, speelplekken, sport(verenigingen)	73	4,9%
20 Parkeren	78	5,3%
21 Overige, begrijpt niet	72	4,9%
Totaal (excl 9999)	1479	100,0%

De volgende opmerkingen zijn te maken bij deze vraag:

- Ook nu mocht men meerdere antwoorden geven. 1174 respondenten hebben deze vraag ingevuld. In maximaal 1479-1174= 305 gevallen is 2 of meer antwoorden gegeven.
- Alhoewel de vraag eigenlijk alleen ging over voorzieningen, winkels en bedrijven, werden ook vaak zaken als verkeer, vandalisme, a-sociale mensen e.d genoemd.
- Waar men specifiek was is dit voor zover mogelijk gecategoriseerd. Dus als men alleen Café antwoordde staat dit onder categorie 9; als men het had over hangjongeren als gevolg van een Café is hangjongeren (categorie 11) aangekruist.
- De categorie "Nergens last van" is samengevoegd met 'niet van toepassing' (NVT).

4.2.3 V63: Wat is het eerste woord dat in u opkomt als u uw buurt wilt beschrijven

De vraag luidde exact hetzelfde als hierboven staat.

Tabel 4.5 Categorieën en Antwoordpatroon vraag 63

Nr Categorie	Aantal	Perc
9999 Leeg gelaten	208	
1 Zeer tevreden, fantastisch, ideaal, geweldig	253	3,0%
2 Gezellig, sociaal, plezierig, gemoedelijk	837	9,8%
3 Fijn, prettig, best, goed, vriendelijk, tevreden	2230	26,2%
4 Aardig, aangenaam, aantrekkelijk	117	1,4%
5 Keurig, nette buurt, beschaafd, degelijk	337	4,0%
6 Redelijk, aanvaardbaar, gaat wel	460	5,4%
7 Saai, bescheiden, burgerlijk, doorsnee	342	4,0%
8 Buitenwijk, nieuwbouwwijk, bouw, kaal, jong	119	1,4%
9 Anoniem, afstandelijk, contactloos	53	0,6%
10 Arbeidersbuurt, volksbuurt	150	1,8%
11 Matig, niet erg tevreden	276	3,2%
12 Negatief, waardeloos, ontevreden	151	1,8%
13 Verloederd, achteruitgang, armzalig	189	2,2%
14 Achterstandswijk, achterbuurt, a-sociaal	96	1,1%
15 Allochtonen, buitenlanders, gemengd	153	1,8%
16 Groene buurt, landelijk, dorps, mooi, historisch	279	3,3%
17 Druk, divers, afwisselend, centraal	295	3,5%
18 Rustig, stil, afgelegen	1885	22,1%
19 Veilig, beschermd, geborgen	176	2,1%
20 Overig, niet begrepen	115	1,4%
Totaal	8513	100,0%

De volgende opmerkingen zijn te maken bij deze vraag en indeling:

- Er wordt gevraagd naar één woord die de buurt moet omschrijven. Indien dit uitgebreider beantwoord is geweest is het antwoord in dié categorie ingedeeld waarbij de strekking het meest overeenkwam. Bij twee verschillende karakterisering is de eerste genomen. Bijvoorbeeld: Rustig en groen. Dan werd gekozen voor Rustig. Bij Groen en Rustig wordt gekozen voor Groen.
- De categorieën lopen van "zeer positief" tot "negatief". Daarna komt een aantal restcategorieën.
- Nadat deze vragenlijst twee keer was ingevuld en vergeleken bleken de typeerders vaak andersom te kiezen bij de categorieën 6 en 11. Maar hoe moet je omgaan met iemand die een kleine klacht heeft zoals "Hondenpoep". Dit is een te kleine groep voor een aparte categorie. Is men nu "Matig, ontevreden" over de buurt of "Redelijk, aanvaardbaar, gaat wel". Dit geldt voor veel uiteenlopende antwoorden.

4.2.4 V66: Welke aspecten maken het leuk om in deze buurt te wonen?

Dit is ook de exacte vraag in de vragenlijst. Men mocht maximaal 3 aspecten noemen. De vraag was daarom gesplitst in 3 subvragen V66a, V66b en V66c. De vraag bleek een hele lastige om te typeren omdat de redenen zeer divers zijn. Het aantal startcategorieën is daarom ook erg groot. Zoals te verwachten was is lang niet altijd per subvraag 1 antwoord gegeven. Soms liep een antwoord over de subvragen door. Soms was er in 1 subvraag meerdere aspecten genoemd. In onderstaande tabel staan de resultaten van vraag 66.

Tabel 4.6 Categorieën en Antwoordpatroon vraag 66

	Reden 1		Reden 2		Reden 3	
	Aantal	Perc.	Aantal	Perc.	Aantal	Perc.
0 Geen antwoord	710	8%	2253	26%	3939	45%
1 Geen last van anderen / Vrijheid	834	10%	687	8%	586	7%
2 Fysieke aspecten buurt, karakter	1253	14%	1106	13%	878	10%
3 Sociale aspecten buurt: levendig, gelijkgestemden	503	6%	426	5%	162	2%
4 Ligging: omgeving algemeen	803	9%	765	9%	457	5%
5 Ligging: omgeving dichtbij groen/water	647	7%	412	5%	337	4%
6 Gunstige woning	225	3%	453	5%	409	5%
7 Bereikbaarheid	789	9%	585	7%	520	6%
8 Voorzieningen: algemeen / centraal gelegen tov stad	413	5%	438	5%	235	3%
9 Voorzieningen: winkels	108	1%	194	2%	174	2%
10 Voorzieningen: overig	359	4%	267	3%	187	2%
11 Persoonlijk: kindvriendelijk/gehecht	1934	22%	1044	12%	761	9%
12 Persoonlijk: veilig, vredig, rustig	112	1%	60	1%	45	1%
	8690		8690		8690	

5 Consistentiecontroles

In de woningmarktmodule en de module Sociaal-Fysiek komen identieke vragen voor. Met behulp van deze vragen kan nagegaan worden of de ondervraagde persoon consistent is/was in zijn beantwoording. Het betreft hier blok 18 van het WoON en diverse vragen verspreid over de SF-enquête. Uit een eerste analyse op een achttal vragen blijkt dat een aanzienlijk aantal van de respondenten een afwijkend antwoord geeft. Dit overzicht staat in Bijlage 2.

In dit hoofdstuk diepen we dit verschijnsel uit door onderscheid te maken naar methode van ondervraging, etniciteit van de ondervraagde en zelfs het jaargetijde van ondervraging. Hiermee proberen we te achterhalen wat de achtergronden van de inconsistenties kunnen zijn. Deze analyses hebben we uitgevoerd voor de vraag omtrent de Tevredenheid met de Woonomgeving: dit is vraag 18.2 in het WoON en Vraag 3 in de module Sociaal-Fysiek.

NB: Alle analyses zijn uitgevoerd op enquêtes waarvan we mogen aannemen ze door dezelfde persoon ingevuld zijn. Dat wil zeggen: het geboortjaar en geslacht komen overeen in het WoON en de module Sociaal-Fysiek.

5.1 Consistentie Tevredenheid met de Woonomgeving (V3)

5.1.1 Frequenties gegeven antwoorden

Op het eerste gezicht zijn de verdelingen van de gegeven antwoorden niet identiek, zowel voor de absolute als de relatieve verschillen. Dit gaat vooral op voor de originele vijf-punts schaal. Toch houden de antwoorden nog wel een gelijke trend, vooral als we ze herindelen naar 3 categorieën: dan lijken de verschillen nog kleiner.

N.B.: Voor de indeling naar drie categorieën hebben we de “tevrede” en “ontevrede” antwoorden samengevoegd. Samen met de middencategorie vormen zij drie klassen.

Wat betreft de tevredenheid is het merendeel van de ondervraagden tevreden of zeer tevreden met de woonomgeving. Nog geen 10% geeft aan ontevreden te zijn. Deze (erg) scheve verdeling, maakt de vraag gevoelig voor verstoringen veroorzaakt door een verkeerde interpretatie van de vraag of door het per ongeluk het verkeerd invullen van de vraag. Dit verklaart deels waarom de procentuele afwijkingen zo groot zijn: een klein absoluut verschil kan grote gevolgen hebben. Later in dit hoofdstuk komen we hier op terug.

Tabel 5.1 Verdeling antwoorden tevredenheid woonomgeving WoON – Module Sociaal-Fysiek (vijfpuntsschaal)

	WoON		Module SF	
	Perc.	n	Perc	n
Zeer tevreden	33%	2496	24%	1810
Tevreden	48%	3664	53%	4010
Niet tevreden, maar ook niet ontevreden	10%	757	13%	958
Ontevreden	7%	519	4%	307
Zeer ontevreden	2%	160	5%	394
Weet niet			0%	10
Geen antwoord			1%	107
Totaal	100%	7596	100%	7596

Tabel 5.2 Verdeling antwoorden tevredenheid woonomgeving WoON – Module Sociaal-Fysiek (driepuntsschaal)

	WoON		Module SF	
	Perc.	n	Perc	n
Tevreden	81%	6160	77%	5820
Niet tevreden, maar ook niet ontevreden	10%	757	13%	958
Ontevreden	9%	679	9%	701
Weet niet/geen antw.			2%	117
Totaal	100%	7596	100%	7596

N.B. : De Woningmarktmodule heeft geen ontbrekende waarden omdat deze alle al bijgeschat zijn.

5.1.2 Verschillen tevredenheid woonomgeving WoON – Module SF

Wanneer we de oorspronkelijke klassenindeling naar 5 klassen handhaven, valt het op dat er grote procentuele verschillen zijn tussen WoON en de module SF. De verwachting was dat het grootste deel van de waarnemingen op de “diagonaal” van de kruistabel liggen. Dit betekent namelijk dat een identiek antwoord is gegeven. Dit is niet het geval, zelfs bij de 3-klassenindelingen zien we nog grote afwijkingen.

De (absolute) aantallen geven aan dat er veel minder vaak een positief antwoord geantwoord wordt. Dit betekent dat in de negatieve categorieën de percentages erg gevoelig zijn voor kleine veranderingen. Om beter te doorgronden of mensen echt hun mening over de buurt hebben gewijzigd, kijken we in de volgende analyse naar de verschuiving van de mening op individueel niveau. Deze verschuiving laten we zien voor verschillende indelingen (o.a. seizoen en methode van ondervraging, en etniciteit). Hierbij hebben we ook gekeken naar seizoensverschillen, omdat de enquêtes in verschillende jaargetijden plaats hadden, wat van invloed kan zijn op de tevredenheid over de buurt.

Tabel 5.3 Antwoordpatroon tevredenheid woonomgeving WoON – Module SF (vijfpuntsschaal)

		WoON				
		++	+	+/-	-	--
Sociaal-Fysiek	++	1120 (44,9%)	640 (17,5%)	37 (4,9%)	9 (1,7%)	4 (2,5%)
	+	1042 (41,7%)	2375 (64,8%)	402 (53,1%)	170 (32,8%)	21 (13,1%)
	+/-	78 (3,1%)	406 (11,1%)	249 (32,9%)	178 (34,3%)	47 (29,4%)
	-	17 (0,7%)	68 (1,9%)	43 (5,7%)	123 (23,7%)	56 (35%)
	--	197 (7,9%)	130 (3,5%)	14 (1,8%)	26 (5%)	27 (16,9%)
	Weet niet	1 (0%)	4 (0,1%)	3 (0,4%)	1 (0,2%)	1 (0,6%)
	Geen antw	41 (1,6%)	41 (1,1%)	9 (1,2%)	12 (2,3%)	4 (2,5%)
		2496 (100%)	3664 (100%)	757 (100%)	519 (100%)	160 (100%)

Tabel 5.4 Antwoordpatroon tevredenheid woonomgeving WoON – Module SF (driepuntsschaal)

		WoON		
		++/+	+/-	-/--
Sociaal-Fysiek	++/+	5177 (85,2%)	439 (58,9%)	204 (30,9%)
	+/-	484 (8%)	249 (33,4%)	225 (34%)
	-/--	412 (6,8%)	57 (7,7%)	232 (35,1%)
		6073 (100%)	745 (100%)	661 (100%)

5.2 Verschuiving in tevredenheid over de woonomgeving

Uit de kruistabellen in de vorige paragraaf blijkt dat mensen in de module SF regelmatig een ander antwoord invullen dan dat zij voor het WoON hebben gedaan. In de analyses in deze paragraaf kijken we of dat op individueel niveau ook het geval is. Hiervoor hebben we de verschuiving tussen het antwoord over de tevredenheid over de woonomgeving in het WoON en de module Sociaal-Fysiek bepaald. Dit doen we door na te gaan of de OP minder tevreden (-), even tevreden (0) of meer tevreden (+). Ook deze analyse is uitgevoerd met indelingen naar vijf en drie klassen.

We beginnen met een algemeen overzicht van de verschuivingen. Vervolgens proberen we te achterhalen waar deze verschuivingen mee samenhangen. Hiervoor maken we een opsplitsing naar:

- Seizoen
- Onderzoeksmethode
- Leeftijdsklasse
- Positie in het huishouden
- Etniciteit OP

Elke analyse wordt begeleid met een korte interpretatie van de getallen. Als we vermoeden dat er sprake is van een duidelijk onderscheid tussen categorieën, bestuderen we ook het aantal stappen dat de antwoorden in de module Sociaal-Fysiek en de module Woningmarkt afwijken.

5.2.1 Verschuiving: algemeen

De indeling naar 5 klassen laat zien dat ruim de helft van de ondervraagde personen een gelijk antwoord geeft. We zien ook dat de mening over het algemeen minder positief is: bijna 30% is minder tevreden over hun huidige woonomgeving. Bij de 3-klassenindeling zijn de antwoorden eenduidiger. Dit was te verwachten, aangezien de verschuivingen tussen bijvoorbeeld zeer tevreden en tevreden nu niet meer meegenomen worden.

Tabel 5.5 Verschuiving woonomgeving WoON – Module SF

		Indeling: 5 klassen		Indeling: 3 klassen	
		Aantal	%-age	Aantal	%-age
Afwijking	-	2138	28,1	953	12,5
	0	3894	51,3	5658	74,5
	+	1564	20,6	868	11,4
	Totaal	7596	100,0	7479	98,5

Tabel 5.5 geeft de absolute verschillen tussen de antwoorden in het WoON en de module SF. Als we hierin de middengroep (met absoluut verschil niet groter dan 1) buiten beschouwing laten, dan zien we wederom dat men, ten opzichte van het WoON, in de module SF een stuk negatiever is over de woonomgeving: bijna 7% tegenover 4% die positiever gestemd zijn.

Tabel 5.6 Absolute verschil tevredenheid woonomgeving WoON – Module SF

	Verschuiving (stappen)	Aantal	Percentage
Meer tevreden	-4	4	0,1%
	-3	30	0,4%
	-2	254	3,4%
	-1	1276	17,1%
Gelijk antwoord	0	3894	52,1%
Ontevredener	1	1517	20,3%
	2	160	2,1%
	3	147	2,0%
	4	197	2,6%
	Totaal	7479	100%

5.2.2 Verschuiving naar seizoen van opname

Tabel 5.7 laat zien dat de periode waarin de enquête afgenomen is nauwelijks een invloed heeft op de gegeven antwoorden. Alleen in de maand december lijken iets meer ondervraagde personen in positieve zin af te wijken van hun vorige antwoord. Dit geldt voor beide klassenindelingen.

Tabel 5.7 relatieve verschuiving tevredenheid woonomgeving WoON – Module SF naar periode van respons in de module Sociaal-Fysiek

Afwijking	Indeling: 5 klassen			Indeling: 3 klassen		
	-	0	+	-	0	+
aug/sep	26,6%	52,4%	21,0%	12,0%	76,2%	11,8%
okt	28,3%	50,2%	21,5%	13,2%	74,8%	12,0%
nov	28,6%	52,3%	19,1%	12,4%	76,8%	10,7%
dec	28,3%	49,1%	22,6%	12,4%	74,4%	13,1%
jan/feb/mrt	30,0%	50,2%	19,8%	14,3%	74,6%	11,1%
Totaal	28,1%	51,3%	20,6%	12,7%	75,7%	11,6%

5.2.3 Verschuiving naar onderzoeksmethode

Over het algemeen meten we slechts geringe verschillen tussen de onderzoeksmethode die gebruikt is in de enquête Sociaal-Fysiek. Alleen als we de tevredenheid naar 3 klassen omzetten, komt een grotere afwijking van de Capi-ondervragden aan het licht, zowel positief als negatief.

Tabel 5.8 Relatieve verschuiving tevredenheid woonomgeving WoON – Module SF, naar methode van ondervraging in de module SF

Afwijking	Indeling: 5 klassen			Indeling: 3 klassen		
	-	0	+	-	0	+
Schriftelijk (persoonlijk)	28,6%	50,0%	21,5%	12,8%	75,3%	11,9%
Capi (Computer-assisted personal interviewing)	27,7%	49,5%	22,8%	17,1%	67,4%	15,5%
Cati (Computer-assisted telephone interviewing)	26,3%	49,3%	24,4%	11,3%	76,4%	12,3%
Web (persoonlijk)	28,3%	56,2%	15,6%	12,1%	78,7%	9,2%
Totaal	28,1%	51,3%	20,6%	12,7%	75,7%	11,6%

De verschillen in antwoorden komen sterker naar voren wanneer we de veranderingen tussen beide enquêtes bekijken. Vooral bij schriftelijke beantwoording en enquêtes ingevuld via internet zien we dat mensen een sterk negatiever (3 of meer klassen) antwoord hebben gegeven.

Tabel 5.9 Absolute verschil tevredenheid woonomgeving WoON – Module SF, naar methode van ondervraging in de module SF

		Schr.	Capi	Cati	Web		Schr.	Capi	Cati	Web
Meer tevreden	-4	2	0	2	0		0,0%	0,0%	0,2%	0,0%
	-3	15	5	7	2		0,4%	0,9%	0,7%	0,1%
	-2	156	25	37	35		3,7%	4,4%	3,7%	2,0%
	-1	745	101	195	234		17,9%	17,6%	19,7%	13,4%
Gelijk antwoord	0	2136	284	487	979		51,3%	49,6%	49,2%	56,2%
Meer ontevreden	1	844	113	197	362		20,3%	19,7%	19,9%	20,8%
	2	88	25	21	24		2,1%	4,4%	2,1%	1,4%
	3	73	17	14	42		1,8%	3,0%	1,4%	2,4%
	4	102	3	29	63		2,5%	0,5%	2,9%	3,6%
		4161	573	989	1741		100%	100%	100%	100%

5.2.4 Verschuiving naar leeftijdsklasse

De verschuiving in tevredenheid naar leeftijdsklasse loopt behoorlijk uiteen. Er is geen eenduidig beeld, behalve dat we misschien kunnen zeggen dat jongeren in de module SF minder positief zijn en dat de categorie 50-64 overwegend positiever geworden is over de woonomgeving ten opzichte van het WoON.

Tabel 5.10 Relatieve verschuiving tevredenheid woonomgeving WoON – Module SF, naar leeftijdsklasse ondervraagde persoon

Afwijking	Indeling: 5 klassen			Indeling: 3 klassen		
	-	0	+	-	0	+
18-28 jaar	29,5%	50,6%	19,9%	14,8%	71,0%	14,2%
28-40 jaar	26,4%	53,3%	20,3%	13,5%	75,2%	11,3%
40-51 jaar	26,9%	53,8%	19,3%	13,1%	76,6%	10,4%
51-64 jaar	27,3%	50,2%	22,5%	11,1%	75,8%	13,0%
64 jaar en ouder	31,3%	48,4%	20,3%	12,7%	76,6%	10,7%
Totaal	28,1%	51,3%	20,6%	12,7%	75,7%	11,6%

5.2.5 Verschuiving naar positie in het huishouden

Een ontleding naar “positie in het huishouden” levert een enigszins afwijkend beeld op voor alleenstaanden en eenoudergezinnen. Zij wijken het meest af van hun vorige oordeel, en zijn daarbij overwegend negatiever in de Sociaal-Fysiek enquête dan in de woningmarktmodule.

Tabel 5.11 Relatieve verschuiving tevredenheid woonomgeving WoON – Module SF, naar positie in het huishouden van de ondervraagde persoon

Afwijking	Indeling: 5 klassen			Indeling: 3 klassen		
	-	0	+	-	0	+
Alleen	28,7%	50,1%	21,2%	14,0%	73,4%	12,6%
hoofd/partner zonder kind	28,2%	51,3%	20,5%	11,0%	77,6%	11,4%
hoofd/partner met kind	26,8%	53,6%	19,5%	12,7%	77,7%	9,7%
hoofd eenoudergezin	30,2%	47,3%	22,5%	16,1%	68,9%	15,0%
niet-gezinshuishouden	29,7%	49,5%	20,8%	11,0%	75,0%	14,0%
Totaal	28,1%	51,3%	20,6%	12,7%	75,7%	11,6%

5.2.6 Verschuiving (5-klassen), onderverdeeld naar etniciteit

Gekeken naar de invloed van de etniciteit, zien we dat autochtonen hun enquête consistentier invullen dan allochtonen. Binnen de laatste groep houden de ondervraagden met een westerse afkomst meer vast aan hun oordeel dan de niet-westerlingen.

Tabel 5.12 Relatieve verschuiving tevredenheid woonomgeving WoON – Module SF, naar etniciteit ondervraagde persoon

Afwijking	Indeling: 5 klassen			Indeling: 3 klassen		
	-	0	+	-	0	+
autochtoon	27,6%	51,6%	20,8%	11,6%	77,1%	11,3%
niet-westers	32,0%	47,2%	20,8%	21,9%	63,8%	14,3%
westers	29,0%	52,4%	18,6%	14,6%	73,6%	11,9%
Totaal	28,1%	51,3%	20,6%	12,7%	75,7%	11,6%

Zoals in Tabel 5.13 al naar voren kwam, vullen ondervraagden met een niet-westerse achtergrond vaker een afwijkend antwoord in: 16% vult een antwoord in met een absoluut verschil van 2 of meer, tegenover 10% voor autochtonen en westerse allochtonen.

De gemeten verschillen kunnen verschillende oorzaken hebben:

- Taalproblemen: men begrijpt de vraagstelling niet (goed), of iemand met een betere beheersing van de Nederlandse taal helpt bij het invullen van de enquête. Door dit laatste kan de mening van de assistent een invloed hebben.
- Cultuurgebonden: wellicht is er sprake van cultuurverschillen, die er voor zorgen dat mensen anders denken over hun woonomgeving of in het algemeen anders reageren in enquêtes.
- Oververtegenwoordiging in aandachtswijken: het is bekend dat er relatief meer niet-westerse allochtonen in achterstandswijken, met minder goede woningen en minder voorzieningen wonen. Dit kan de mening over de buurt beïnvloeden.

Tabel 5.13 Absolute verschil tevredenheid woonomgeving WoON – Module SF, naar etniciteit ondervraagde persoon

		autochtoon	niet-westers	westers	autochtoon	niet-westers	westers
Meer tevreden	-4	3	1	0	0,0%	0,2%	0,0%
	-3	20	5	4	0,3%	0,8%	0,6%
	-2	203	33	17	3,3%	5,0%	2,7%
	-1	1077	101	97	17,4%	15,2%	15,6%
Gelijk antwoord	0	3238	317	331	52,4%	47,6%	53,1%
Meer ontevreden	1	1240	143	133	20,1%	21,5%	21,3%
	2	110	33	15	1,8%	5,0%	2,4%
	3	111	24	11	1,8%	3,6%	1,8%
	4	173	9	15	2,8%	1,4%	2,4%
		6175	666	623	100%	100%	100%

5.2.7 Verschuivingen bij verhuisde huishoudens

De laatste analyse is uitgevoerd op de huishoudens die tussen het afnemen van het WoON en de module SF verhuisd zijn. Het vermoeden bestond dat deze mensen de oorzaak waren van de verschuivingen in de tevredenheid over de buurt. Zij zouden namelijk de vragen omtrent de woonomgeving in de module SF voor de nieuwe woonsituatie ingevuld kunnen hebben.

De verhuisde huishoudens zijn door VROM benaderd met de vraag voor welke woning zij de sociaal-fysiek enquête beantwoord hebben. Slechts een deel hiervan heeft gereageerd. Deze groep hebben we opgesplitst naar mensen die de nieuwe of de oude situatie als uitgangspunt genomen hebben. Dit leverde het volgende beeld op:

Tabel 5.14 Absolute verschil tevredenheid woonomgeving WoON – Module SF, voor (niet-)recent verhuisden

		niet recent verhuisd		recent verhuisd - enquête ingevuld voor:					
				nieuwe woning		oude woning		geen reactie	
Meer tevreden	-4	4	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	-3	26	0%	3	7%	1	0%	0	3%
	-2	248	3%	5	7%	1	0%	0	4%
	-1	1239	17%	27	7%	1	26%	9	23%
Gelijk antwoord	0	3826	52%	47	53%	8	38%	13	41%
Meer ontevreden	1	1488	20%	20	7%	1	24%	8	17%
	2	149	2%	7	13%	2	6%	2	6%
	3	142	2%	3	7%	1	3%	1	3%
	4	193	3%	3	0%	0	3%	1	3%
		7315	100%	115	100%	15	100%	34	100%

Er zijn geen grote (procentuele) verschillen in antwoorden tussen de bovenstaande categorieën, en door het geringe aantal waarnemingen zijn deze verschillen ook niet significant. De grote verschuivingen komen dus niet (veel) vaker voor onder recent verhuisden.

5.3 Conclusie verschuiving(en)

Voor geen van de classificaties kunnen we duidelijk achterhalen waar de verschuiving door veroorzaakt wordt, behalve in beperkte mate voor de etnische achtergrond van de ondervraagde persoon en de methode van ondervraging. De waargenomen tendens dat mensen vaker een negatief beeld van de woonomgeving hebben, kan hier echter niet door verklaard worden. Een mogelijke verklaring is dat mensen in een enquête die specifiek over de woonomgeving gaat, extra kritisch zijn over die omgeving. Bovendien is de extreem schuine verdeling erg gevoelig voor kleine afwijkingen. Deze afwijkingen kunnen ook het gevolg zijn van verkeerd lezen of invullen van de vraag, maar geven het beeld dat een groot deel van de mensen van mening is veranderd. Om hier beter de vinger achter te krijgen, onderzoeken we in de volgende paragraaf de “extreme” inconsistenties: antwoorden van mensen die van heel positief naar heel negatief verschoven zijn (en vice-versa).

5.4 Nadere analyse extreme inconsistenties

In het begin van dit hoofdstuk hebben we in Tabel 5.3 de antwoorden op de vraag omtrent de tevredenheid gegeven in het WoON en de module SF tegen elkaar uitgezet. Uit dit overzicht springen enkele extreme inconsistenties er uit, die hieronder gearceerd zijn weergegeven. Dit zijn waarnemingen van mensen die hun mening hebben bijgesteld van (zeer) tevreden naar (zeer) ontevreden, en vice-versa.

Tabel 5.15 Antwoordpatroon tevredenheid woonomgeving WoON – Module SF (vijfpuntsschaal), extreme inconsistenties uitgelicht

		WoON				
		zeer tevreden				zeer ontevreden
Module SF	zeer tevreden	1120	640	37	9	4
		1042	2375	402	170	21
		78	406	249	178	47
		17	68	43	123	56
	zeer ontevreden	197	130	14	26	27

We hebben deze cases uit het bestand geselecteerd, en vervolgens gekeken naar de verdeling over methode van ondervraging en etniciteit. Deze aantallen staan in de volgende tabel afgezet tegen de verdeling in het totale bestand.

Uit de vergelijking van beide verdelingen komen geen grote verschillen. Schriftelijk en Capi zijn iets meer vertegenwoordigd in de extreme gevallen, maar dit verschil is minimaal en door het kleine aantal waarnemingen ook niet significant¹.

Tabel 5.16 Extreme inconsistenties tevredenheid woonomgeving WoON – Module SF (vijfpuntsschaal), naar methode van ondervraging in de module SF

	Selectie		Module SF	
Schriftelijk	329	53,7%	4626	53,4%
Capi	60	9,8%	688	7,9%
Cati	84	13,7%	1203	13,9%
Web	140	22,8%	2141	24,7%
Totaal	613	100%	8658	100%

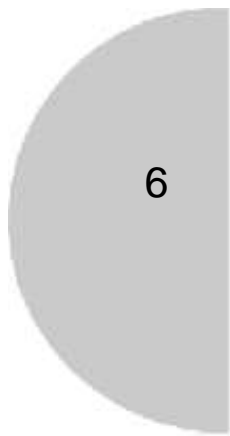
¹ binnen het 5% betrouwbaarheidsinterval

Bij een onderverdeling naar etniciteit zien we grotere afwijkingen. De extreme gevallen komen vaker voor bij de niet-westerse allochtonen, alhoewel een verschil van 3% nog steeds gering is en eveneens niet significant¹.

Tabel 5.17 Extreme inconsistenties tevredenheid woonomgeving WoON – Module SF (vijfpuntsschaal), naar etniciteit OP

	Selectie		Module SF	
Autochtoon	487	79,4%	7112	82,1%
Niet-westers	78	12,7%	830	9,6%
Westers	48	7,8%	716	8,3%
Totaal	613	100,0%	8658	100,0%

We kunnen concluderen dat de (extreme) inconsistenties niet veel vaker voorkomen wanneer gebruik gemaakt is van een specifieke onderzoeksmethode of bij ondervraagden met een niet-Nederlandse achtergrond.

Behandeling ontbrekende waarden

Zoals we in hoofdstuk 3 konden zien, is een deel van de antwoorden ten onrechte niet ingevuld. Bij enquêtes wordt in dergelijke gevallen vaak gebruik gemaakt van imputatie. Dit is het bijschatten van ontbrekende waarden op basis van overige kenmerken. Dit kunnen persoonskenmerken zijn zoals leeftijd, inkomen en positie in het huishouden, maar ook een de situatie waarin de OP zich bevindt (type woning, buurt, etc.). Een uitgebreide motivatie voor imputeren staat in de onderzoeksdocumentatie van de basismodule van het WoON.

Het bijschatten van een variabele vindt vaak plaats op vragen waarmee een duidelijke samenhang verwacht wordt. Zo kan het inkomen van iemand bijgeschat worden op basis van leeftijd, opleiding, en het aantal uren dat diegene werkzaam is per week.

Voor deze enquête heeft VROM besloten de TOGA's **niet** bij te schatten. De belangrijkste redenen hiervoor zijn:

- Praktisch alle vragen hebben betrekking op meningen en/of attitudes van mensen. Dit maakt het bijna onmogelijk om op basis van objectieve (meetbare) kenmerken een goede inschatting te maken voor het niet ingevulde antwoord.
- Ten tweede hebben we te maken met een situatie, waarin slechts voor een selectief deel van de waarnemingen velden niet ingevuld zijn, namelijk de schriftelijke enquêtes. Bij de andere ondervragingsmethode werden de ondervraagde personen door de gecomputeriseerde vragenlijst gedwongen een antwoord in te vullen. Hierdoor kan er een discrepantie optreden tussen de methoden. Het is immers mogelijk dat een persoon voor zijn/haar situatie de vraag daadwerkelijk niet van toepassing vindt, of geen geschikt antwoord kon vinden. De schriftelijk ondervraagden slaan de vraag dan over, waar de overigen waarschijnlijk een best passende antwoord uitkiezen.

6.1 Antwoordpatronen blokvragen

In een poging om een toepasselijke methodiek te vinden waarmee ontbrekende waarden opgevuld konden worden, is ABF Research op zoek gegaan naar patronen in antwoorden op blokvragen. De idee hierachter was dat het patroon iets zou kunnen zeggen over het antwoord op de niet ingevulde vraag/vragen. Als men bijvoorbeeld alle vragen positief heeft beantwoord, dan is het waarschijnlijk dat de overige antwoorden negatief zijn; of wanneer men (bij een vijfpuntsschaal) gemengd heeft gereageerd zonder tussenantwoorden (niet/wel tevreden) te gebruiken, dan is het plausibel te veronderstellen dat de ontbrekende antwoorden tussenantwoorden zijn.

Uiteindelijk zijn de patronen niet meer gebruikt voor imputatie, maar zijn ze toegevoegd aan het bestand als een extra variabele. Zodoende kunnen onderzoekers zelf bepalen of zij deze informatie willen gebruiken voor het bijschatten van antwoorden. Dit is gedaan voor vragen: 4, 5, 7, 8, 11, 12, 25, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 51, 54, 55, 61, 62 en 65.

Tabel 6.1 Afgeleide antwoordpatronen blokvragen t.b.v. bijschatten TOGA's

Waarde	Patroon	Voorgestelde actie
"1"	Blok overwegend negatief beantwoord	TOGA omzetten naar positief antwoord
"2"	Blok overwegend positief beantwoord	TOGA omzetten naar negatief antwoord
"3"	Gemengd beantwoord, excl. tussenantwoorden	TOGA omzetten naar tussenantwoord
"4"	Gemengd beantwoord, incl. tussenantwoorden	TOGA niet bijschatten
"5"	Geen TOGA's in het blok	Bijschatten niet nodig
"6"	Alle antwoorden beantwoord met TOGA óf NVT	TOGA niet bijschatten
"7"	Alle antwoorden beantwoord met TOGA	TOGA omzetten naar NVT

7 Afgeleide variabelen

In dit hoofdstuk wordt aantal afgeleide variabelen beschreven. De rode lijn bij het afleiden is het samenvoegen en combineren van variabelen. Hierbij hebben we voornamelijk gebruik gemaakt van datareductie door de statistische techniek factoranalyse.

De factoranalyse voeren we uit op de blok vragen uit de module Sociaal-Fysiek. Dit zijn vragen die (min of meer) over één onderwerp gaan, zoals de verandering van de buurt of het voorkomen van misdrijven. De analyse² kijkt of er gemeenschappelijke patronen (componenten) te ontdekken zijn. Deze componenten kunnen vervolgens geïnterpreteerd en benoemd worden. De analyse is alleen mogelijk op voor waarnemingen waarbij op alle vragen in een blok een geldig antwoord gegeven is (dus niet leeg of niet met “weet niet” beantwoord). Bij de bespreking van de uitkomsten geven we het aantal waarnemingen waarop de analyse gebaseerd is. Daarnaast hebben we ook de verklarende kracht per component opgenomen (het percentage verklaarde variantie).

Wij hebben de factoranalyse toetsend gebruikt, dat wil zeggen dat we vooraf een idee hadden over de samenhang van bepaalde variabelen. Deze vooronderstelling helpt bij het interpreteren en het beoordelen van de uitkomsten.

² We hebben gebruik gemaakt van de Varimax-rotatie methode. Hierdoor komen de afzonderlijke componenten duidelijker naar voren komen. Als criterium hebben we aangehouden dat de eigenwaarde van de component groter is dan 1 én dat de component duidelijk te interpreteren is. In andere gevallen, nemen we de component niet op in het onderzoeksbestand en wordt hij niet in dit document beschreven.

7.1 Afleiding variabelen uit blokvragen

Er volgt nu een overzicht van de variabelen die we afgeleid hebben uit de blokvragen in de module Sociaal-Fysiek. Deze variabelen zijn alle door middel van factoranalyse verkregen. Voor de presentatie is de volgorde van de vragenlijst aangehouden.

7.1.1 Vraag 2: Verandering buurt

Op het vragenblok 4 hebben we een factoranalyse uitgevoerd. Hieruit volgden vier componenten:

1. Verandering t.a.v. overlast
2. Verandering t.a.v. speelplekken kinderen/jeugd
3. Verandering t.a.v. verkeerssituatie
4. Verandering t.a.v. woningsituatie

De variabele “Verandering buurt t.a.v. ontmoetingsplekken voor oudere jeugd” kon niet goed geplaatst worden in een component. Waarschijnlijk is de (mogelijke) dubbele interpretatie van de vraag hier de oorzaak van en is niet vast te stellen of mensen een dergelijke voorziening als positief of een negatief (overlast) wordt ervaren.

Tabel 7.1 Uitkomst factoranalyse vraag 4: Verandering buurt

Variabele	Component			
	1	2	3	4
Verandering buurt t.a.v. vandalisme	0,846	0,056	0,110	0,090
Verandering buurt t.a.v. criminaliteit	0,833	0,025	0,084	0,117
Verandering buurt t.a.v. overlast hangjeugd	0,819	0,064	0,057	0,077
Verandering buurt t.a.v. drugsoverlast	0,729	0,027	0,021	0,133
Verandering buurt t.a.v. rust in de buurt	0,722	0,073	0,221	0,033
Verandering buurt t.a.v. rommel op straat	0,622	0,121	0,253	0,227
Verandering buurt t.a.v. speelplekken oudere kinderen (6-12jr)	0,052	0,907	0,080	0,102
Verandering buurt t.a.v. speelplekken jonge kinderen (0-6jr)	0,041	0,887	0,055	0,145
Verandering buurt t.a.v. ontmoetingsplekken voor oudere jeugd (12-18jr)	0,332	0,439	0,329	0,040
Verandering buurt t.a.v. onderhoud bestrating	0,125	0,068	0,741	0,260
Verandering buurt t.a.v. parkeermogelijkheden	0,073	0,059	0,740	0,095
Verandering buurt t.a.v. verkeersveiligheid	0,198	0,124	0,722	0,056
Verandering buurt t.a.v. onderhoud woningen	0,003	0,182	-0,019	0,745
Verandering buurt t.a.v. leegstand	0,187	-0,074	0,141	0,592
Verandering buurt t.a.v. onderhoud tuinen	0,353	0,103	0,248	0,571
Variantie verklaard (%):	24.1%	12.6%	12.6%	10.4%
Aantal waarnemingen (N): 3521				

7.1.2 Vraag 7: Voorkomen misdrijven/overlast

Vraag 60 (“Komen de volgende voorvallen/misdrijven voor?”) leent zich ook voor een factoranalyse. Hiermee kunnen we namelijk achterhalen welk type misdrijf in de buurt voortkomt. Een analyse op de 18 genoemde misdrijven leverde de volgende vier componenten op:

1. Persoonlijke overlast
2. Vandalisme
3. Diefstal/beschadiging persoonlijke eigendommen
4. Verkeersovertredingen

Het voorkomen van hondenpoep heeft te weinig correlatie met een van de componenten. Dit suggereert dat de antwoorden op die variabele zo divers ingevuld zijn dat ze geen samenhang vertonen met de antwoorden die op andere vragen geven zijn.

Tabel 7.2 Uitkomst factoranalyse vraag 7: Voorkomen misdrijven/overlast

Variabele	Component			
	1	2	3	4
Voorkomen lastig gevallen	0,742	0,182	0,280	0,027
Voorkomen drugsoverlast	0,707	0,124	0,171	0,160
Voorkomen bedreiging	0,690	0,252	0,233	0,050
Voorkomen berovingen	0,667	0,138	0,328	-0,017
Voorkomen dronken mensen	0,615	0,074	0,073	0,267
Voorkomen overlast jongeren	0,509	0,382	0,081	0,245
Voorkomen vernielen van straatmeubilair	0,172	0,787	0,190	0,102
Voorkomen vernielen van speeltoestellen	0,140	0,761	0,146	0,086
Voorkomen vernielen bus-/tranhokjes	0,058	0,666	0,223	0,151
Voorkomen vernielen tuinen	0,356	0,550	0,119	0,074
Voorkomen bekladden	0,357	0,509	0,264	0,144
Voorkomen diefstal uit auto's	0,220	0,153	0,792	0,096
Voorkomen beschadiging auto's	0,240	0,226	0,682	0,175
Voorkomen inbraak	0,168	0,171	0,653	0,098
Voorkomen fietsdiefstal	0,296	0,199	0,647	0,117
Voorkomen hard rijden auto	0,158	0,094	0,125	0,865
Voorkomen hard rijden brommers	0,182	0,178	0,142	0,840
Voorkomen hondenpoep	0,047	0,218	0,331	0,375
Variantie verklaard (%):	17.8%	15.1%	14.2%	10.7%
Aantal waarnemingen (N): 5277				

7.1.3 Vraag 65: Imago buurt

In vraag 65 worden 16 subvragen gesteld over het imago van de buurt, in verschillende facetten. De factoranalyse leverde de volgende gemeenschappelijke componenten op:

1. Uitstraling buurt
2. Bebouwing / Dichtheid
3. Verloop
4. Parkeergelegenheid

De (overkoepelende) vraag over het imago van de buurt kan niet onder één van de componenten geplaatst worden. Waarschijnlijk hangt deze variabele samen met diverse componenten (met name 1, 2 en 3). Parkeergelegenheid komt uit de analyse als een afzonderlijke component naar voren. Deze variabele heeft van zichzelf blijkbaar genoeg verklarend vermogen, maar staat tegelijk ver af van de andere imago gerelateerde vragen. Dit betekent dat de onderlinge samenhang met de andere vragen ontbreekt en de variabele niet geplaatst kan worden bij de andere componenten.

Tabel 7.3 Uitkomst factoranalyse vraag 9: Imago buurt

Variabele	Component			
	1	2	3	4
Imago buurt: mooie architectuur	0,744	-0,009	-0,068	0,196
Imago buurt: populaire buurt	0,734	-0,173	-0,144	-0,200
Imago buurt: gezellige uitstraling	0,721	-0,174	-0,179	0,049
Imago buurt: toekomst is rooskleurig	0,691	-0,225	-0,183	-0,090
Imago buurt: monumentale uitstraling	0,588	0,332	-0,066	0,294
Imago buurt: buurt opgesierd	0,531	0,273	-0,002	0,407
Imago buurt: slecht imago	-0,479	0,449	0,434	0,083
Imago buurt: te veel kantoren	0,067	0,722	0,046	-0,048
Imago buurt: te veel studentenhuizen	0,067	0,682	0,157	-0,042
Imago buurt: te veel huizen met te veel mensen	-0,255	0,606	0,341	-0,019
Imago buurt: te veel flats	-0,234	0,537	0,237	-0,037
Imago buurt: woningen staan dicht elkaar	-0,264	0,469	0,239	-0,333
Imago buurt: veel verhuisd	-0,107	0,059	0,860	-0,131
Imago buurt: meer buurtgenoten verhuizen	-0,201	0,276	0,793	-0,046
Imago buurt: veel woningen leeg	-0,111	0,257	0,704	0,050
Imago buurt: voldoende parkeergelegenheid	-0,002	-0,205	-0,045	0,805
Variantie verklaard (%):	20.0%	15.9%	15.0%	7%
Aantal waarnemingen (N): 8096				

7.2 Conclusie afgeleide variabelen

De factoranalyses hebben 12 nieuwe variabelen opgeleverd, welke aan het onderzoeksbestand toegevoegd zijn. Factorscores zijn zodanig bepaald dat het gemiddelde nul is en de standaarddeviatie 1; de minimum- en maximumwaarden zijn weergegeven in Tabel 7.4.

Tabel 7.4 Toegevoegde variabelen, inclusief grenswaarden

Variabelenaam	Toelichting	Minimum	Maximum
VEOVER_S	Verandering buurt tav overlast	-3,23719	3,49523
VESPEL_S	Verandering buurt tav speelplekken kinderen/jeugd	-3,37350	4,09566
VEVERK_S	Verandering buurt tav verkeerssituatie	-3,65999	3,65265
VEWON_S	Verandering buurt tav woningsituatie	-4,72878	4,93442
OPERS_S	Overlast persoonlijk	-1,97283	5,24519
OVVAND_S	Overlast vandalisme	-2,56454	4,16581
OVEIG_S	Overlast diefstal/beschadiging persoonlijke eigendommen	-2,70004	3,75893
OVERK_S	Overlast verkeersovertredingen	-3,34271	2,51763
IMUITS_S	Imago: uitstraling buurt	-3,33048	3,31739
IMBEO_S	Imago: bebouwing / dichtheid	-2,48342	4,98424
IMVERL_S	Imago: verloop	-2,94023	3,70441
IMPARK_S	Imago: parkeergelegenheid	-3,58802	3,12791

8 Dataprocessing Woonomgevingsopnamen

In dit hoofdstuk wordt de dataprocessing besproken die specifiek voor de opname is uitgevoerd. Ten opzichte van de dataprocessing voor de enquête is de dataprocessing voor de woonomgevingsopname beperkt van omvang. De eerste stap van de dataprocessing omvat het nalopen van de routing. Dit is gedaan om te constateren of er ten onrechte geen of juist wel opnamevelden ingevuld zijn. Vervolgens is aan de hand van een lijst met consistentiecontroles bekeken of er onregelmatigheden in de opnames voorkomen. Tenslotte is de opnemersvariantie bepaald.

We beginnen met een beschrijving van de bestandsacceptatie, aangezien er diverse handelingen nodig waren voordat met de dataprocessing begonnen kon worden.

8.1 Bestandsacceptatie

PRC-bouwcentrum heeft op 1 december vier SPSS-bestanden opgeleverd. Dit zijn:

Naam	records	Inhoud
WO bestand 2006-12-01.sav	8156	reguliere opnamen
CO bestand 2006-12-01.sav	1258	controle opnamen van reguliere opnamen
WH bestand 2006-12-01.sav	524	herstelactie van reguliere opnamen
CH bestand 2006-12-01.sav	79	controle opnamen van herstelactie van reguliere opnamen

Voordat met de dataprocessing begonnen kon worden, zijn bovenstaande bestanden gecombineerd tot twee nieuwe bestanden, te weten: één bestand met reguliere opnamen en één met controleopnamen.

Naar aanleiding van de eerste fase, zijn de opnamen van drie inspecteurs afgekeurd. Dit zijn inspecteurs 13, 26 en 44. Alle woningen van deze inspecteurs zijn hersteld, met uitzondering van de controleopnamen, waarvan mag worden aangenomen dat deze wel correct zijn uitgevoerd.

Nadere bestudering van de bestanden wijst uit dat 10 niet-gecontroleerde opnames van "afgekeurde" inspecteurs niet hersteld zijn. Vice-versa, komen er 4 opnames van deze inspecteurs voor die zowel gecontroleerd, als hersteld zijn (zie onderstaande tabel). Uit navraag bij PRC-Bouwcentrum over de 10 opnames van "afgekeurde" inspecteurs bleek dat deze uitgevoerd zijn onder begeleiding van

controleurs. Deze opnames zijn correct en mogen dus aanwezig blijven in het definitieve onderzoeksbestand. De routing en inconsistentiecontrole zijn uitgevoerd op dit bestand.

		CO	
		Niet	Wel
WH	Niet	10	89
	Wel	516	4

Om het definitieve, reguliere opnamebestand te verkrijgen, zijn de volgende stappen doorlopen:

1. Verwijderen alle opnames van “afgekeurde” inspecteurs uit WO, exclusief de gecontroleerde woningen (uit CO). Dit zijn $8156 - 526 = 7630$ opnames.
2. Dit bestand aanvullen met WH. Dit geeft $7630 + 524 = 8154$ opnames.
3. Van deze 8154 opnames komen er 4 woningen dubbel voor (namelijk diegene die hersteld en gecontroleerd zijn). Hiervan hebben we de controleopnames aangehouden. Dit geeft uiteindelijk **8150** reguliere opnames.

Voor het controlebestand hebben we een soortgelijke benadering gebruikt:

1. Verwijderen van de controlewoningen (uit CO) op “afgekeurde” inspecteurs. Dit geeft $1258 - 93 = 1165$ waarnemingen.
2. Dit bestand vullen we aan met de controles op de herstelacties (CH). Hiermee komen we op $1165 + 79 = 1244$ controleopnames.

Met deze twee bestanden zijn we de dataprocessing ingegaan, beginnend met het doorlopen van de routing.

8.2 Routing

Met behulp van de routing van de vragenlijst is bepaald welke vragen de opnemer niet hoefde te beantwoorden, omdat deze in zijn/haar situatie niet van toepassing waren. Zo kan ook nagaan worden of sommige velden ten onrechte niet of wel ingevuld zijn. Hiervan wordt in deze paragraaf een overzicht gegeven.

Het doorlopen van de route op basis van de oorspronkelijke vragenlijst, leverde de volgende TOGA's (Ten Onrechte Geen Antwoord) en TOWA's (Ten Onrechte Wel Antwoord) op:

Vraag	TOWA/TOGA	Opmerking	Akkoord?
V10302	19 xTOWA	> Fout in (definitieve) vragenlijst. Hebben alle betrekking op semi-vrijstaande woningen - de routing “in het veld” was wel correct.	Ja/Nee
V10405	3458 xTOWA	> Deze variabele kent geen NVT, maar heeft in plaats daarvan '88' als code voor “niet van toepassing”. Deze is overigens anders dan het antwoord '8', wat een geldig antwoord is voor een “niet van toepassing” beoordeling van de inspecteur.	Ja
V40603	1789 xTOWA	> Aangepast in definitieve vragenlijst, nu ook in routing (tov V40601). Eerst hoefde men bij een afstand tot de eerste parkeerplaats van ≥ 31 meter deze vraag niet in te vullen. Nu wel, vandaar de TOWA's. Is inmiddels dus OK.	Ja
V40201	Diverse	> Aangepast in definitieve vragenlijst: element(en)	Ja

	TOWA's/TOGA's	14,15,16,17 hoeven niet het einde van het straatprofiel te zijn.	
--	---------------	--	--

Met uitzondering van de TOWA's op vraag 1.03.02, zijn alle routingfouten in de definitieve vragenlijst aangepast. Op vraag 1.03.02 zijn dus geen foute antwoorden gegeven in de logische zin van het woord, alleen in de meest recente vragenlijst is nog niet in de juiste routing opgenomen. Overigens verdient het de aanbeveling om de (gedrukte,) publieke vragenlijst, die mensen bij het bestand zouden kunnen gebruiken, ook aan te passen of te voorzien van een aanvulling. Bij analyse op het onderzoeksbestand kan men nu namelijk tegen onverwachte uitkomsten aanlopen.

Conclusie:

Het bestand is de routing goed doorlopen.

8.3 Consistentiecontrole

Inconsistente waarnemingen zijn waarnemingen die op een of andere manier niet in overeenstemming zijn met eerder gegeven antwoorden, of waarnemingen waarvan met (grote) zekerheid gezegd kan worden dat zij niet correct zijn. De consistentiechecks kunnen worden gebruikt als interne controle bij het invullen van de vragenlijst. Op basis van een lijst toetsen in een door PRC verstrekt bestand³ hebben wij de woningopnames gecontroleerd op inconsistenties.

In de toetsingslijst wordt onderscheid gemaakt naar "harde" en "zachte" fouten. Harde fouten zijn niet toegestaan, zachte fouten zijn in sommige gevallen toegestaan en moeten de opnemer/controleur erop attent maken dat er sprake is van een uitzonderlijke situatie. Een overzicht van harde en zachte fouten:

Label	Hard	Zacht	Goedgekeurd door PRC	Opmerking
V10304		17		
V10402	1		ja	
V10403	5		ja	
V10503		70		
V10506B	3		ja	
V30301	27		ja	
V30502		18		
V30503		17		
V40101	133		ja	Waarvan 132x "kan"-einde – bij de actuele inconsistentietoetsen is dit nog niet aangepast. PRC telt 7 fouten; waarschijnlijk gemeten vóór het verwerken van de herstelopname.
V40302A	6		ja	
V40403	2		ja	
V40503	2		ja	
V40802		128		
V40803		126		
V60401	2		ja	
V60604		155		

Alle Harde fouten zijn door PRC nogmaals bestudeerd. Toen bleek dat in alle gevallen de gemeten fout geen inconsistentie betrof, maar een extreem uitzonderlijke situatie, zoals het niet kunnen vaststellen van het type bestrating omdat de gehele straat opgebroken was.

³ 'DB060023 Consistentie en Extreme waarden (2006-06-12)1.xls'

Conclusie:

Na een hercontrole op enkele uitzonderlijke situaties kunnen we stellen dat er geen harde fouten in het onderzoeksbestand aanwezig zijn.

8.4 Opnemersvariantie

De opnemersvariantie geeft aan hoeveel van de gecontroleerde opnames niet aan de gestelde eisen voldoen. Deze eisen zijn opgenomen in bestand 'DB060035 definitieve Vragenlijst WoON (2006-05-11).xls'. Omdat uit de eerste fase bleek dat onder de gestelde eisen geen goede beoordeling verkregen zou worden, hebben PRC en VROM besloten de eisen te verlichten. Concreet kwam dit er op neer dat alleen de vragen m.b.t. een-/meergezinswoning en de ligging aan de straat (respectievelijk V10201 en V20201), kernroutingvariabelen zijn. De criteria zien er in samenvatting als volgt uit:

Categorie/Type	Aantal	Criterium
Schaalvariabelen (S)	69	Maximaal 10% afwijking
Integer variabelen (I)	7	Geen afwijking
Categorie variabelen (C)	100	Maximaal 10% afwijking
Routing variabelen (R)	23	Één afwijking
Kernrouting variabelen (KR)	2	Geen afwijking

Wijkt een opname op één of meer van de bovengestelde criteria af, dan wordt de opname afgekeurd. De opnemersvariantie mag niet groter zijn dan 90%. Dat wil zeggen dat 10% van de gecontroleerde opnames onvoldoende beoordeeld mag worden.

N.B.: Wanneer een routingvariabele verkeerd is ingevuld, hebben we hiermee rekening gehouden met het tellen van foute antwoorden binnen dat traject. Dat wil zeggen: als eenmaal een routing onjuist is ingevuld, dan tellen we de onderliggende fouten niet mee.

We beginnen met het algemene beeld van de beoordeling. Uit onze analyse blijkt dat van de **1244** controleopnames er **122** niet voldoende uitgevoerd zijn. Dit zou betekenen dat **9,8%** van de waarnemingen een onvoldoende beoordeling hebben gekregen en dat de norm van 90% gehaald zou zijn.

Alle categorieën voldoende	1 onvoldoende	2 onv.	3 onv.	4 onv.	5 onv.
1089	107	26	22	0	0
90,2%	9,2%	0,5%	0,1%	0,0%	0,0%

Uitgesplitst naar categorie geeft dit de volgende aantallen met onvoldoende beoordeelde opnamen::

KR	R	I	C	S
27	81	3	17	2

Ondanks een kleine overlap met de kernroutingvariabele, worden de meeste cases afgekeurd op basis van routingvariabelen: 79 stuks. Om inzicht te krijgen in de fout ingevulde velden achter deze aantallen, hebben we op de volgende pagina een overzicht afgedrukt van het aantal afwijkende antwoorden per vraag.

Variabele	Soort	Goed	Fout	%-age	Variabele	Soort	Goed	Fout	%-age
V10201	KR	1237	7	1%	V40104	C	375	13	3%
V10301	C	765	23	3%	V40105	C	369	19	5%
V10302	C	135	2	1%	V40202	C	916	50	5%
V10303	C	769	19	2%	V40203	C	928	38	4%
V10304	C	775	13	2%	V40301A	I	965	0	0%
V10305	C	620	46	7%	V40301B	I	126	0	0%
V10306	I	788	0	0%	V40301C	I	25	0	0%
V10307	C	779	9	1%	V40301D	I	6	0	0%
V10308	C	763	25	3%	V40302A	C	956	9	1%
V10309A	S	788	0	0%	V40302B	C	126	0	0%
V10309B	S	788	0	0%	V40302C	C	25	0	0%
V10309C	S	785	3	0%	V40302D	C	6	0	0%
V10309D	S	787	1	0%	V40303A	S	958	7	1%
V10310	S	784	4	1%	V40303B	S	126	0	0%
V10401	R	785	3	0%	V40303C	S	24	1	4%
V10402	C	682	19	3%	V40303D	S	6	0	0%
V10403	R	694	7	1%	V40304A	C	965	0	0%
V10404	S	607	9	1%	V40304B	C	126	0	0%
V10405	S	692	9	1%	V40304C	C	25	0	0%
V10406A	C	698	3	0%	V40304D	C	6	0	0%
V10406B	C	698	3	0%	V40305A	C	945	20	2%
V10406C	C	701	0	0%	V40305B	C	124	2	2%
V10406D	C	697	4	1%	V40305C	C	24	1	4%
V10407	C	777	11	1%	V40305D	C	6	0	0%
V10501	C	420	29	6%	V40401	R	964	2	0%
V10502	C	440	9	2%	V40402	C	868	14	2%
V10503	C	439	10	2%	V40403	C	875	7	1%
V10504	C	100	8	7%	V40404	S	879	3	0%
V10505	I	448	1	0%	V40405	S	876	6	1%
V10506A	C	438	11	2%	V40406	S	882	0	0%
V10506B	C	425	24	5%	V40501	R	959	7	1%
V10506C	C	442	7	2%	V40502	C	169	5	3%
V10506D	C	447	2	0%	V40503	C	173	1	1%
V10506E	C	446	3	1%	V40504	S	174	0	0%
V10506F	C	448	1	0%	V40505	S	174	0	0%
V10507	C	432	15	3%	V40506	S	174	0	0%
V10508	C	440	9	2%	V40601	R	943	23	2%
V10509	C	426	23	5%	V40602	C	675	7	1%
V10510A	S	448	1	0%	V40603	C	918	48	5%
V10510B	S	449	0	0%	V40604	S	680	2	0%
V10510C	S	446	3	1%	V40605	S	682	0	0%
V10510D	S	443	6	1%	V40701	R	942	24	2%
V10511	S	445	4	1%	V40702	C	520	9	2%
V10601	R	431	18	4%	V40703A	C	522	7	1%
V10602	C	173	2	1%	V40703B	C	521	8	2%
V10603	C	442	7	2%	V40703C	C	514	15	3%
V20101A	C	1225	19	2%	V40703D	C	512	17	3%
V20101B	C	1223	21	2%	V40703E	C	517	12	2%
V20101C	C	1223	21	2%	V40704	S	529	0	0%
V20101D	C	1221	23	2%	V40801	R	929	37	4%
V20101E	C	1217	27	2%	V40802	S	272	10	4%
V20101F	C	1229	15	1%	V40803	S	277	5	2%
V20102	C	1111	38	3%	V50101	C	1159	85	7%
V20103	S	1149	0	0%	V50201	C	1220	24	2%
V20104A	C	1146	3	0%	V60101	R	1244	0	0%
V20104B	C	1149	0	0%	V60102	S	1196	1	0%
V20104C	C	1143	6	1%	V60103	S	1197	0	0%
V20104D	C	1144	5	0%	V60201	R	1219	25	2%
V20104E	C	1139	10	1%	V60202	S	545	1	0%
V20201	KR	1223	21	2%	V60203	S	546	0	0%
V30101	C	254	3	1%	V60301	R	1228	16	1%
V30102	S	257	0	0%	V60302	S	1107	2	0%
V30201	S	251	6	2%	V60303	S	1108	1	0%
V30202A	C	248	9	4%	V60401	C	243	14	5%
V30202B	C	252	5	2%	V60501	R	1206	38	3%
V30202C	C	254	3	1%	V60502A	S	759	5	1%
V30202D	C	250	7	3%	V60502B	S	763	1	0%
V30202E	C	238	19	7%	V60502C	S	762	2	0%
V30203	S	254	0	0%	V60503	R	1205	39	3%
V30301	R	256	1	0%	V60504A	S	644	1	0%
V30302	S	241	5	2%	V60504B	S	644	1	0%
V30302	S	241	5	2%	V60504C	S	639	6	1%
V30303	S	244	2	1%	V60505	R	1224	20	2%
V30303	S	244	2	1%	V60506A	S	199	0	0%

Aangezien het grootste deel van de opnames wordt afgekeurd op basis afwijkingen in Routing (R) variabelen, is het zinvol om deze groep nader te bekijken. Dit doen we door de vragen met het hoogste aantal afwijkingen eruit te lichten.

Variabele	Soort	Goed	Fout	Perc	Betekenis
V40101	R	911	55	6%	overzijde adreswoning (directe woonomgeving)
V60701	R	1193	51	4%	grote oppervlakken openbaar groen (woonomgeving)
V60503	R	1205	39	3%	publieke bankjes (woonomgeving)
V60501	R	1206	38	3%	vuilnisbakken (woonomgeving)
V40801	R	929	37	4%	brandgang/achterpad (directe woonomgeving)
V60201	R	1219	25	2%	fietspad/ -strook (woonomgeving)
V40701	R	942	24	2%	groenstrook/plantsoen (directe woonomgeving)
V40601	R	943	23	2%	afstand tot openbare parkeergelegenheid (directe woonomgeving)
V60509	R	1222	22	2%	plantenbakken (woonomgeving)
V60505	R	1224	20	2%	bus en/of tramhokjes (woonomgeving)
V10601	R	431	18	4%	voortuin woongebouw meergezinswoning
V60301	R	1228	16	1%	parkeerplaatsen (woonomgeving)
V60703	R	1232	12	1%	waterpartijen (woonomgeving)
V30601	R	247	10	4%	afstand adreswoning tot parkeergelegenh. (directe woonomgeving)
V40103	R	520	8	2%	tuin/het terrein overzijde adreswoning voortuin (directe woonomgeving)
V10403	R	694	7	1%	inrichting voortuin eengezinswoning
V40501	R	959	7	1%	fietspad/-strook (directe woonomgeving)
V30501	R	252	5	2%	brandgang/achterpad (directe woonomgeving) (niet aan straat)
V10401	R	785	3	0%	voortuin eengezinswoning
V30401	R	255	2	1%	fietsstrook (directe woonomgeving) (niet aan straat)
V40401	R	964	2	0%	trottoir (directe woonomgeving)
V30301	R	256	1	0%	trottoir (directe woonomgeving) (niet aan straat)
V60101	R	1244	0	0%	trottoir (woonomgeving)

Over het algemeen zijn de slechtst ingevulde R-vragen, de vragen die óf tot een persoonlijke interpretatie uitnodigen – zoals vragen over de overzijde van de woning, waarbij uit drie verschillende soorten groen gekozen kan worden of de vraag over de aanwezigheid van grote oppervlakten groen. In andere gevallen gaat het veelal over de aanwezigheid van een bepaald kenmerk, waarbij de moeite die gestoken wordt in het vinden van het object sturend is voor het antwoord op de vraag.

Tenslotte kijken we nog even naar het aantal foute opnames per inspecteur.

Inspecteur	Controles	Fout	Perc
4	0	0	-
11	58	5	9%
12	55	6	11%
13	0	0	-
14	65	6	9%
16	82	6	7%
17	81	11	14%
18	35	6	17%
19	68	5	7%
20	3	0	0%
21	56	3	5%
22	94	7	7%
23	53	3	6%
24	72	4	6%
26	2	2	100%
32	36	8	22%
33	46	5	11%
34	42	4	10%
35	45	8	18%
36	72	4	6%
38	39	3	8%
39	42	3	7%
40	48	6	13%
41	43	4	9%
42	63	5	8%
44	2	1	50%
45	37	6	16%
100	5	1	20%
	1244	122	9,8%

Van de inspecteurs die regelmatig gecontroleerd zijn, varieert het percentage afgekeurde opnames tussen de 5 en 22%.

Conclusie:

Met 9,8% voldoet het bestand aan de eisen zoals VROM die heeft opgesteld met betrekking tot de opnemersvariantie.

8.5 Proxy-woningen

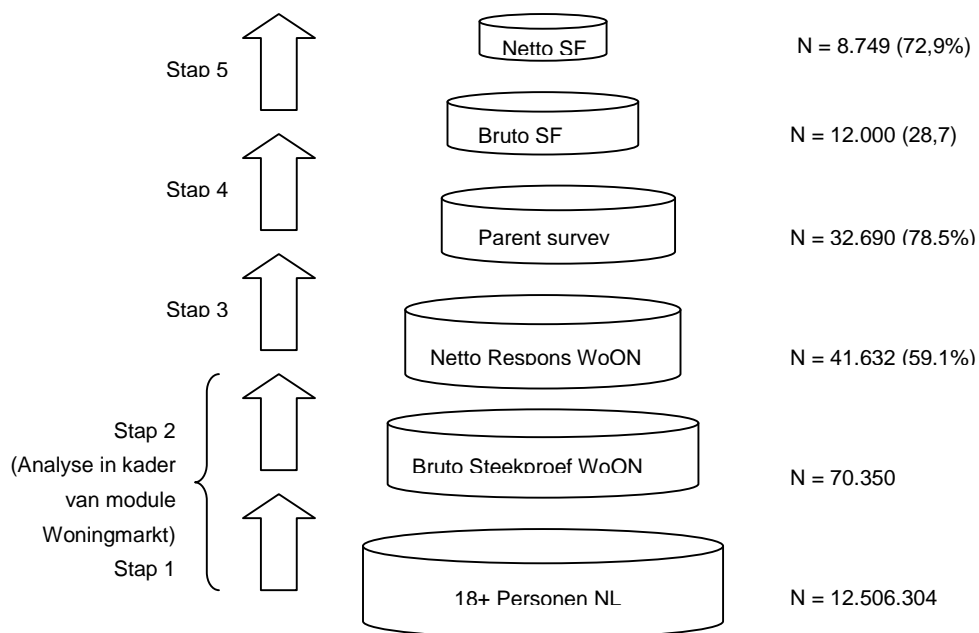
Bij het opnemen van een woonomgeving kan er sprake zijn van een zogenaamde proxy-woning. Er is sprake van een proxy-adres indien een woonomgevingsopname van de potentiële proxy-woning een identieke woonomgevingsopname oplevert als bij de adreswoning. Door ABF is in de aangeleverde adressenbestanden aangegeven aan welke adreswoning potentiële proxy-woningen gekoppeld zijn. Tijdens de opname van de adreswoning is vervolgens door de opnemer gecontroleerd of er daadwerkelijk sprake is van een proxy-woning. In totaal is 942 keer bepaald of een woning een proxy-woning is. In 614 gevallen was dit inderdaad het geval. Voor deze woningen is de opname van de referentiewoning overgenomen.

In totaal zijn na alle kwaliteitstoetsen 8749 records in het onderzoeksbestand opgenomen. Van de in totaal 8764 records met opnamen (8150 opnamen plus 614 proxy-woningen) zijn er 15 afgevallen.

9 Non-respons analyse

Wanneer een persoon in de steekproef niet meedoet met een enquête, heet dit non-respons. Non-respons kent verschillende oorzaken, zoals het weigeren om mee te doen of dat mensen niet bereikbaar bleken omdat zij verhuisd of overleden zijn. Dit hoofdstuk bespreekt de uitkomsten van de nonrespons-analyse van de module Sociaal-Fysiek van het WoON. We gaan in deze analyse kort in op de respons van het WoON zélf. Deze is eerder meer uitgebreid beschreven in de onderzoeksdocumentatie van het WoON, module Woningmarkt.

Voor de module Sociaal-Fysiek zijn alleen respondenten uit het reguliere WoON benaderd. Bij de analyses is dan ook alleen de reguliere respons gebruikt, dus de respons zonder oversampling. In onderstaand schema zijn de stappen in de steekproefstructuur te zien. De stappen zien er als volgt uit (inclusief aantal waarnemingen):

Figuur 9.1: Overzicht steekproef Sociaal Fysiek

Op 1 januari 2005 bestond de bevolking van Nederland uit ruim 16,3 miljoen personen. Hiervan zijn er ongeveer 12,7 miljoen 18 jaar of ouder. De instituuksbevolking (0,2 miljoen personen) behoort niet tot het steekproefkader. Het totale steekproefkader bestaat uit 12.506.304 personen. Hieruit is een steekproef getrokken van 70.350 personen; de reguliere steekproef van het WoON. De steekproef is niet random over Nederland verdeeld. Er is gestratificeerd naar provincie, BON-gebied, G31 en aandachtwijken (behorend tot 56 wijken of tot overige wijken G31). De respons van het WoON bedraagt netto 41.632 cases. Dit is 59,1 procent van de bruto-steekproef. Het hier gepresenteerde percentage is lager dan het netto responspercentage. Dit komt doordat niet-benaderbare adressen hier niet verwijderd zijn. Voor de analyse is alle uitval relevant, of deze nou komt doordat mensen niet thuis zijn of omdat het adres niet kan worden getraceerd.

Van de respons van het WoON heeft 78,5 procent toestemming gegeven om benaderd te worden voor vervolgonderzoeken op het terrein van het wonen. Deze groep van 32.690 respondenten is beschikbaar om te worden benaderd voor vervolgonderzoek. Naast deze groep zijn er nog 17.564 respondenten uit de oversampling beschikbaar. Deze zijn voor de module Sociaal-Fysiek niet benut, aangezien deze groep niet random over Nederland is verdeeld.

Stap 4 in bovenstaand schema betreft de vertekening van de steekproef door het steekproefdesign en de steekproeftrekking van de module Sociaal-Fysiek. In het design is uitgegaan van 3 strata: de 56 aandachtwijken, de overige wijken in de G31 en de rest van Nederland. In de 3 strata zouden 4.000 personen getrokken worden. Door het specifieke steekproefdesign treedt een vertekening op ten opzichte van het parent survey.

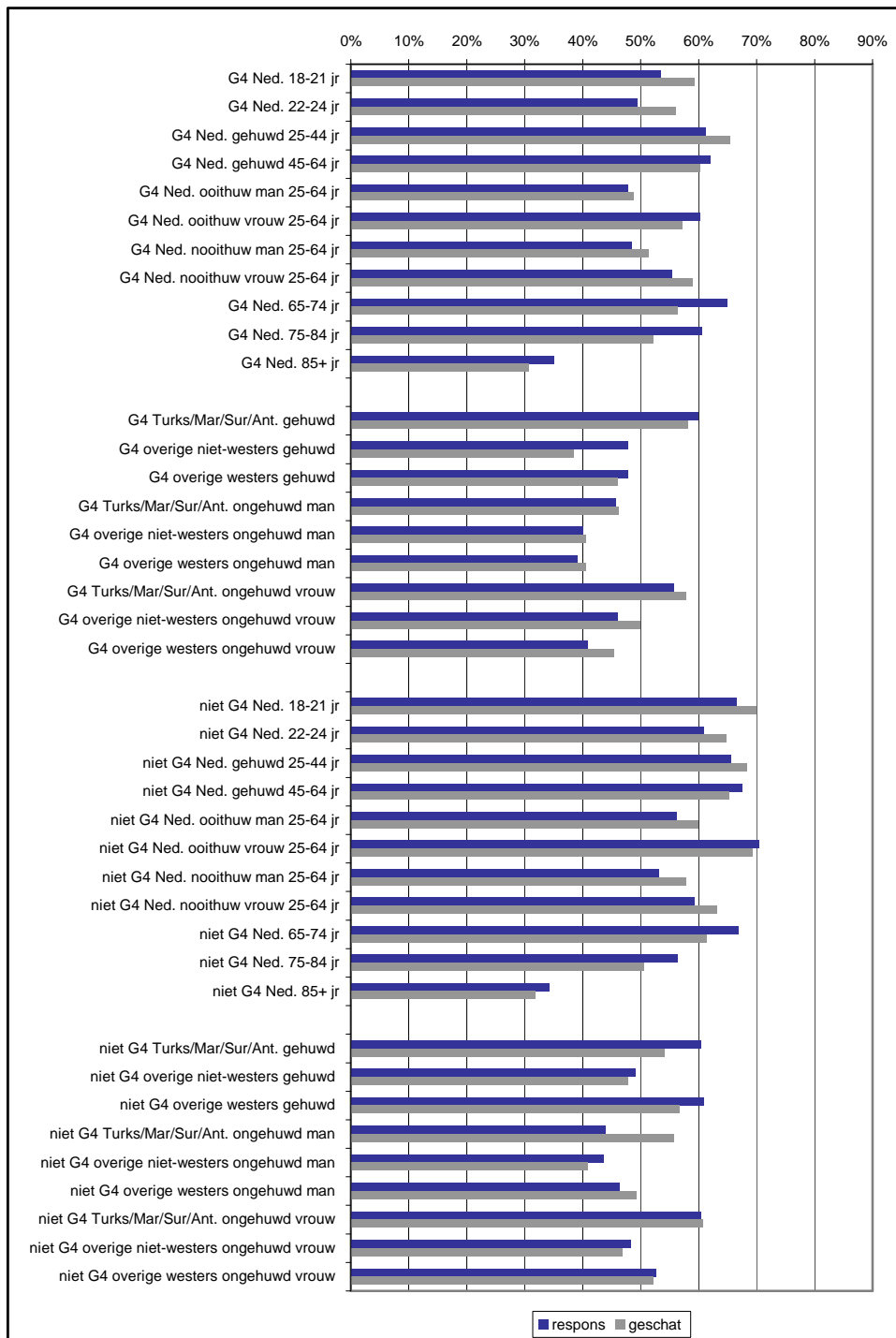
Van de 12.000 getrokken personen behoren 8.749 respondenten (72,9 procent) tot de respondenten van de module Sociaal-Fysiek.

De stap van steekproefkader naar brutosteekproef (steekproefdesign) en de stap van steekproef naar respons van het module Woningmarkt staat beschreven in de onderzoeksdocumentatie van het WoON, module Woningmarkt. Voor de overzichtelijkheid hebben we de tabellen van stap 2 ook in dit rapport opgenomen.

Nadat de selectiviteit in de opeenvolgende stappen van steekproefkader naar steekproeftrekking en respons is beschreven, maken we afsluitend een korte vergelijking op enkele kenmerken voor de drie belangrijkste stappen: de stap van steekproef naar respons in de module Woningmarkt, de stap van deze respons naar bruto-benaderbaar voor de vervolgmogelijken (het parent survey), en de stap van steekproef van de module Sociaal-Fysiek naar de respons van deze module.

9.1 Stap 2: Van steekproef naar respons in de module Woningmarkt van het WoON

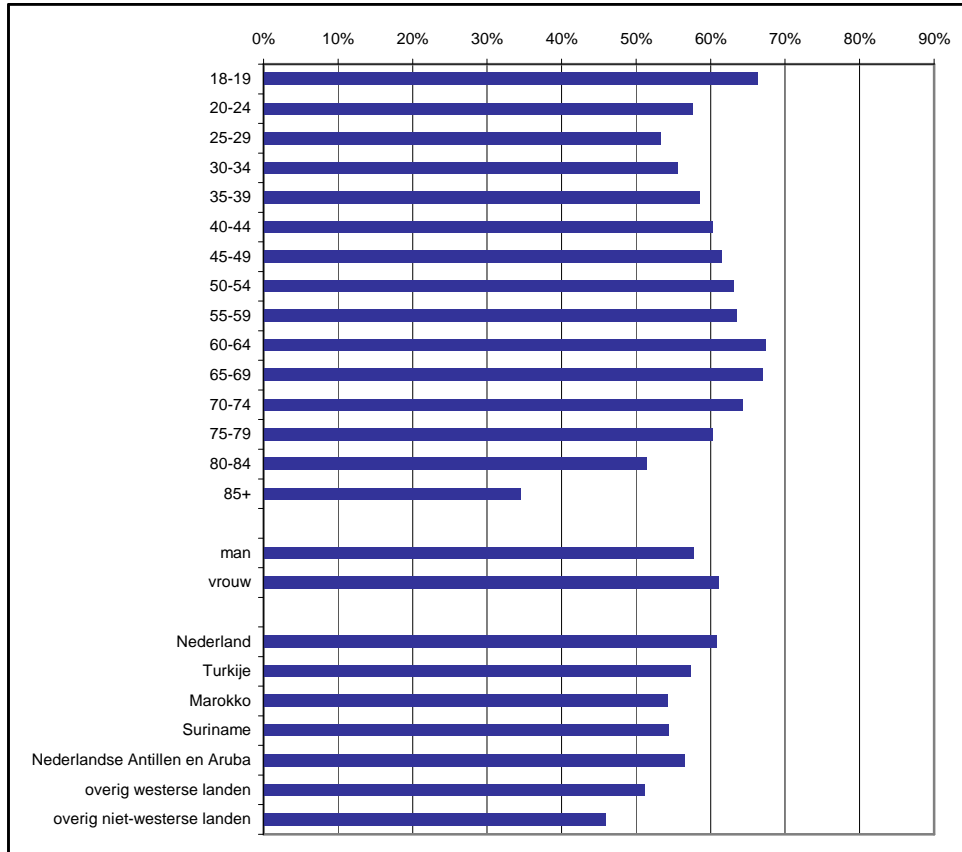
De totale steekproef van de module Woningmarkt bestaat in totaal uit 113.837 cases. Hiervan behoren er 70.350 tot de reguliere steekproef. De nonresponsanalyse is uitgevoerd met de 70.350 cases uit de reguliere steekproef. In deze paragraaf is een groot aantal figuren weergegeven, waarbij de respons is uitgezet tegen demografische kenmerken, ruimtelijke kenmerken en gekoppelde kenmerken, zoals de eigendomsverhouding volgens het Kadaster. De percentages zijn berekend op basis van de 41.792 respondenten. De gepresenteerde responspercentages zijn bruto. Dat betekent dat niet is gecorrigeerd voor uitval doordat personen bijvoorbeeld overleden zijn, naar het buitenland verhuisd, of het adres niet traceerbaar was. Dit betekent dat de responspercentages lager uitkomen dan in de rapportage van GfK, waar wordt uitgegaan van de netto-respons. De reden dat hier de bruto-respons wordt gepresenteerd is dat deze voor het beoordelen van de nonrespons beter bruikbaar is. De uitval van ouderen door overlijden is bijvoorbeeld hoger dan de uitval van jongeren. Dat moet in het beeld van de respons wel terugkomen, aangezien er in de weging voor gecorrigeerd moet worden.

Figuur 9.2: Responspercentages per steekproefcluster en ingeschat responspercentage

De responspercentages van de clusters komen in het algemeen vrij goed overeen met de vooraf ingeschatte percentages. Daarbij moet wel worden vermeld dat bij het inschatten van de respons uitgegaan is van de netto-steekproef. In het figuur is de bruto-steekproef van 70.350 gehanteerd.

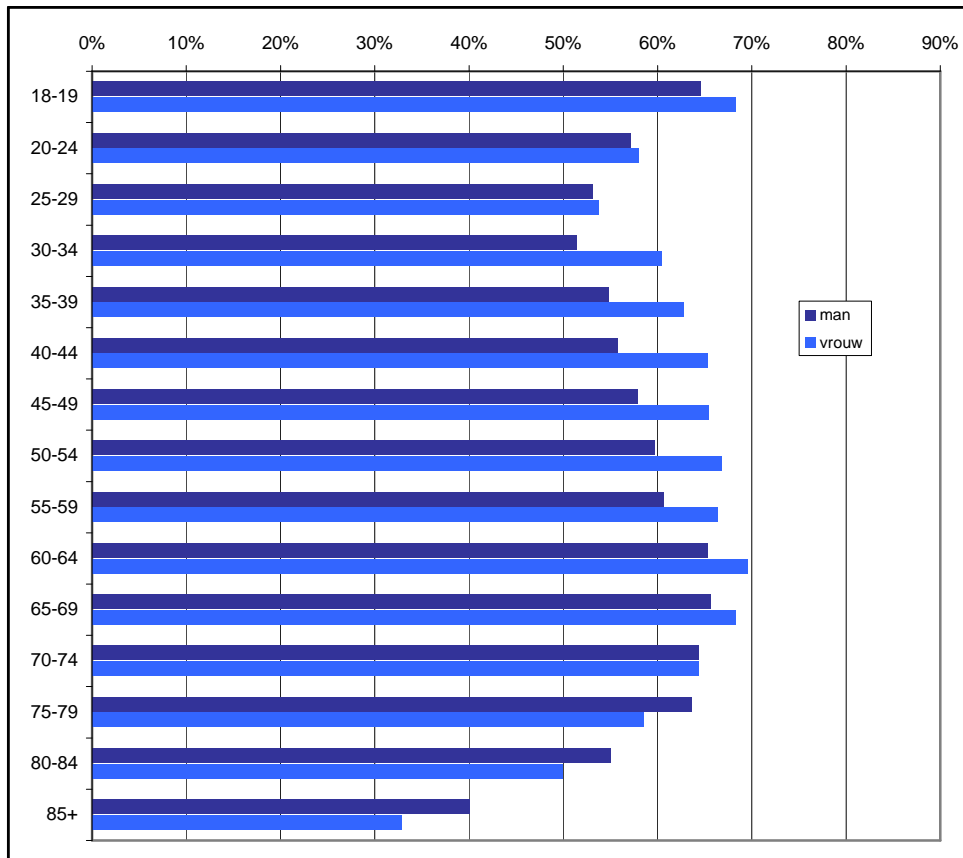
De ouderen laten in het algemeen een wat hogere respons zien dan vooraf verwacht. De jongeren laten juist een wat lagere respons zien.

Figuur 9.3: Responspercentages naar leeftijd, naar geslacht en naar geboorteland

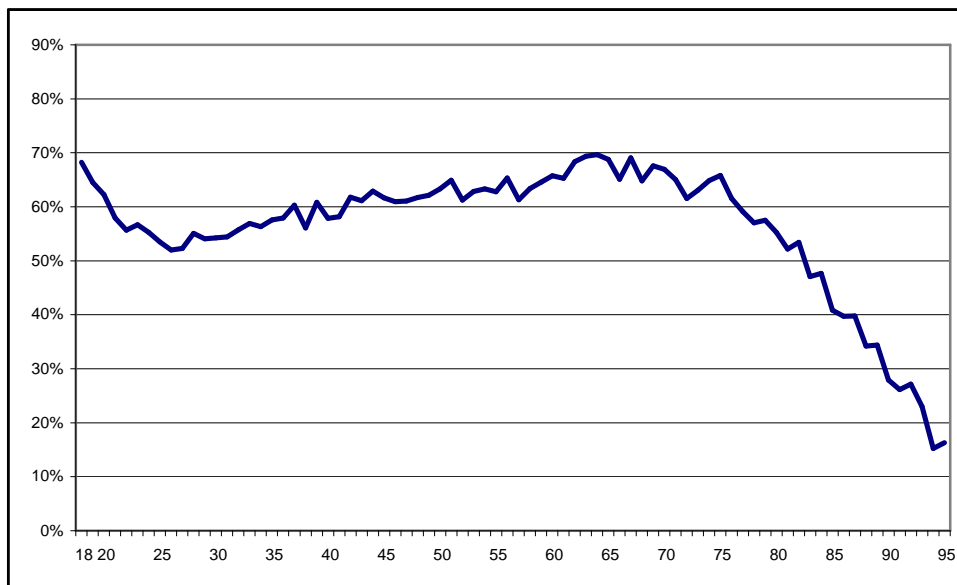
De respons naar leeftijd laat een duidelijke piek zien bij de 18-19-jarigen. De respons neemt daarna af tot de groep 25-29-jarigen. Daarna neemt de respons met de leeftijd toe tot de klasse 60-64. Daarna is weer een afname te zien. Vooral de 85-plussers laten een erg lage respons zien. Hier is in het steekproefdesign rekening mee gehouden, zodat de groep wel in voldoende mate in de respons voorkomt. De respons van deze groep is overigens wat hoger dan vooraf ingeschat op basis van het WBO 2002.

Tussen mannen en vrouwen verschilt de respons niet zo veel. De respons onder vrouwen is iets hoger. Naar geboorteland is te zien dat van de niet in Nederland geboren groepen de uit Turkije en de Nederlandse Antillen afkomstige personen de hoogste responspercentages laten zien.

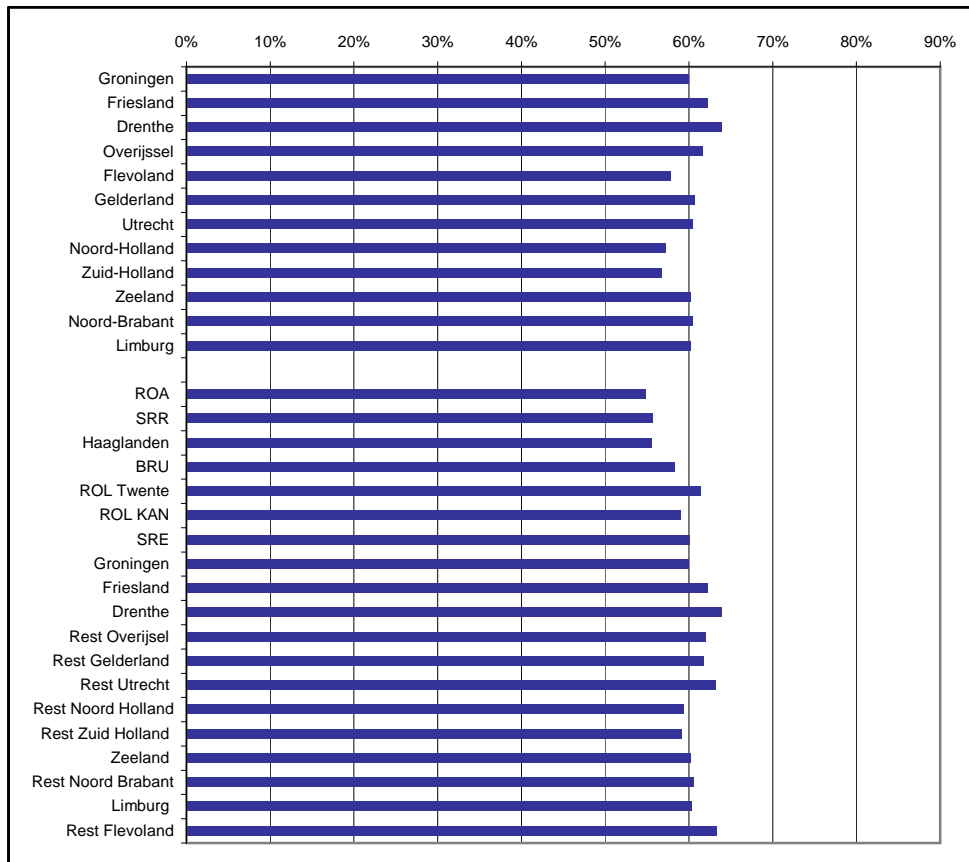

Figuur 9.4: Respons naar leeftijd en geslacht

In alle leeftijdsklassen tot de klasse 70-74 ligt de respons van vrouwen hoger dan bij mannen; soms zelfs flink hoger. Vanaf de klasse 75-79 ligt de respons van mannen juist hoger.

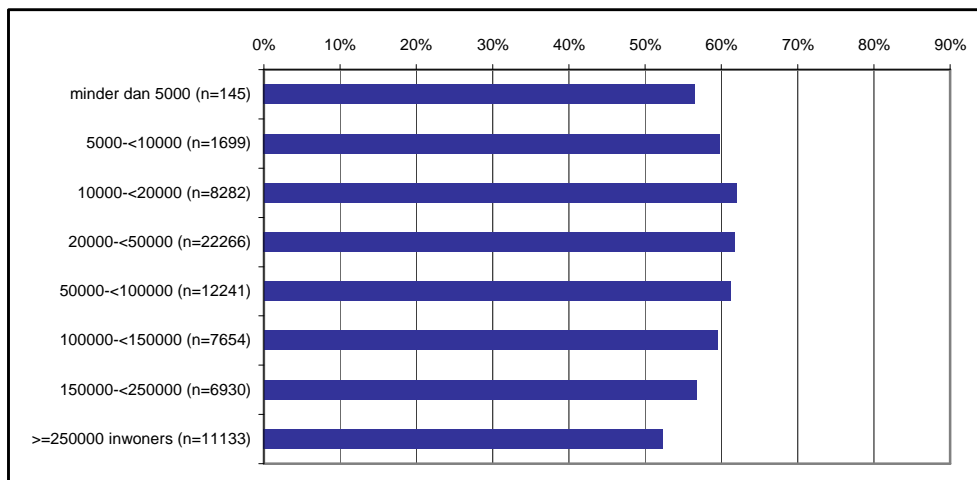

Figuur 9.5: Respons naar eenjaarsleeftijdsklassen

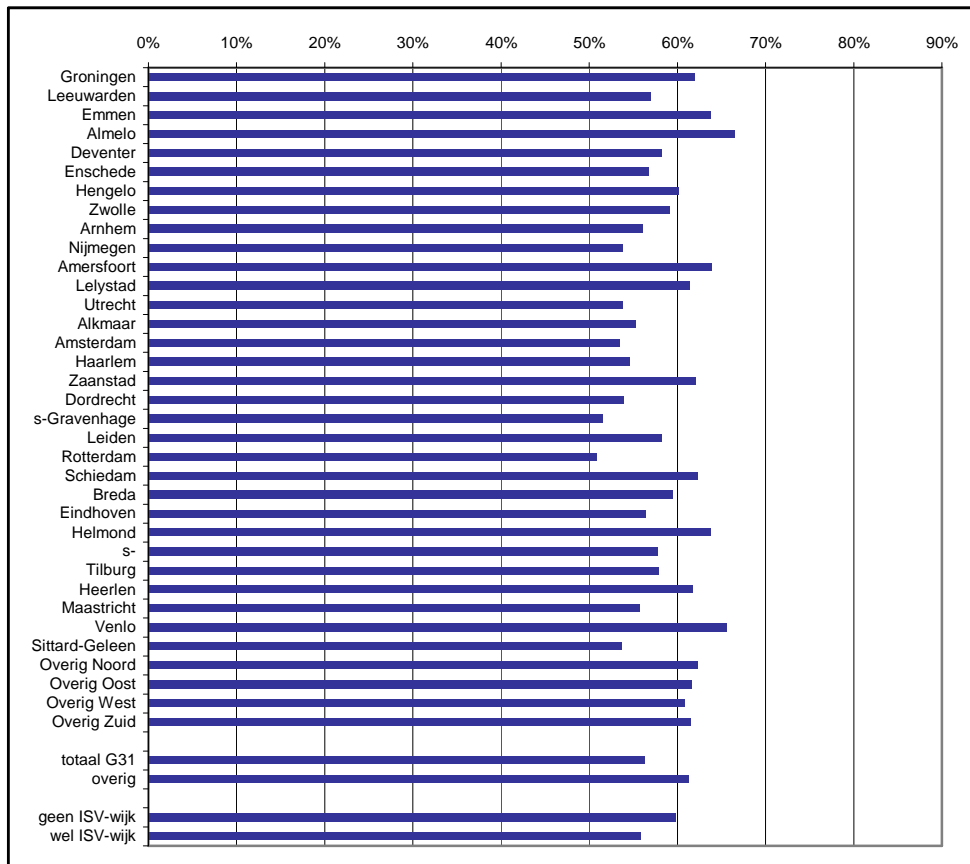
Figuur 9.6: Respons naar provincie en BON-gebied

De respons is het laagst in de provincies Noord- en Zuid-Holland, gevolgd door Flevoland. De hoogste respons wordt gemeten in Drenthe.

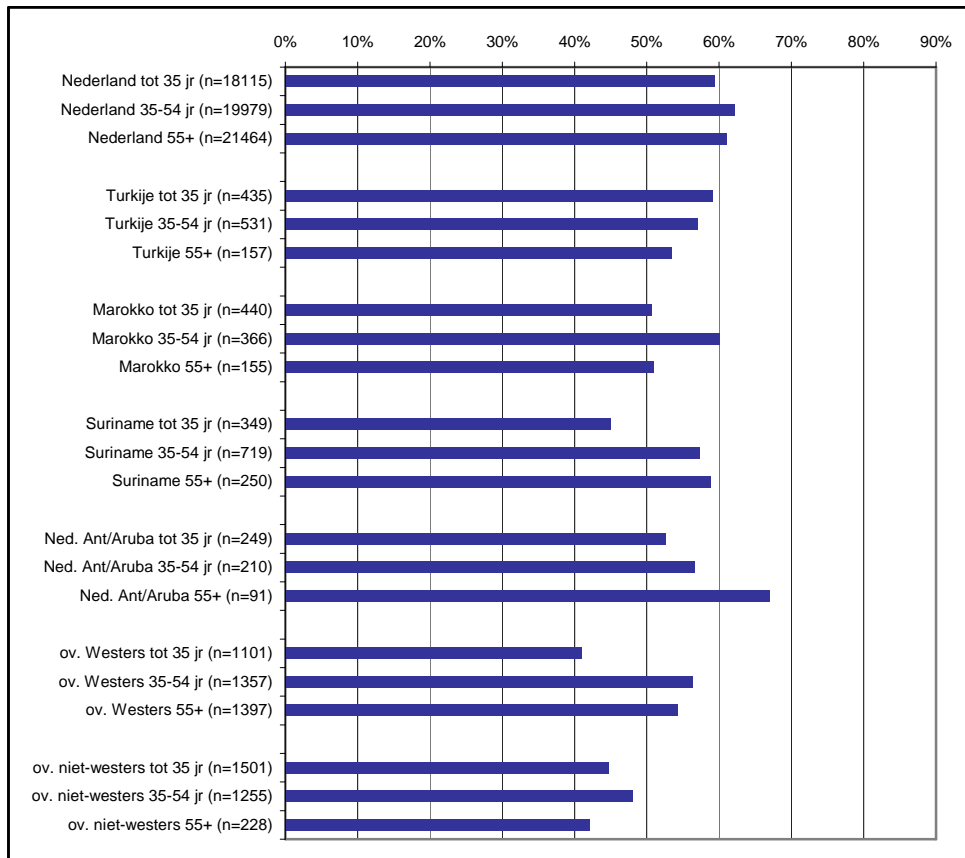
Figuur 9.7: Respons naar gemeentegrootte

De lage respons in Noord- en Zuid-Holland hangt samen met de gemeentegrootte. De grootste gemeenten laten de laagste respons zien. Ook in de kleinere gemeenten (tot 10.000 inwoners) is de respons overigens laag.

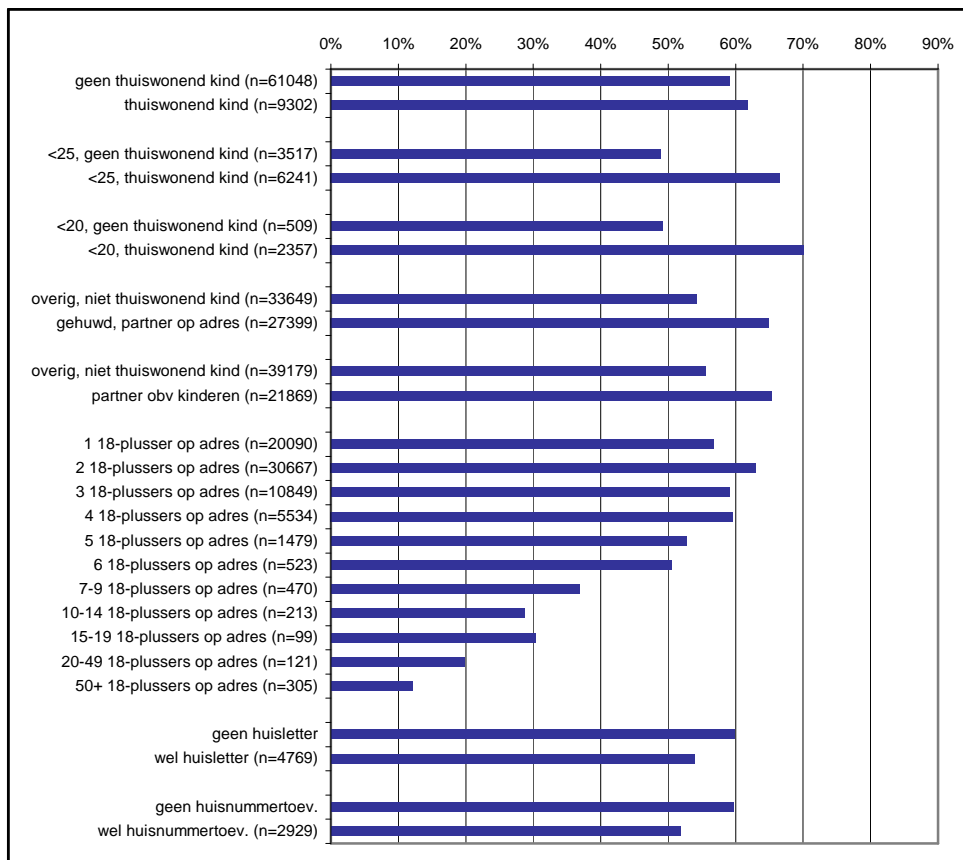
Figuur 9.8: Respons naar G31 en ISV-wijken

De respons verschilt sterk tussen de 31 gemeenten. Uiteraard komt dit voor een groot deel door de lage aantallen. De toevalsfactor speelt dan een rol. In het totaal van de 31 gemeenten ligt de respons wel wat onder het gemiddelde, maar met 5 procentpunten valt het verschil wel mee. Ook het verschil tussen de ISV-wijken en de rest van Nederland valt mee.

Figuur 9.9: Respons naar geboorteland en leeftijd

De middengroepen (35-54 jaar) laten in het algemeen de hoogste respons zien. Dit geldt niet bij alle geboortelandgroepen, al is de steekproefomvang wat laag om er sterke conclusies aan te verbinden.

Figuur 9.10: Respons naar in GBA berekende kenmerken

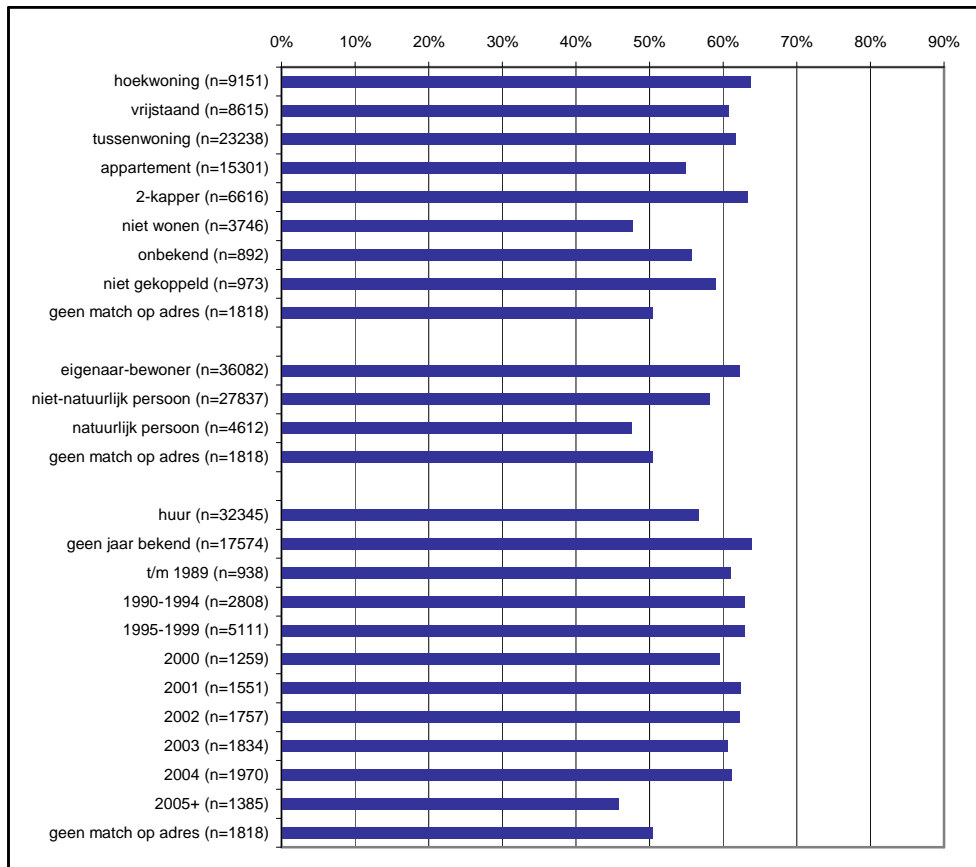
De steekproeftrekking heeft plaatsgevonden met behulp van een selectie van bestanden uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Het aantal variabelen is uitgebreid ten opzichte van het WBO 2002. Doordat nu ook het adres is geleverd is het mogelijk een aantal kenmerken van de personen vast te stellen, bijvoorbeeld of men een thuiswonend kind is of dat de partner met wie men is gehuwd ook op hetzelfde adres woont. Deze kenmerken zijn gebruikt voor de steekproeftrekking, maar kunnen ook gebruikt worden om na te gaan of de respons op deze kenmerken vertekend is.

De thuiswonende kinderen laten een veel hogere respons zien dan de jongeren die op zichzelf wonen. Het grote verschil tussen 18-19-jarigen en de volgende leeftijdsgroepen is daarmee grotendeels te verklaren. Het blijken vooral de thuiswonende jongeren te zijn die goed responderen. Deze groepen zijn vaker 'niet thuis', maar ook het percentage weigeringen ligt hoger bij deze groep.

De respons van mensen met een partner is duidelijk hoger dan de respons van mensen zonder partner.

Door de beschikbaarheid van de adresgegevens is het ook mogelijk te kijken naar het soort adres. Hoeveel mensen wonen er op het adres en zijn er responsverschillen te zien. Ook hier blijkt deze GBA-informatie nieuw inzicht op te leveren in de verschillen in respons. De respons loopt sterk af met het toenemen van het aantal personen op een adres. De groep die op een adres woont met meer dan 50 volwassenen laat een erg lage respons zien. Gezien de samenstelling van deze groep (voor ruim 30 procent 75-plussers) zal een groot deel van deze groep ten onrechte in de WoON-steekproef opgenomen zijn. Deze groep blijkt inderdaad relatief vaak de responscode 'bedrijf of instelling' te hebben gekregen.

Adressen met een huisletter en adressen met een huisnummertoevoeging laten een lagere respons zien. Dit zijn in het algemeen moeilijker traceerbare woningen, die vaker in de steden voorkomen.

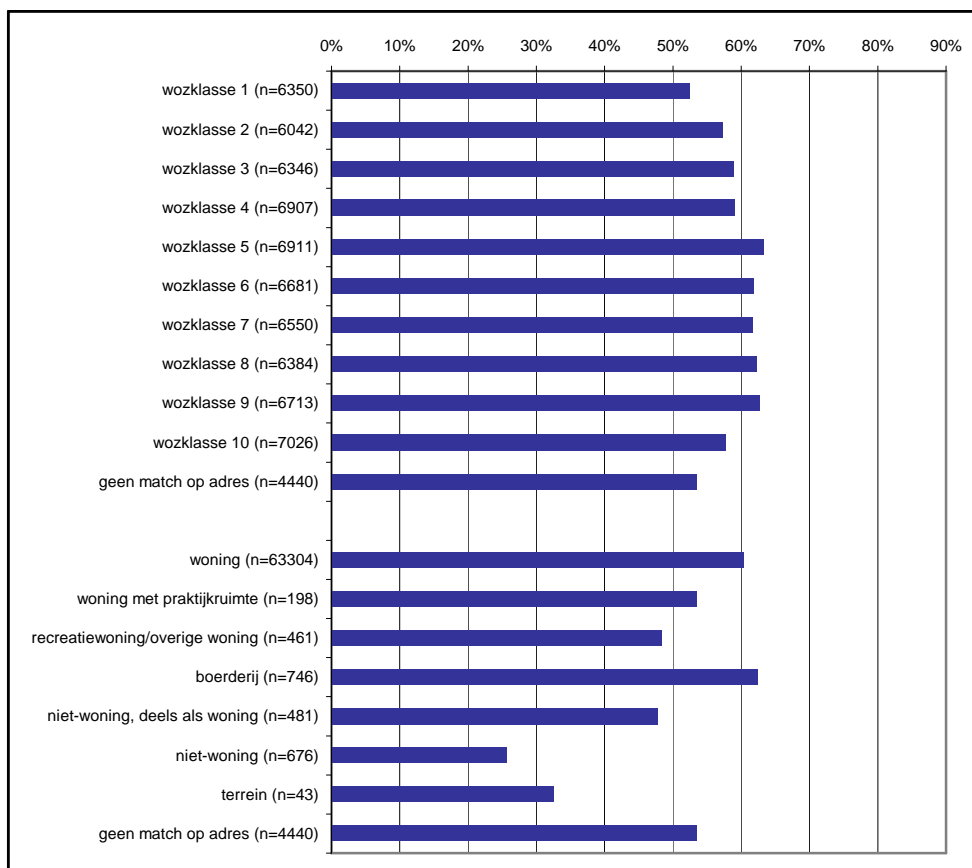

Figuur 9.11: Respons naar Kadaster-kenmerken

De koppeling van gegevens van het Kadaster aan het WoON levert nog meer inzicht op in kenmerken van adressen en de samenhang met de responskans. Naar woningtype valt op dat vooral de respons in appartementen lager ligt. Ook het niet-wonen laat een lage respons zien.

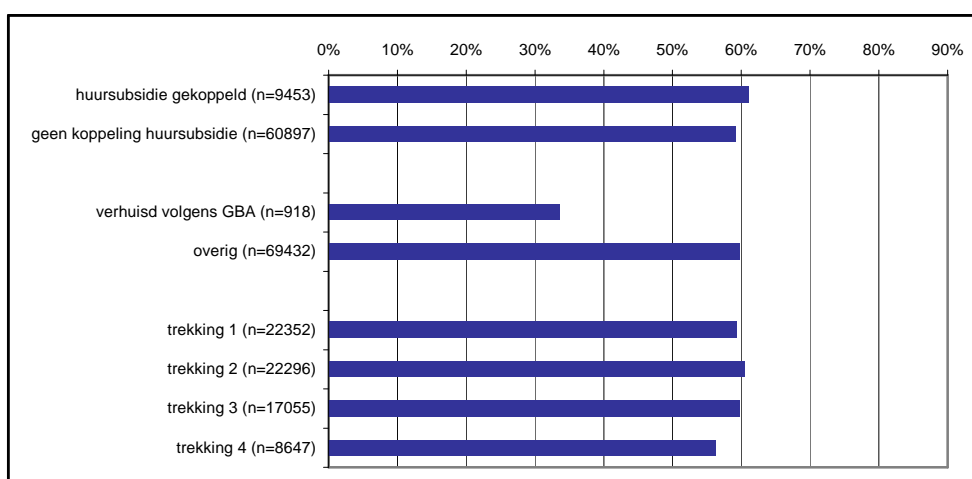
Personen in huurwoningen laten een lagere respons zien dan eigenaar-bewoners. Vooral de respons onder personen in particuliere huurwoningen is laag.

Personen die al lang in hun woning wonen ('geen jaar bekend') laten een iets hogere respons zien. De personen die in 2005 (of 2006) hun woning gekocht hebben laten een duidelijk lagere respons zien. Recent verhuisde personen zijn dus ondervertegenwoordigd in de respons.

Figuur 9.12: Respons naar WOZ-waarde en WOZ-objectcode

Naar WOZ-waarde valt op dat zowel in de laagste als in de hoogste klasse de respons laag is. De niet-gekoppelde adressen laten overigens de laagste respons zien. Naar woningtype volgens de WOZ laten drie kleine categorieën een lage respons zien: recreatiewoningen, niet-woning en terrein. Het overgrote deel is volgens de WOZ-registratie een woning.

Figuur 9.13: Respons naar koppeling huursubsidie, verhuisd volgens GBA tijdens veldwerk en naar deel steekproeftrekking

Naar huursubsidiegebruik is weinig verschil te zien in respons.

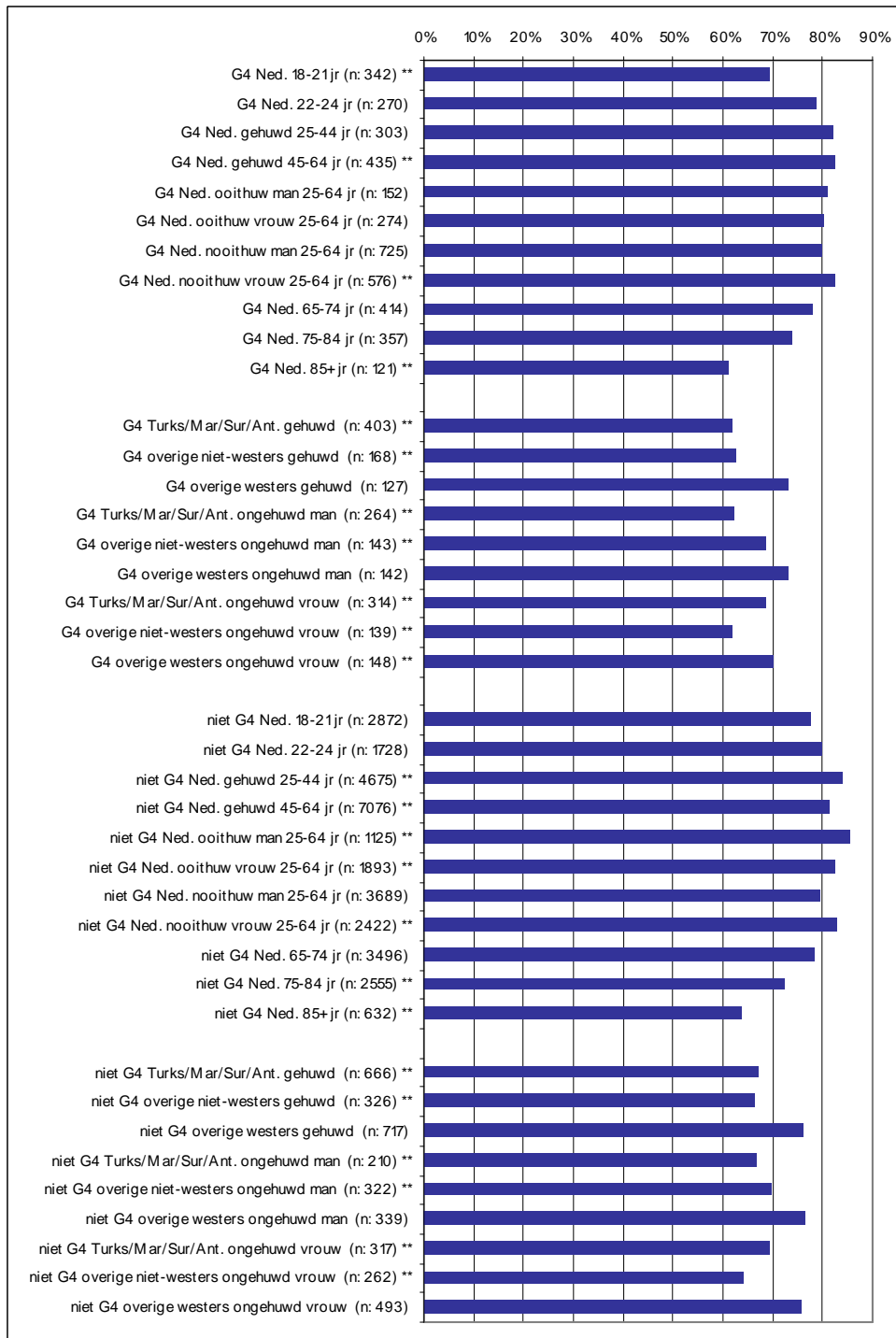
Een kenmerk van een andere orde is de groep die verhuisd zijn volgens de GBA. Dit zijn de adressen die gedurende het veldwerk weer zijn aangeboden aan de GBA. Van deze personen is een nieuw adres aangeleverd. De respons van deze groep is erg laag.

Het laatste onderscheid in de figuur is het onderscheid naar deeltrekking. De steekproef is in 4 delen getrokken. De eerste drie delen laten een ongeveer even hoge respons zien. Het laatste deel laat een iets lagere respons zien. Dit wordt veroorzaakt door de hoge responspercentages. De laatste deelsteekproef is niet volledig uitbenaderd.

9.2 Stap 3: Van netto-respons van het WoON naar Parent survey

In deze stap bekijken we welke mensen in de woningmarktmodule aangegeven hebben mee te willen doen aan vervolgonderzoeken. Van de totaal 41.632 ondervraagden in het WoON (excl. oversampling), heeft bijna viervijfde (78,5%) aangegeven mee te willen doen aan een vervolgonquête. Dit zijn 32.690 ondervraagden. Het betreft hier niet een echte respons, maar de bereidheid om mee te doen aan vervolgmodes. In het vervolg zullen we dit de “bereidheid” noemen.

In elk figuur is aangegeven of de gemeten score binnen een categorie significant afwijkt van de bereidheid die we meten in het hele bestand (78,5%).

** : significant verschillend van de gemiddelde bereidheid (78,5 %), binnen het 95% betrouwbaarheidsinterval.

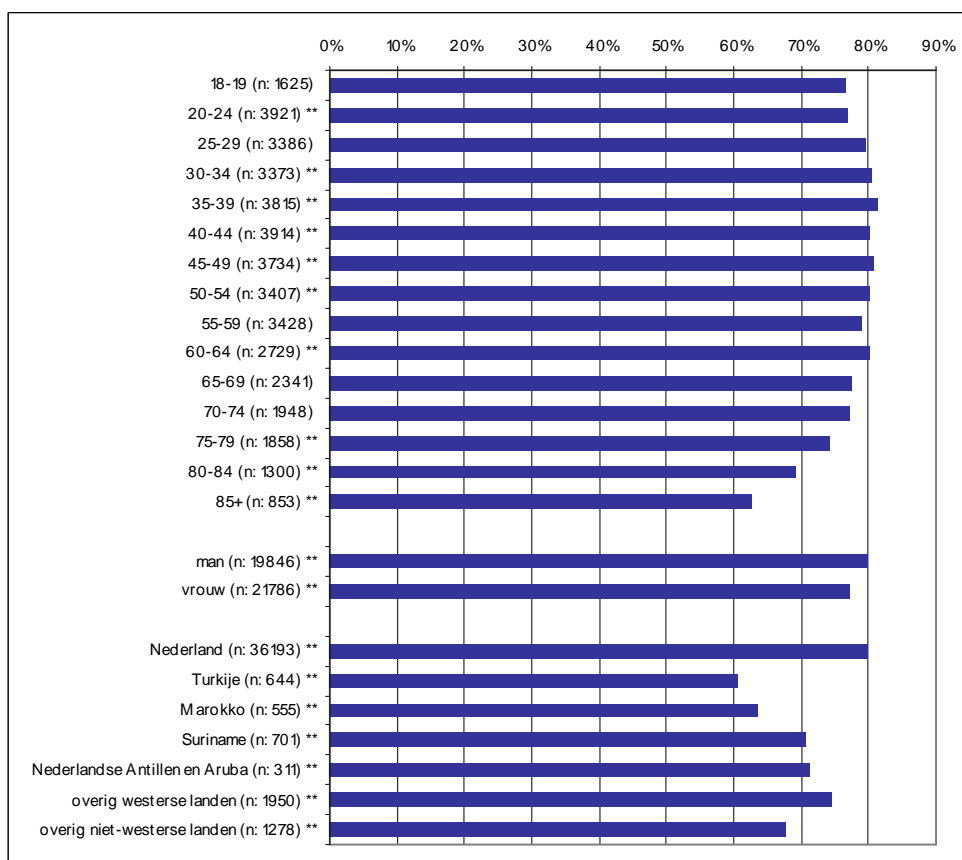
Figuur 9.14: Respons per steekproefcluster

De bereidheid onder mensen uit de vier grote steden om mee te doen aan een vervolgenquête is kleiner dan bij mensen daarbuiten. Binnen deze groep zien we dat onder de mensen van Nederlandse afkomst, de gehuwden en nooit-gehuwde vrouwen een hogere bereidheid hebben dan gemiddeld. Ondervraagden uit de G4 die jonger zijn dan 21 of ouder dan 85, zijn minder bereid om nog een keer mee te werken.

Buiten de grote steden, is het aantal mensen tussen de leeftijd 25 en 64 jaar dat nog een keer benaderd wil worden significant hoger dan gemiddeld. De lagere score voor ouderen (75+) en jongeren (-21) geldt ook hier. Alhoewel we alleen voor de eerste groep significante verschillen meten.

Allochtonen van niet-westerse afkomst willen over het algemeen minder vaak nog een keer meewerken aan het WoON. De westerse allochtonen kennen een hogere bereidheid, alhoewel deze nog altijd lager is dan het gemiddelde. Door de lage aantallen zijn deze verschillen echter niet altijd significant, met uitzondering van de ongehuwde vrouwen.

Overigens zien we veel parallellen met ondervraagde allochtonen binnen en buiten de G4, met het verschil dat ook hier gemiddeld genomen de bereidheid van allochtonen buiten de grote steden hoger is.

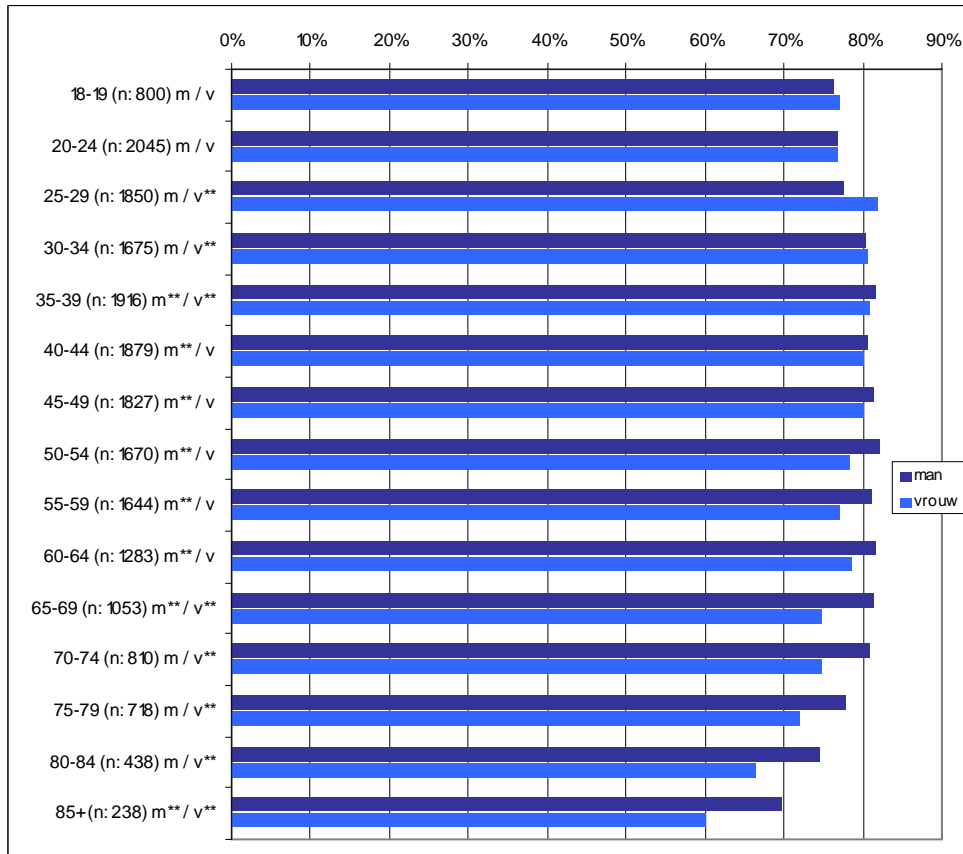
** : significant verschillend van de gemiddelde bereidheid (78,5 %), binnen het 95% betrouwbaarheidsinterval.

Figuur 9.15: Responspercentages naar leeftijd, geslacht en geboorteland

Het onderscheid naar leeftijd laat geen grote verschillen zien, ook al zijn sommige percentages door de grote aantallen wel statistisch significant. Pas bij de ouderen (75+ en vooral 80+) zien we dat de bereidheid sterk afneemt.

Van de ondervraagden zijn het de mannen die vaker aangeven dat zij nog een keer benaderd mogen worden. Dit verschil is 3 procentpunten en significant zowel ten opzichte van de seksen als van de gemiddelde bereidheid.

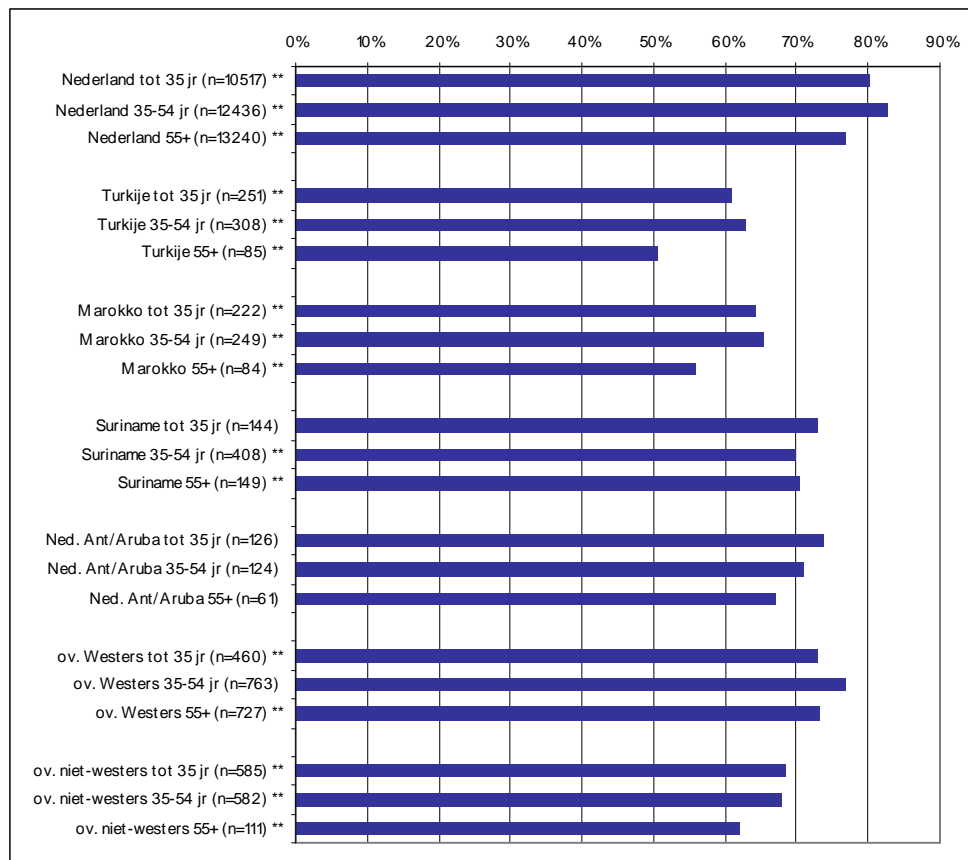
Naast de algemene lagere bereidheid van allochtonen valt de extra lage bereidheid van Turken en Marokkanen op. De ondervraagden met een Nederlandse afkomst willen vaker nogmaals benaderd worden.

** : significant verschillend van de gemiddelde bereidheid (78,5 %), binnen het 95% betrouwbaarheidsinterval.

Figuur 9.16: Respons naar leeftijd en geslacht

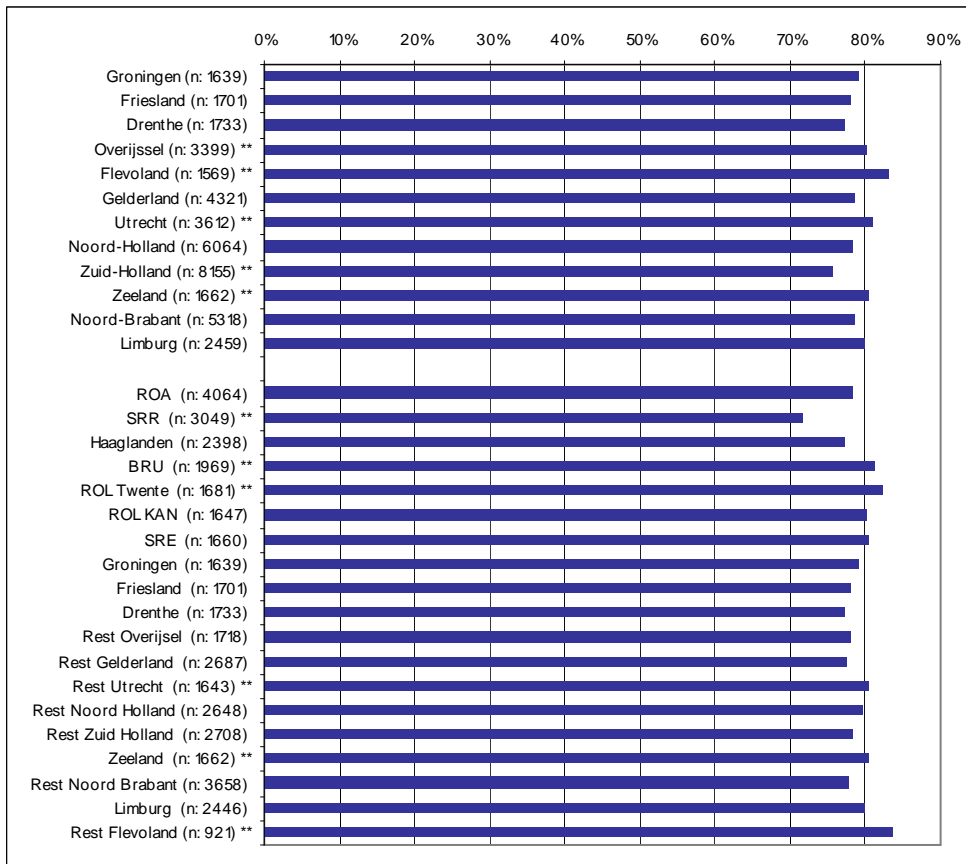
Tot 50 jaar is er weinig onderscheid in bereidheid tussen mannen en vrouwen. Alleen de vrouwen in de leeftijd van 25-29 jaar zijn een positieve uitzondering. Vanaf 50 jaar zien we dat mannen in sterkere mate bereid zijn om aan vervolgonderzoeken mee te doen.

** significant verschillend van de gemiddelde bereidheid (78,5%), binnen het 95% betrouwbaarheidsinterval.

Figuur 9.17: Respons naar leeftijd en geboorteland.

In Figuur 9.17 is het geboorteland gecombineerd met de leeftijd. In alle groepen zien we een min of meer gelijk patroon terug: jongeren (-35) en ouderen (55+) hebben een lagere bereidheid om opnieuw benaderd te worden. Daarnaast zien we dat ondervraagden van niet-Nederlandse afkomst leeftijdsgroep vaker instemmen, waarbij het gemiddelde bij mensen uit Suriname, de Antillen en “overige westerse landen” hoger ligt. Opvallend is dat Surinaamse en Antilliaanse jongeren vaker benaderd willen worden dan middeloude en oudere ondervraagden van dezelfde afkomst, ook al is dit percentage niet significant hoger dan de bereidheid gemeten over het hele WoON.

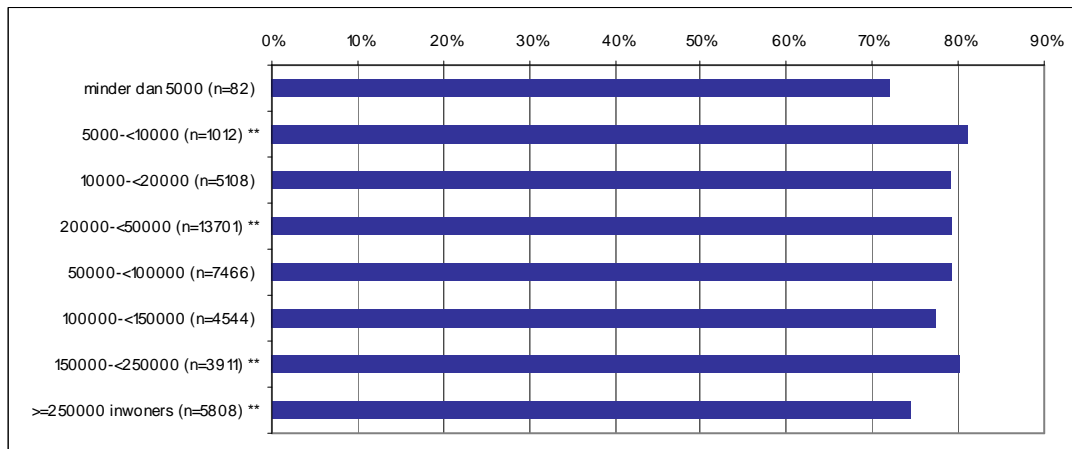

** : significant verschillend van de gemiddelde bereidheid (78,5 %), binnen het 95% betrouwbaarheidsinterval.

Figuur 9.18: Respons naar provincie en BON-gebied.

De eerste ruimtelijke verschillen in bereidheid bekijken we op het niveau van de provincie. Het lijkt dat er hier geen grote verschillen zijn. Toch zijn er, vanwege het hoge aantal waarnemingen, enkele provincies die significant afwijken van het WoON gemiddelde: Overijssel, Flevoland, Utrecht en Zeeland scoren hoger, en Zuid-Holland blijft achter.

De lagere bereidheid in Zuid-Holland komt terug in de bereidheid per BON-gebied en per (grote) stad (2 pagina's verder; figuur 8.20). SRR (Rotterdam) scoort opvallend laag. In de stedelijke regio's rondom Utrecht en Twente is de bereidheid juist significant hoog. Van de minder/niet stedelijke regio's is de bereidheid in de rest van de provincie Utrecht, Flevoland en in Zeeland significant hoger dan gemiddeld.

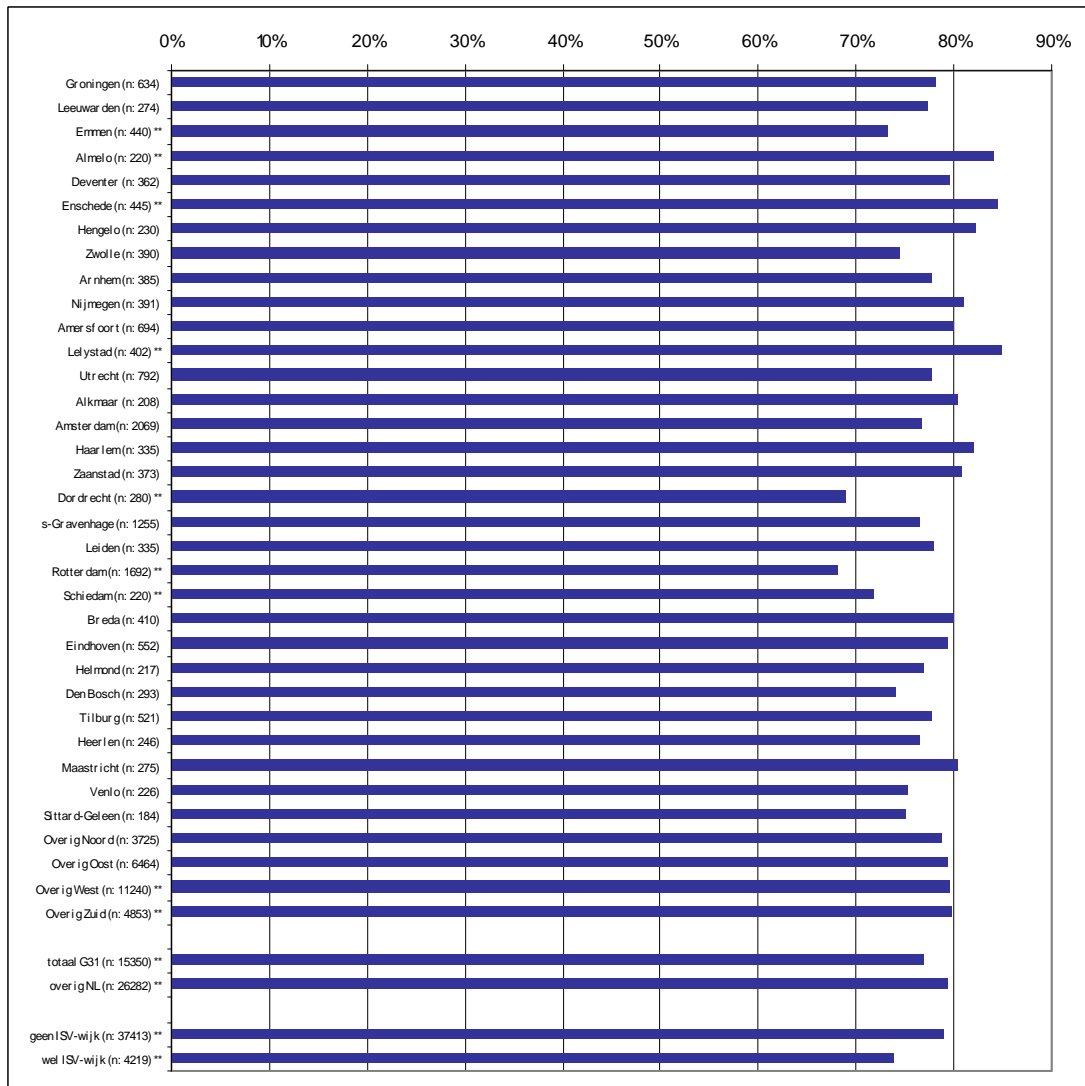

** : significant verschillend van de gemiddelde bereidheid (78,5 %), binnen het 95% betrouwbaarheidsinterval.

Figuur 9.19: Respons naar gemeentegrootte

het onderscheid naar het aantal inwoners laat zien dat de bereidheid in (zeer) kleine (<5000 inw.) en zeer grote (>=25.000) lager is, waarbij het verschil met het WoON gemiddelde voor de kleine gemeenten niet significant is.

Bij andere grootteklassen meten we ook significante verschillen, maar deze zijn niet groot.

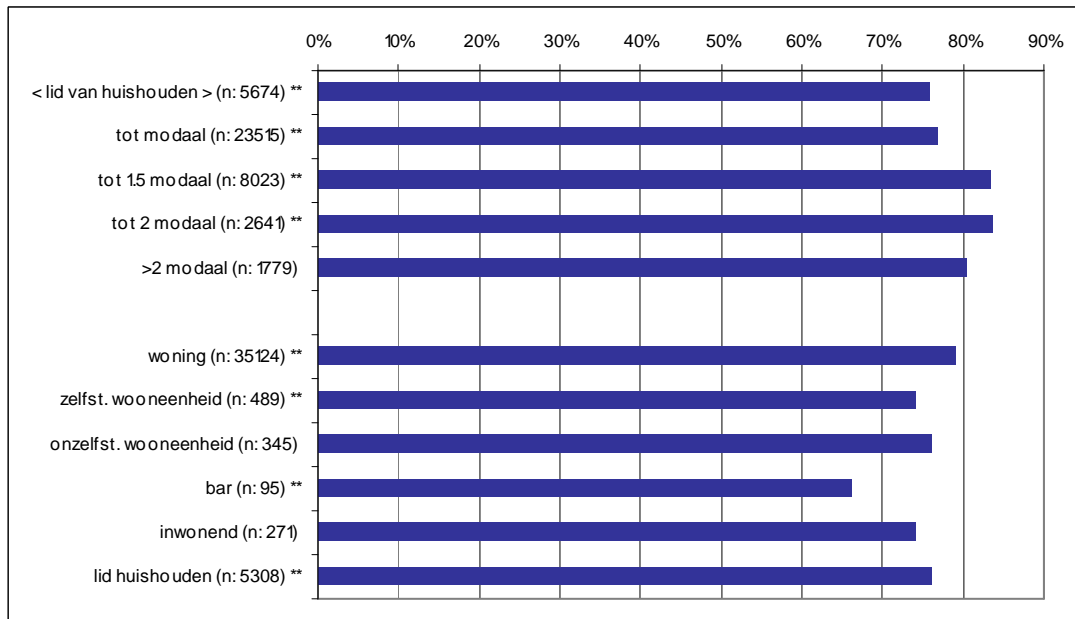

** : significant verschillend van de gemiddelde bereidheid (78,5 %), binnen het 95% betrouwbaarheidsinterval.

Figuur 9.20: Respons naar G31 en ISV-wijken

De bereidheid in de 31 grote steden is lager dan daarbuiten, en significant lager dan over het hele WoON. Kijkend naar de bereidheid binnen de G31 zien we dat dit vooral veroorzaakt wordt door de lage scores in Rotterdam, Dordrecht, Schiedam en Emmen. Zij trekken het gemiddelde omlaag, ondanks dat de ondervraagden uit Almelo, Enschede en Lelystad in sterkere mate dan gemiddeld mee willen werken aan vervolgmodes.

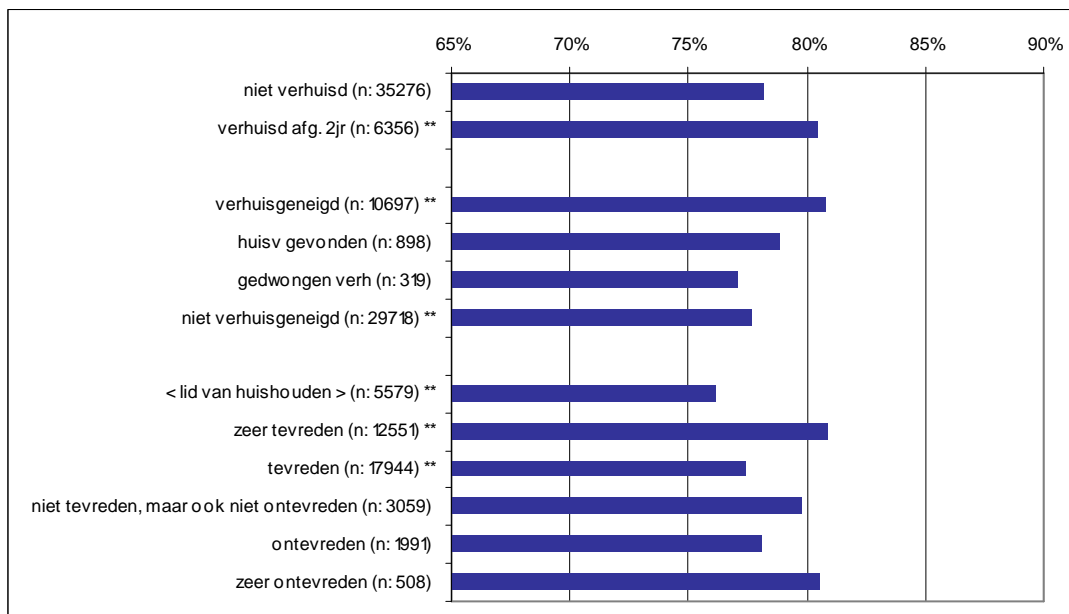
Gemiddeld genomen zijn mensen uit de ISV-Aandachtswijken minder bereid om mee te werken dan daarbuiten. Beide scores verschillen significant van het WoON-gemiddelde.

** : significant verschillend van de gemiddelde bereidheid (78,5 %), binnen het 95% betrouwbaarheidsinterval.

Figuur 9.21: Variabelen WoON – Netto maandinkomen OP en huisvestingssituatie

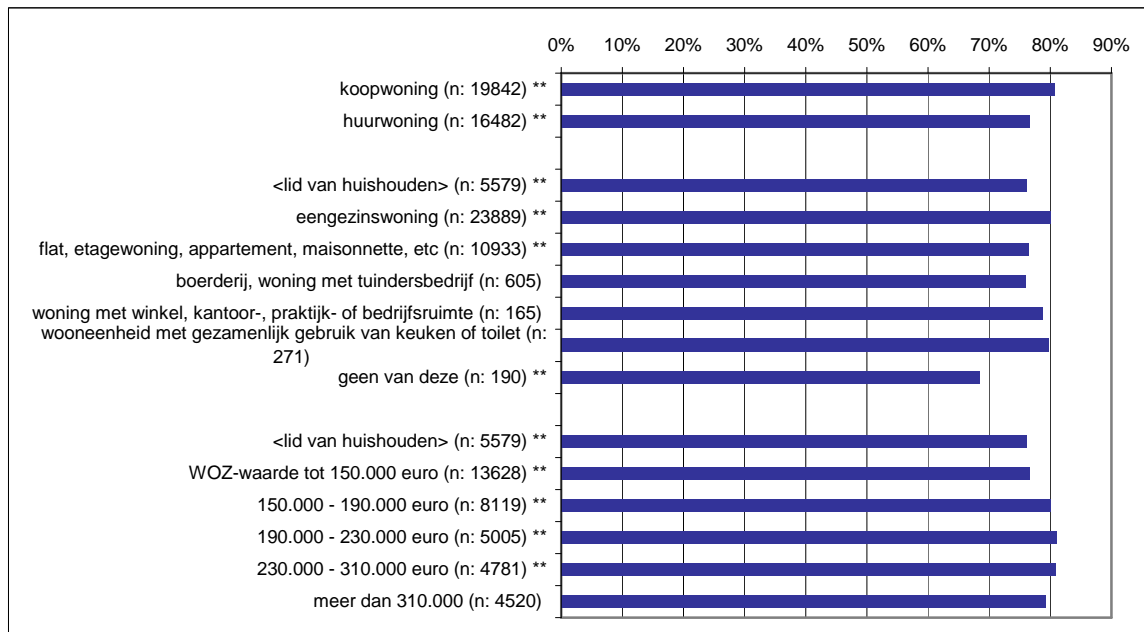
Mensen die meer dan een modaal salaris verdienen, hebben een hogere bereidheid. Voor de groep tussen 1-2 modaal is deze zelfs significant hoger dan het algemene gemiddelde. Alle woonsituaties op “woning” na, laten een lagere bereidheid zien.

** : significant verschillend van de gemiddelde bereidheid (78,5 %), binnen het 95% betrouwbaarheidsinterval.

Figuur 9.22: Variabelen WoON – Verhuisd, Verhuisgeneigdheid en tevredenheid woonomgeving

De recent-verhuisden en de verhuisgeneigden die nog geen nieuwe woning gevonden hebben, willen vaker nog een keer benaderd worden dan respectievelijk de niet-verhuisden en niet-verhuisgeneigde respondenten. Verder is de bereidheid bij ondervraagden die zeer tevreden of zeer ontevreden zijn hoger, en is die bij mensen die tevreden of ontevreden zijn juist lager. Overigens is het verschil ten opzichte van de algemene bereidheid door de geringe aantallen bij de ontevreden en zeer ontevreden mensen niet significant.

** : significant verschillend van de gemiddelde bereidheid (78,5 %), binnen het 95% betrouwbaarheidsinterval.

Figuur 9.23: Variabelen WoON – Huur/koop; woningsoort en WOZ-waarde.

Huishoudens in een koopwoning willen vaker opnieuw benaderd worden dan mensen in een huurwoning. Eenzelfde beeld nemen we waar bij huishoudens in een eengezinswoning. Bij het woningtype zijn bewoners van appartementen of boerderijen minder bereid.

Kijken we naar de combinatie van eigendom en woningtype (niet in het figuur weergegeven) dan zien we dat binnen de koopsector geen verschil bestaat tussen eengezinswoningen en meergezinswoningen. Binnen de huursector zien we bij de meergezinswoningen een duidelijk lagere respons (78,2 versus 75,6 procent).

De opdeling naar WOZ-waarde van de woning laat een gelijk beeld zien als bij de inkomens, waarschijnlijk omdat deze sterk gecorreleerd zijn. Ook hier zijn het de huishoudens in duurdere woningen (met een WOZ-waarde van groter dan 150.000 euro) die vaker hebben aangegeven nogmaals benaderd willen worden.

De verschillen tussen deze woningkenmerken hangen waarschijnlijk sterk samen met de huishoudkenmerken als etniciteit, inkomen en huishoudtype: bepaalde huishoudens wonen nu eenmaal in bepaalde woningen. Hiermee willen we aangeven dat de gevonden verschillen niet alleen vanuit de woningkenmerken te verklaren zijn.

Als de woningkenmerken eigendom en vorm worden gecombineerd met geboorteland (Nederland versus de overige landen) dan zien we onder beide geboortelandgroepen hetzelfde patroon. Alleen is bij de in het buitenland geboren personen de respons lager.

9.3 Stap 4: Van parent survey naar bruto-steekproef van de module Sociaal-Fysiek

De steekproef van de module Sociaal-Fysiek bestaat uit 12.000 personen. Deze steekproef is in twee delen getrokken. De eerste steekproef is getrokken uit de respons van de module Woningmarkt die op 31 december 2005 beschikbaar was. Er zouden 10.000 personen getrokken worden, gelijkelijk verdeeld over de 3 strata (aandachtswijken, overige wijken G31 en overig Nederland). Bij de eerste steekproef waren 12.419 cases beschikbaar voor de steekproeftrekking in de 3 strata.

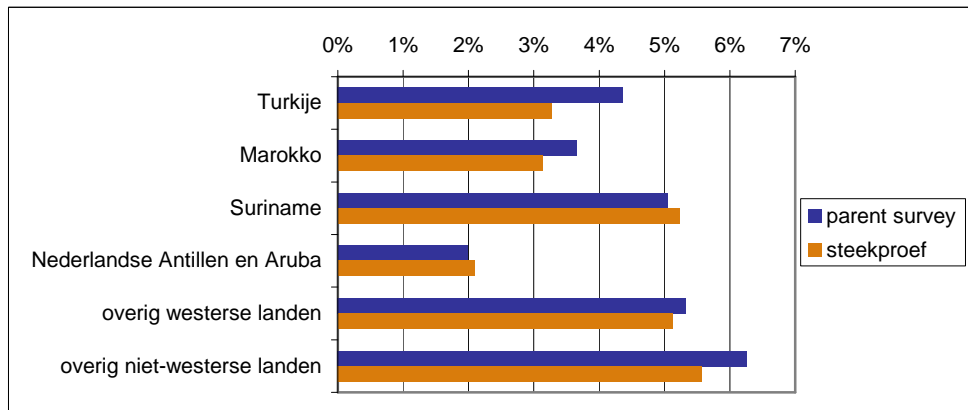
In het eerste stratum – de aandachtswijken – is het maximum aantal beschikbare records getrokken, te weten 2.221. In de beide andere strata zijn 3.333 adressen getrokken, zoals vooraf gepland. In totaal bestond de eerste steekproef uit 8.887 adressen.

De overige adressen zijn getrokken na afronding van het veldwerk van de module Woningmarkt. Toen waren 40.837 van de uiteindelijke 41.632 reguliere respondenten beschikbaar. De steekproef is aangevuld tot 12.000. In stratum 3 zijn 667 records getrokken, in totaal 4.000 respondenten van de module Woningmarkt.

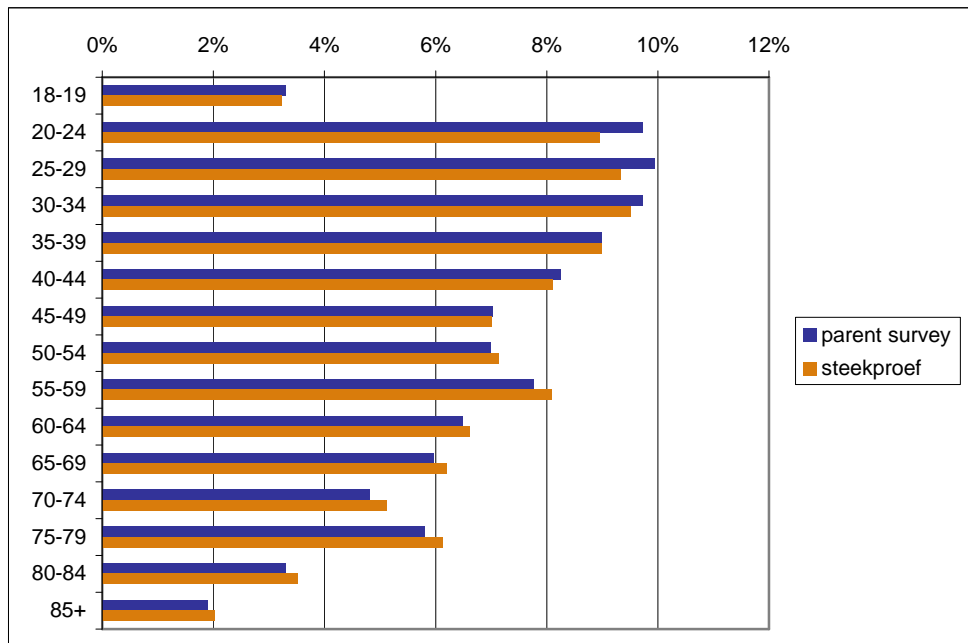
In stratum 1 was het niet mogelijk het benodigde aantal te halen. Alle 657 beschikbare cases zijn getrokken. Hiermee komt de totale steekproef uit de aandachtswijken uit op 2.878. De overige 1.122 cases zijn zoveel mogelijk getrokken uit de gemeentelijke ISV-wijken. Dit heeft 639 extra records opgeleverd. In totaal bestaat stratum 1 uit 3.517 adressen. De overige 483 cases zijn getrokken in stratum 2, dat hiermee uitkomt op 4483 cases.

In stratum 1 zijn alle beschikbare cases benut. De steekproeftrekking kan dus niet selectief zijn. Toch blijkt er sprake te zijn van enige selectiviteit. Dit wordt niet veroorzaakt door de steekproeftrekking, maar doordat nog niet alle respondenten beschikbaar waren. Er zijn in totaal 795 respondenten die bij de steekproeftrekking niet beschikbaar waren. Dit blijkt een zeer selectieve groep te zijn. Van deze groep is 63,5 procent niet in Nederland geboren, tegenover 12,1 procent van de overige respondenten. De groep blijkt voor meer dan de helft uit respondenten te bestaan die in een andere taal zijn ondervraagd. Onder de overige respondenten komt dit niet voor. Na correctie voor de personen die in een andere taal ondervraagd zijn komt overigens geen vertekening meer voor naar geboorteland.

Naast respondenten die niet beschikbaar waren ten tijde van de steekproeftrekking heeft ook een selectie plaatsgevonden op respondenten die niet verhuisd zijn. Het al dan niet verhuisd zijn hangt samen met leeftijd. Vooral de groep van 20-24 is in sterkere mate verhuisd.

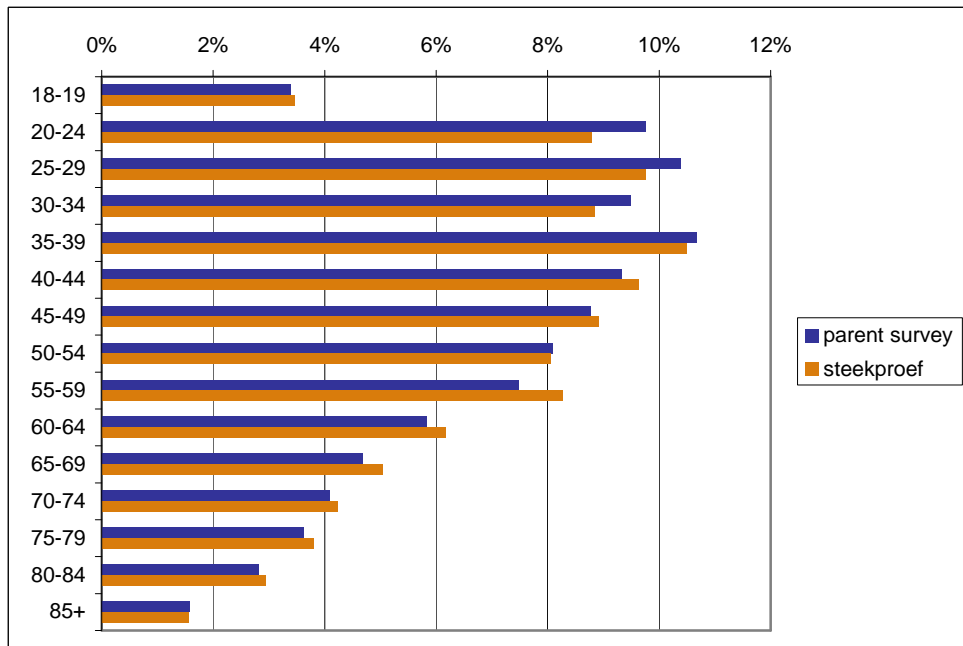

Figuur 9.24: Verdeling parent survey en steekproef naar geboorteland, overige wijken G31

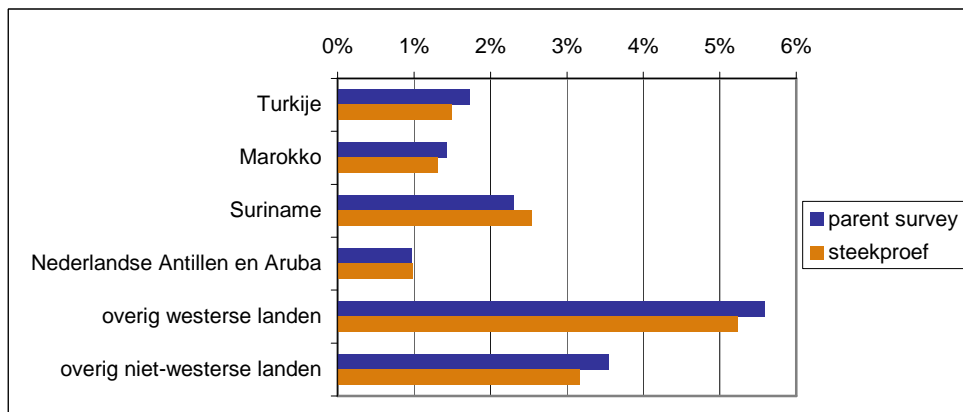
Figuur 9.25: Verdeling parent survey en steekproef naar leeftijd, overige wijken G31

De beschikbare cases van stratum 1 zijn alle benut. In stratum 2 heeft een steekproeftrekking plaatsgevonden. Door de steekproeftrekking zou selectiviteit op kunnen treden. In het algemeen zal deze binnen de grenzen van de toevallige afwijkingen vallen. Om te toetsen of dit inderdaad het geval is, is de steekproef vergeleken met het steekproefkader.

Figuur 9.26: Verdeling parent survey en steekproef naar leeftijd, overige wijken G31

In figuur 8.26 is te zien dat in de steekproef de hogere leeftijdsklassen enigszins ververtegenwoordigd zijn. Dit wordt veroorzaakt door de selectieve groep die ten tijde van de steekproeftrekking nog niet beschikbaar was en door de selectie op niet-verhuisde personen. Bij de verdeling naar geboorteland blijkt dit eveneens. De vertekening naar geboorteland is overigens een stuk kleiner dan in de aandachtswijken.

Figuur 4: Verdeling parent survey en steekproef naar geboorteland (excl. Nederland), overige wijken G31

In het derde stratum, de niet-G31-gemeenten is allereerst een steekproef van gemeenten getrokken. Binnen deze gemeenten zijn respondenten getrokken.

Met het veldwerkbureau was overeengekomen de steekproef voor dit stratum te beperken tot 40 gemeenten. Maar deze beperking leidt niet tot voldoende respons in het stratum 'overig Nederland'. Alleen door binnen dit stratum alleen de grote gemeenten te selecteren zou het benodigde aantal gehaald kunnen worden. Maar bij deze oplossing ontstaat natuurlijk geen representatief beeld van de woonomgevingen in Nederland.

Om toch een representatief beeld te kunnen geven zijn de volgende oplossingen gekozen:

- Met het veldwerkbureau is overlegd over de mogelijkheden om het probleem in het design op te lossen. Het bureau is akkoord gegaan met het samenstellen van clusters van gemeenten. De maximale afstand tussen de gemeenten in een cluster is vastgesteld op 15 kilometer. Zo is toch een efficiënte afwikkeling van het veldwerk mogelijk gemaakt en wordt ook een goede spreiding van de respons mogelijk.
- De gemeenten zijn voor de trekking geordend op de 'kans op leefbaarheid' . Dit zorgt er voor dat de steekproef van gemeenten een goede afspiegeling vormt. De berekening van de kans op leefbaarheid wordt hieronder toegelicht.

Om de gemeenten te kunnen ordenen naar mate van leefbaarheid of 'kans op leefbaarheid' is een **objectieve maat** samengesteld die goed samenhangt met het oordeel over de woonomgeving. Deze maat is samengesteld op basis van de volgende variabelen:

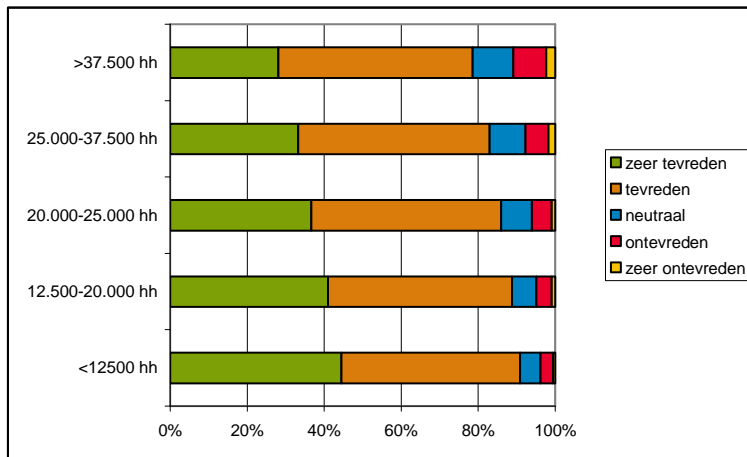
- Dichtheid gemeente;
- Aandeel hoogbouw in de gemeente;
- WOZ-waarde;
- Percentage hoge inkomens;
- Percentage niet-actieven;
- Percentage niet-westerse allochtonen.

De gemeenten zijn ingedeeld in **vijf stedelijkheidsklassen**. Binnen deze stedelijkheidsklassen zijn de gemeenten gesorteerd op deze objectieve maat om een goede spreiding in de respons te garanderen.

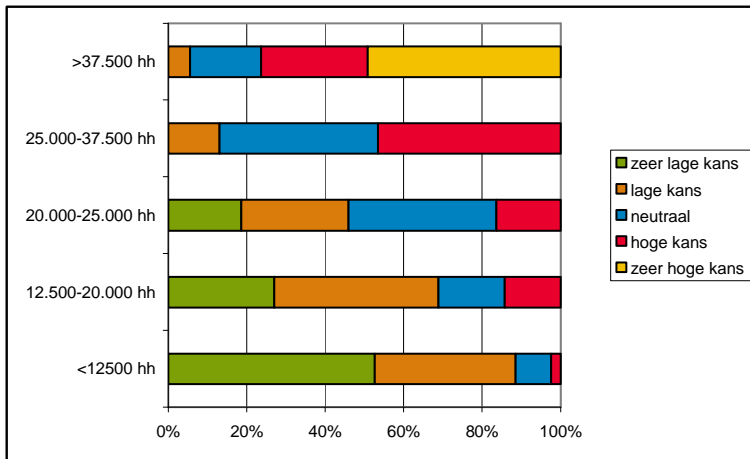
De gehanteerde stedelijkheidsklassen zijn:

- Klasse 1: tot 12.500 inwoners (289 gemeenten; 2.000.000 kanspersonen);
- Klasse 2: 12.500 – 20.000 inwoners (83 gemeenten; 1.300.000 kanspersonen);
- Klasse 3: 20.000 – 25.000 inwoners (30 gemeenten; 660.000 kanspersonen);
- Klasse 4: 25.000 – 37.500 inwoners (19 gemeenten; 570.000 kanspersonen);
- Klasse 5: meer dan 37.500 inwoners (15 gemeenten; 750.000 kanspersonen).

In onderstaand figuur is te zien hoe de tevredenheid met de woonomgeving samenhangt met de stedelijkheid van de gemeente. De tevredenheid neemt toe met een afnemend aantal huishoudens.

Figuur 9.27: Tevredenheid met de woonomgeving naar stedelijkheid (bron: WB0 2002)

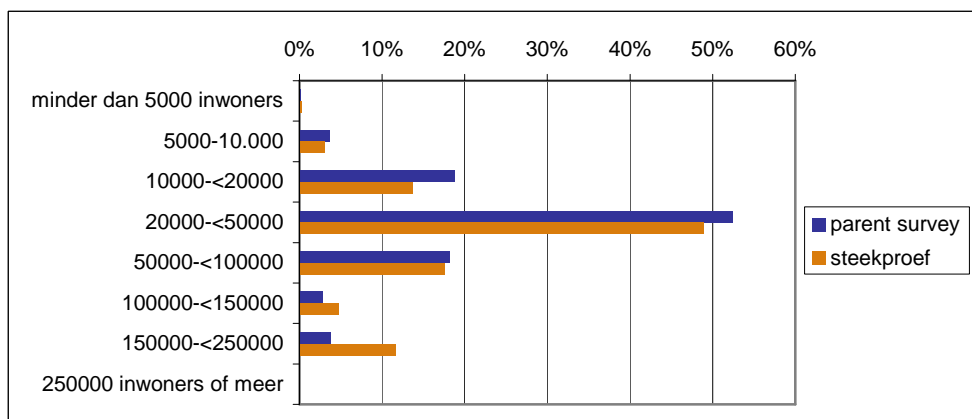
Figuur 9.28: Kans op leefbaarheidsproblemen naar stedelijkheid

Als de objectieve maat wordt afgezet tegen de stedelijkheid, dan is de samenhang nog sterker. Dit is te zien in figuur 8.28.

Bij de trekking van gemeenten zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Het totaal aantal clusters bedraagt 40;
- Voor de gemeentegrootteklassen 3, 4 en 5 zijn geen zustergemeenten toegevoegd;
- De gemeentegroettegroepen 1 en 2 zijn samengevoegd;
- Het cluster van gemeenten moet binnen een BWS-gebied vallen;
- Per provincie minimaal een cluster van gemeenten;
- Het maximale aantal gemeenten in een cluster is 5;
- De maximale absolute afstand tussen de gemeenten in een cluster bedraagt 15 kilometer.

De steekproef in dit derde stratum is dus niet random getrokken binnen het stratum. Er treedt vertekening op door de selectie van gemeenten, door toevallige afwijkingen in de steekproeftrekking en door de selectiviteit ten gevolge van de beschikbaarheid van cases voor de steekproeftrekking.

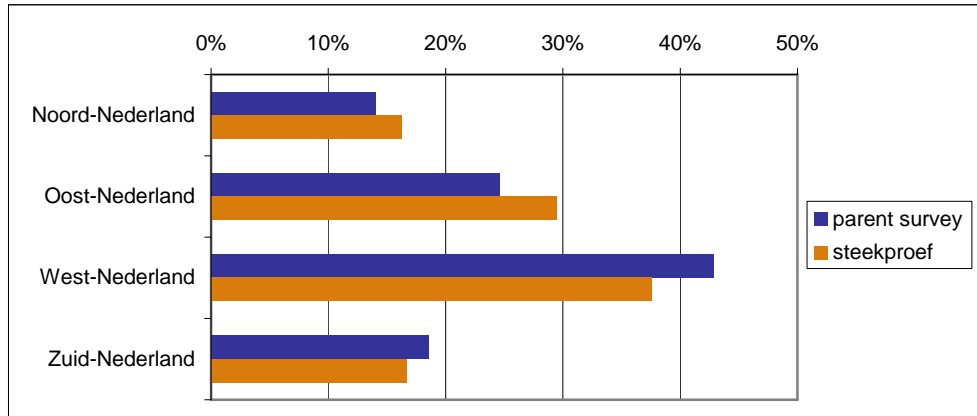

Figuur 9.29: Verdeling parent survey en steekproef naar inwonertal gemeente, stratum 3

In de steekproef is het aandeel respondenten uit de steden met meer dan 150.000 inwoners relatief groot. In de praktijk betekent dit dat één van de twee gemeenten is getrokken (Almere wel, Apeldoorn niet). Ook in de klasse tussen de 100.000 en 150.000 inwoners is een vertekening te zien. Hier is één van de drie gemeenten getrokken (Ede en Zoetermeer niet, Haarlemmermeer wel). De

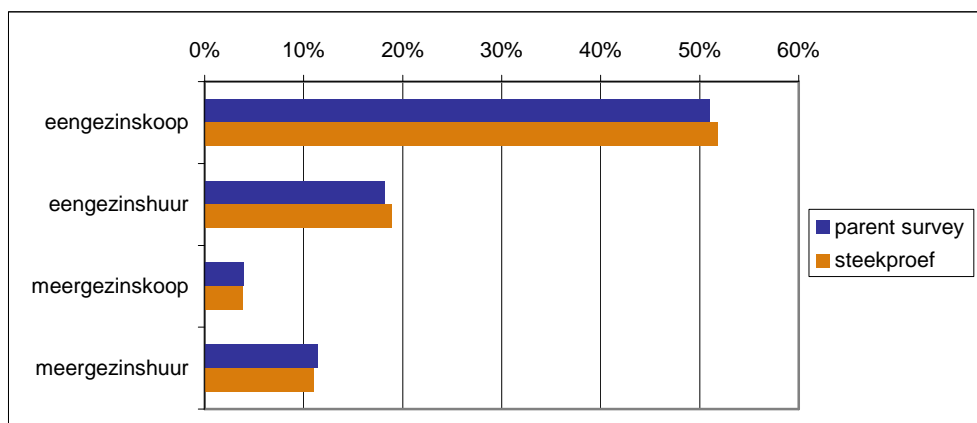
oververtegenwoordiging in de hoogste klassen wordt gecompenseerd door minder respondenten in vooral de gemeenten met minder dan 50.000 inwoners.

Naar landsdeel is ook enige vertekening te zien. Ook hier wordt dit veroorzaakt door de stratificatie naar gemeenten.

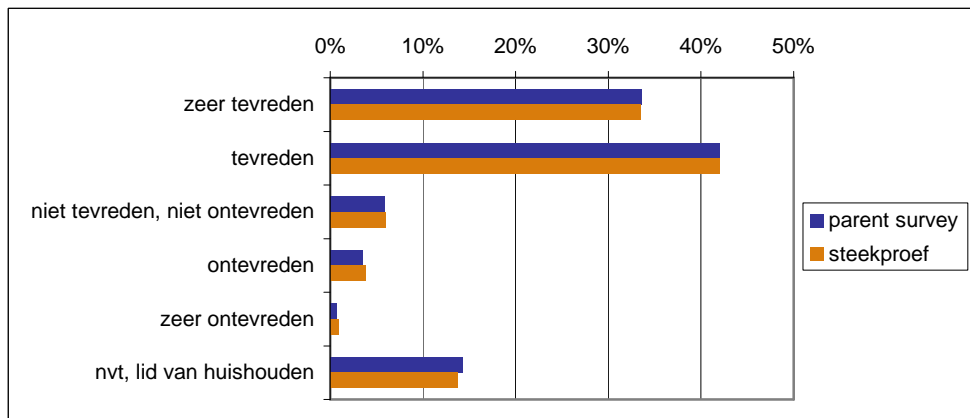
Figuur 9.30: Verdeling parent survey en steekproef naar landsdeel, stratum 3

Als we naar de antwoordpatronen in het WoON kijken, dan is de vertekening erg klein. In figuur 8.31 is de verdeling naar woningtype en eigendom weergegeven. Er is een lichte oververtegenwoordiging te zien van eengezinswoningen, zowel in de huur- als in de koopsector. De goede match is gegarandeerd doordat bij de steekproeftrekking van gemeenten rekening is gehouden met de kans op leefbaarheidsproblemen. Deze kans hangt sterk samen met woningtype (zit in de berekening van de kans op leefbaarheidsproblemen) en de eigendomsverhouding.

Figuur 9.31: Verdeling parent survey en steekproef naar eigendom en vorm, stratum 3

Ook als we kijken naar de tevredenheid over de woonomgeving is de vertekening erg klein. De gehanteerde methodiek bij de steekproeftrekking heeft goed gewerkt.

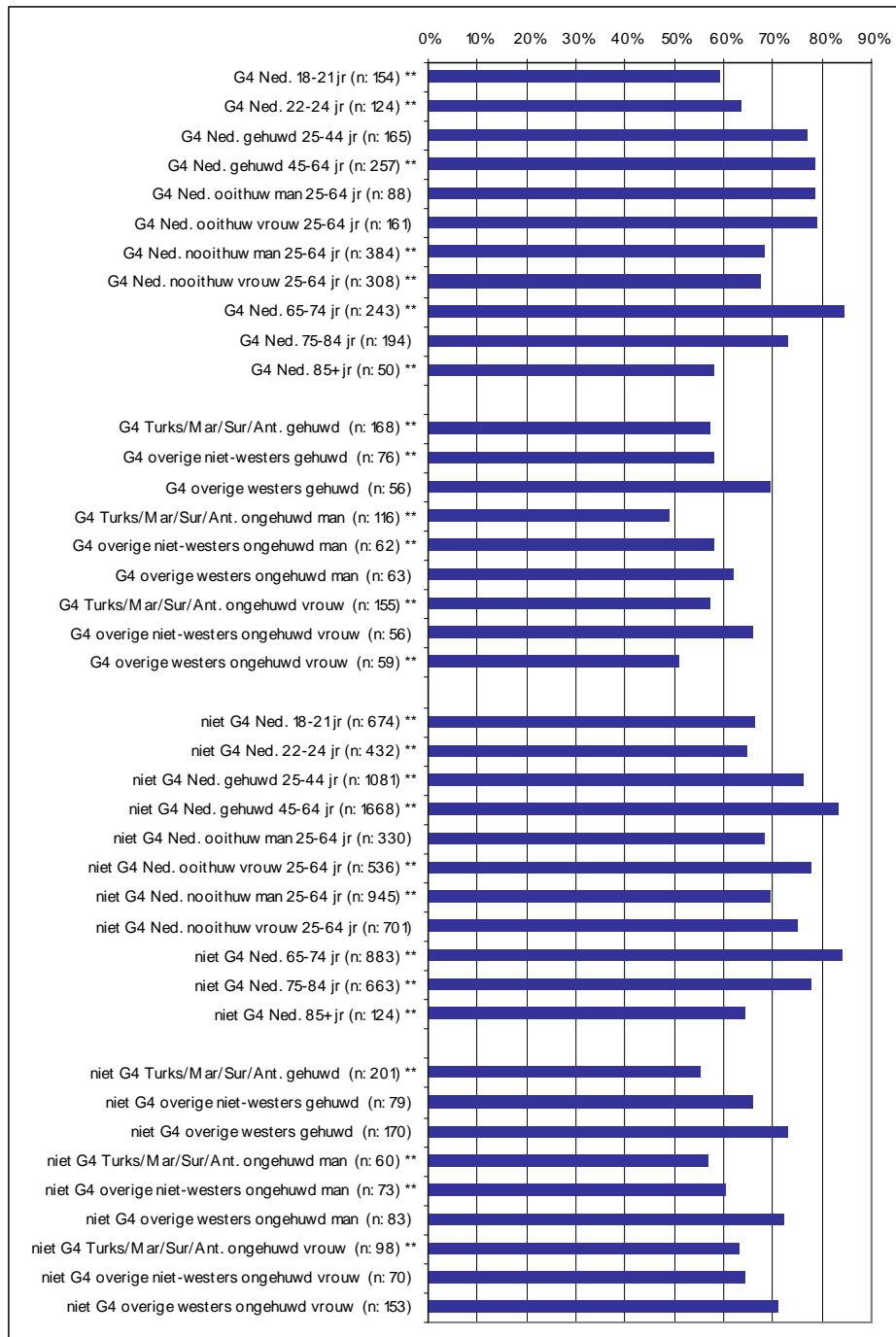

Figuur 9.32: Verdeling parent survey en steekproef naar tevredenheid woonomgeving, stratum 3

9.4 Stap 5: Van steekproef naar netto-respons in de module Sociaal-Fysiek

De laatste analyse die we in deze notitie beschrijven is de respons van de ondervraagde personen die benaderd zijn voor de enquête over de sociaal-fysieke situatie in hun woonomgeving. We volgen hierbij de eerdere analyse.

De totale netto-respons is 8749 ingevulde enquêtes, dit is 72,9% van de bruto steekproef (n=12000). In de hierop volgende staafdiagrammen hebben we steeds per kenmerk aangegeven of de gemeten respons binnen een categorie afwijkt van deze totale respons.

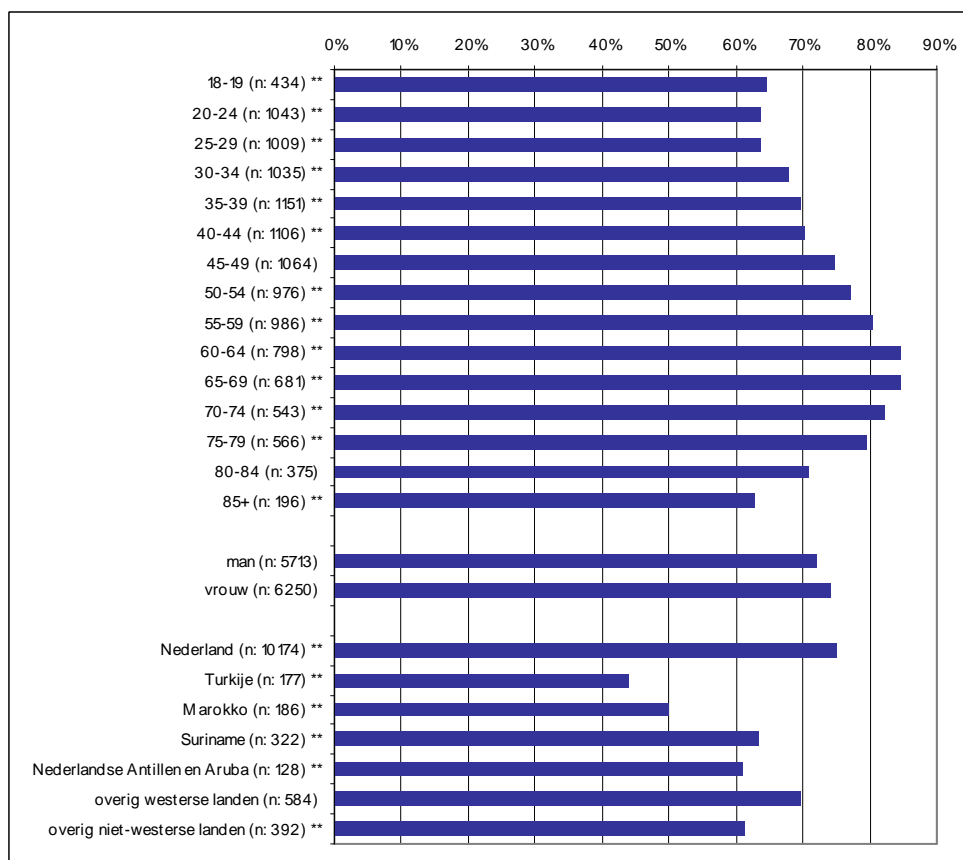

** : significant verschillend van de totale respons (72,9 %), binnen het 95% betrouwbaarheidsinterval.

Figuur 9.33: Respons per steekproefcluster

In de vier grote steden hebben de jongeren (<25 jaar), de ouderen (75+) en de nooitgehuwden een significant lagere respons ten opzichte van de gemiddelde respons. Onderscheid naar etniciteit in de grote steden laat zien dat niet-westerse allochtonen een lagere respons hebben. Vooral ongehuwde mannen werken minder vaak mee. Ongehuwde vrouwen vertonen een zelfde beeld, met uitzondering van de groep “overig niet westers”. Buiten de vier grote steden zien we een gelijksoortig patroon voor de jongeren en ouderen, alleen met een hogere gemiddelde respons. Verder doen de gehuwden

significant vaker mee aan de enquête. Wat betreft de allochtonen is de respons ook hier lager, zij het hoger dan in de G4.

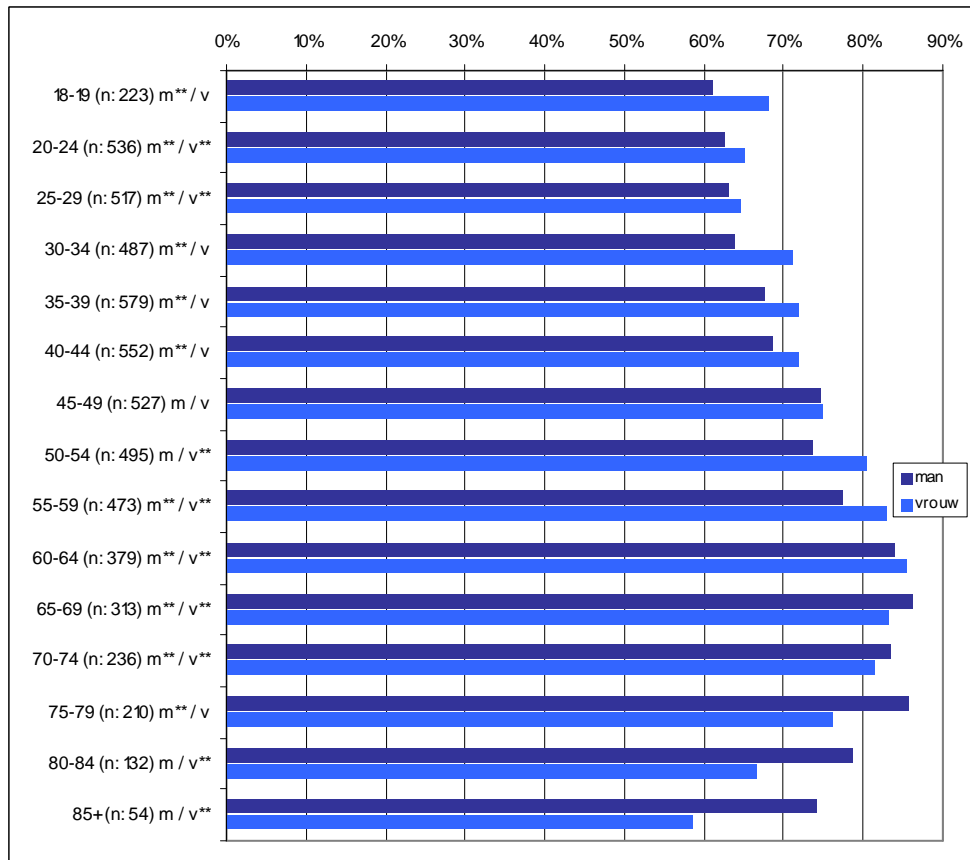

** : significant verschillend van de totale respons (72,9 %), binnen het 95% betrouwbaarheidsinterval.

Figuur 9.34: Responspercentages naar leeftijd, geslacht en geboorteland

Tot 45 jaar zien we een significant lagere respons dan gemiddeld, hetzelfde geldt voor personen ouder dan 85 jaar. De groep 50-79 jaar reageert significant vaker. Mannen en vrouwen wijken niet significant af van het steekproefgemiddelde; onderling daarentegen verschillen ze wel – vrouwen reageren vaker.

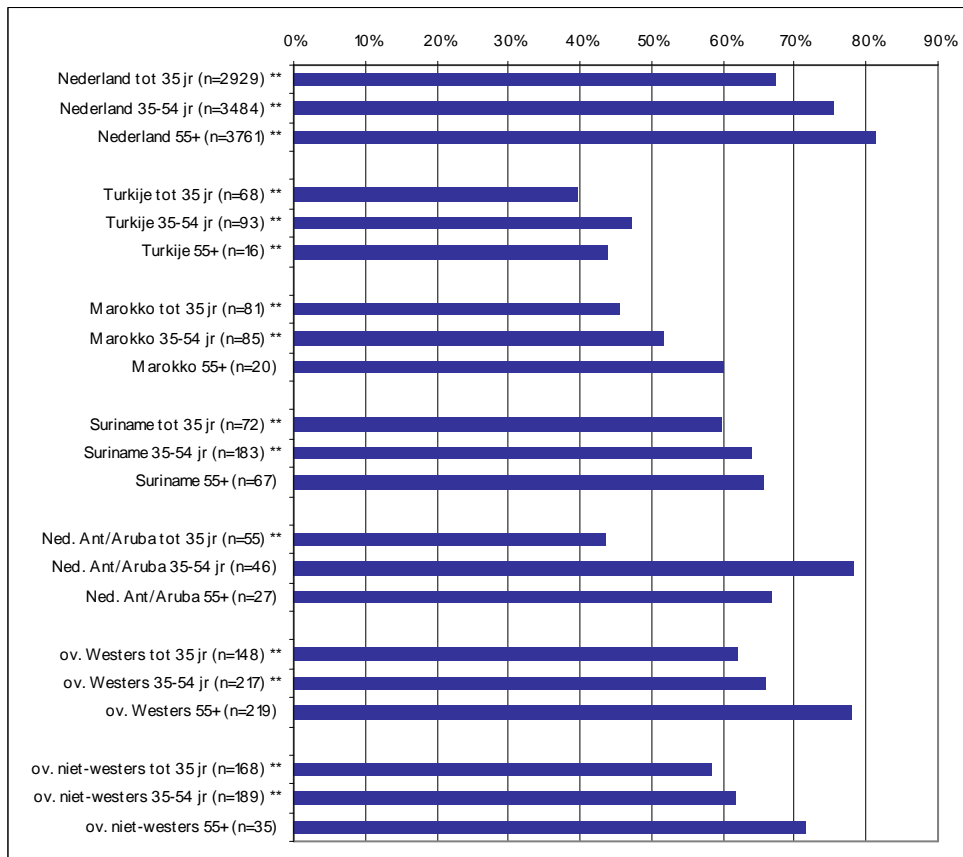
Niet westerse allochtonen kennen een significant lagere respons, mensen van Nederlandse afkomst juist een hogere. Allochtonen uit westerse landen hebben een lagere respons, maar deze is niet significant door het geringe aantal waarnemingen.

** : significant verschillend van de totale respons (72,9 %), binnen het 95% betrouwbaarheidsinterval.

Figuur 9.35: Respons naar leeftijd en geslacht

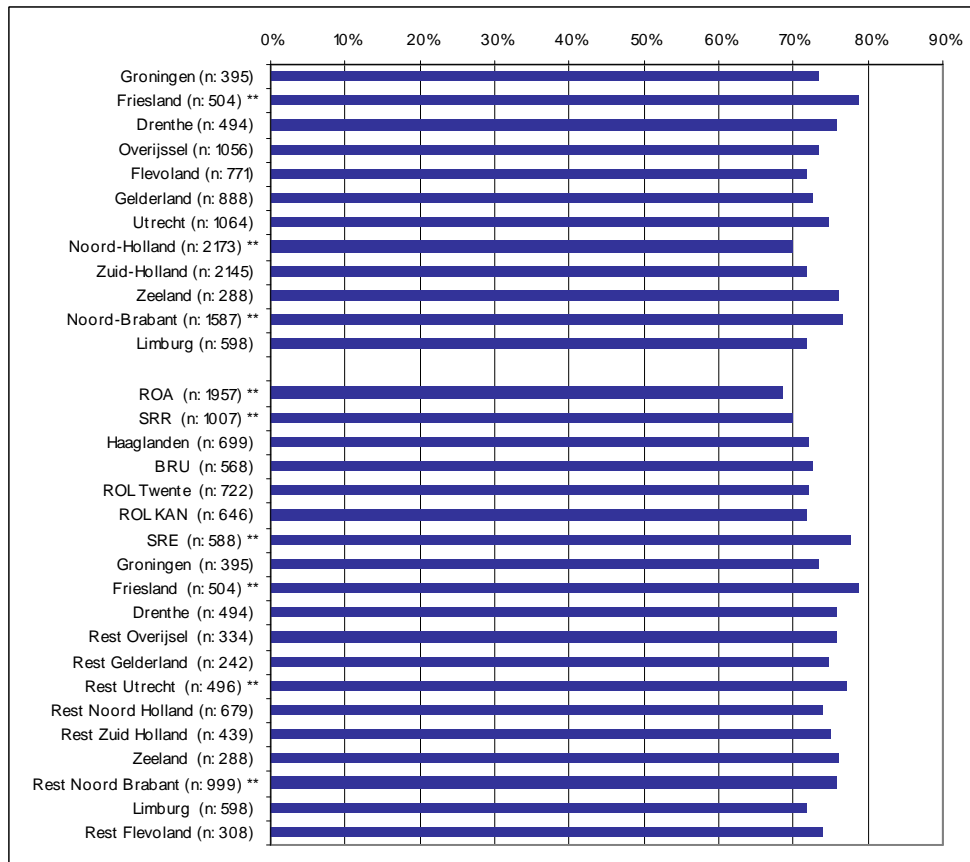
Als we binnen leeftijd een onderscheid maken naar geslacht, zien we dat vooral mannen een lagere respons hebben in de jongere leeftijdsklassen (jonger dan 45jr). Vanaf 65 jaar is het patroon omgekeerd: dan nemen mannen vaker deel aan de enquête.

** : significant verschillend van de totale respons (72,9 %), binnen het 95% betrouwbaarheidsinterval.

Figuur 9.36: Respons naar leeftijd en geboorteland.

Jongeren tot 35 jaar hebben een lage respons; allochtonen ook. Bij de laatste groep valt de respons onder de Turken nog lager uit.

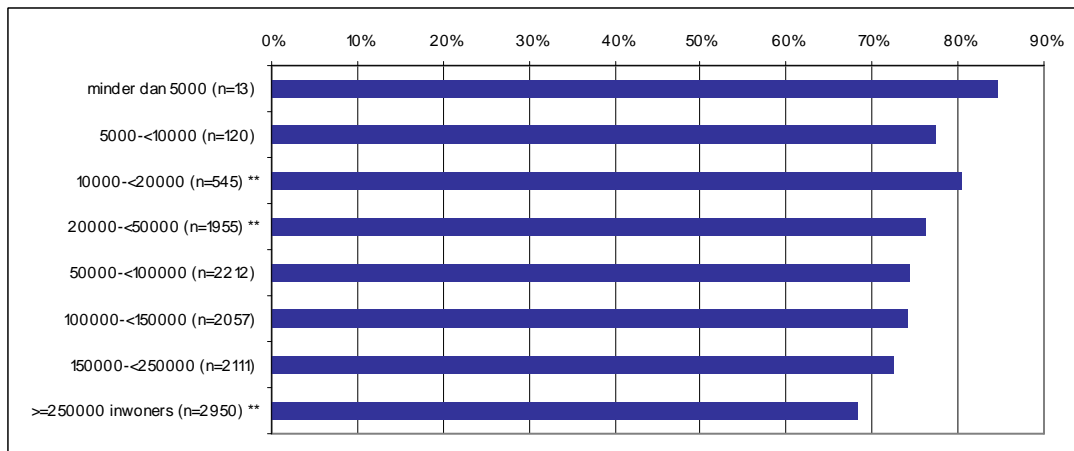

** : significant verschillend van de totale respons (72,9 %), binnen het 95% betrouwbaarheidsinterval.

Figuur 9.37: Respons naar provincie en BON-gebied.

De respons per provincie laat weinig significante verschillen zien. Er zijn drie provincies die afwijken van de landelijke respons: Friesland en Noord-Brabant (beide hoger) en Noord-Holland (lager).

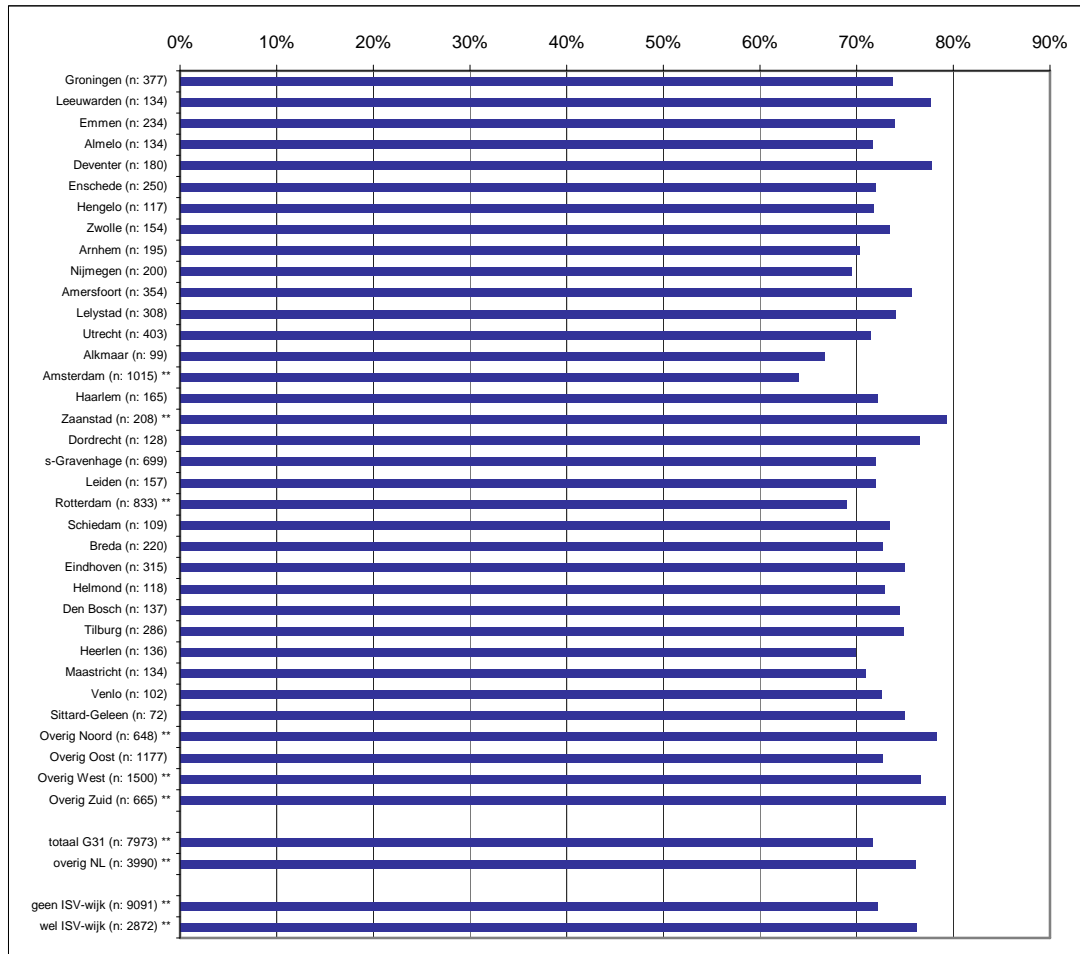
Binnen de BON-gebieden scoren het ROA, SRR lager en SRE hoger. De perifere gebieden zoals Friesland, Rest Utrecht en Rest Noord-Brabant kennen een hogere respons.

** : significant verschillend van de totale respons (72,9 %), binnen het 95% betrouwbaarheidsinterval.

Figuur 9.38: Respons naar gemeentegrootte

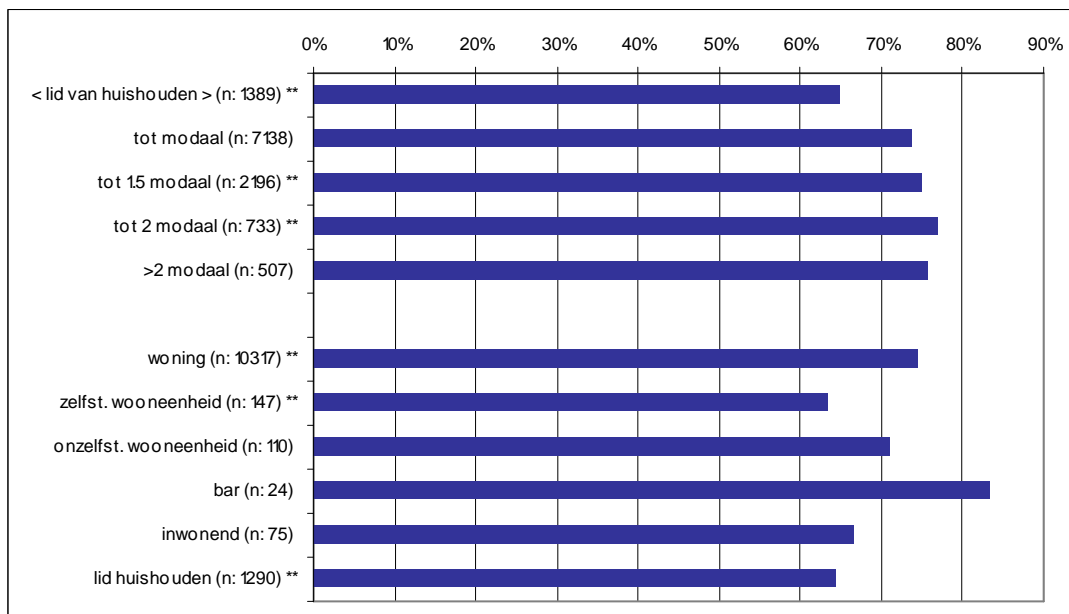
Net als bij de grotere steden, is de deelname in de grotere gemeenten beduidend lager. Voor de kleinere gemeenten is dit juist omgekeerd en zijn de responswaarden zelfs significant hoger dan de gemiddelde respons.

** : significant verschillend van de totale respons (72,9 %), binnen het 95% betrouwbaarheidsinterval.

Figuur 9.39: Respons naar G31 en ISV-wijken

De bewoners van de 31 grootste steden een lagere respons dan de rest van Nederland. Dit wordt vooral veroorzaakt door Amsterdam en Rotterdam. Huishoudens in de ISV-aandachtswijken participeren significant vaker dan de totale steekproef, en dus ook vaker dan de niet-aandachtswijken.

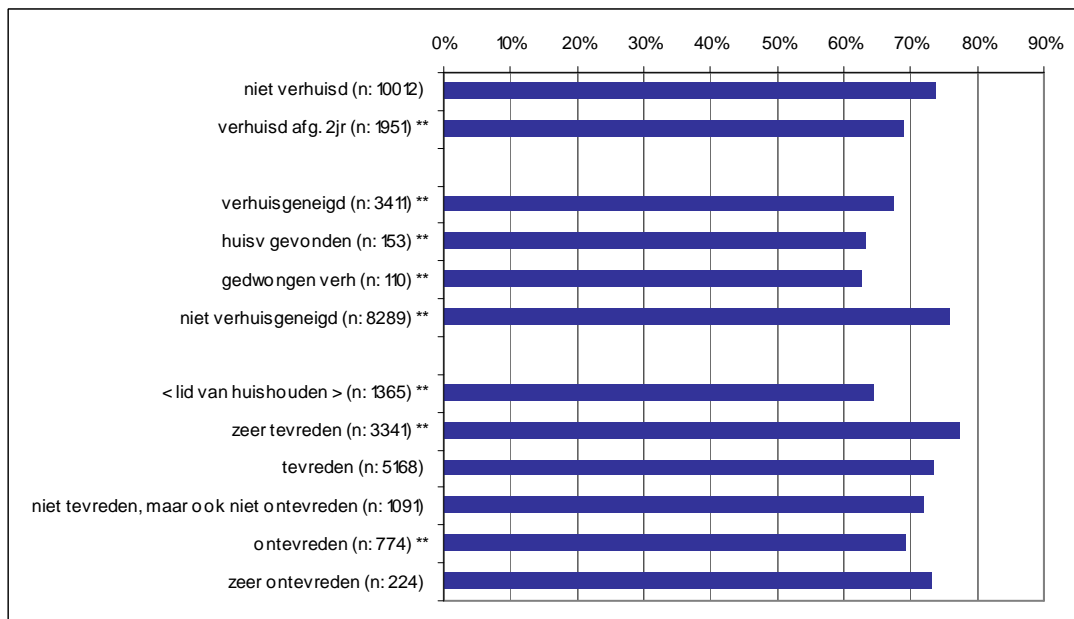

** : significant verschillend van de totale respons (72,9 %), binnen het 95% betrouwbaarheidsinterval.

Figuur 9.40: Respons naar inkomensklasse en woonvorm

Er is niet veel verschil in respons naar inkomensklasse. Drie groepen verschillen (significant) van de gemiddelde respons, al is de mate waarin gering. De groep met een inkomen tussen modaal en 2 maal modaal heeft een iets hogere respons dan gemiddeld over de hele steekproef; ondervraagde personen waarvan het inkomen onbekend (omdat zij geen hoofd of partner zijn in het huishouden) hebben minder vaak deelgenomen aan de enquête.

Mensen in een zelfstandige wooneenheid en leden van een huishouden participeren minder vaak in de enquête Sociaal-Fysiek; mensen in een woning doen dit over het algemeen meer; alhoewel het verschil in respons gering is.

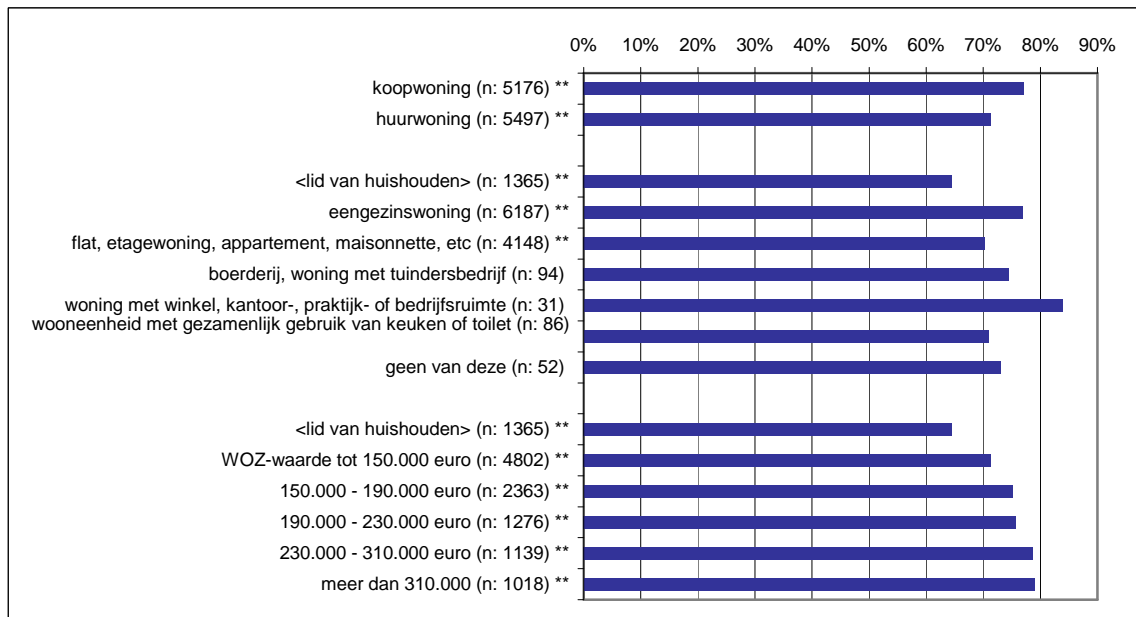

** : significant verschillend van de totale respons (72,9 %), binnen het 95% betrouwbaarheidsinterval.

Figuur 9.41: : Respons naar variabelen WoON – Verhuisd, Verhuisgeneigdheid en tevredenheid woonomgeving

De mensen die al langer op het zelfde adres wonen, hebben een lagere respons dan gemiddeld. Verhuisgeneigde ondervraagden, gedwongen verhuizers en mensen die zeer recent een woning gevonden hebben laten een lagere respons zien dan niet-verhuisgeneigden.

Wat betreft de tevredenheid met de woonomgeving, blijkt dat mensen die “zeer tevreden” zijn, vaker meegedaan hebben aan de enquête. Mensen die in het WoON aangegeven hebben “Ontevreden” zijn, hebben juist een lagere respons.

** : significant verschillend van de totale respons (72,9 %), binnen het 95% betrouwbaarheidsinterval.

Figuur 9.42: Respons naar variabelen WoON – Huur/koop; woningsoort en WOZ-waarde.

De laatste categorie vragen waar we de respons voor bekijken zijn de woningkenmerken. De respons voor mensen in een koopwoning valt significant hoger uit dan bij de bewoners van een huurwoning, zowel onderling als ten opzichte van de totale respons.

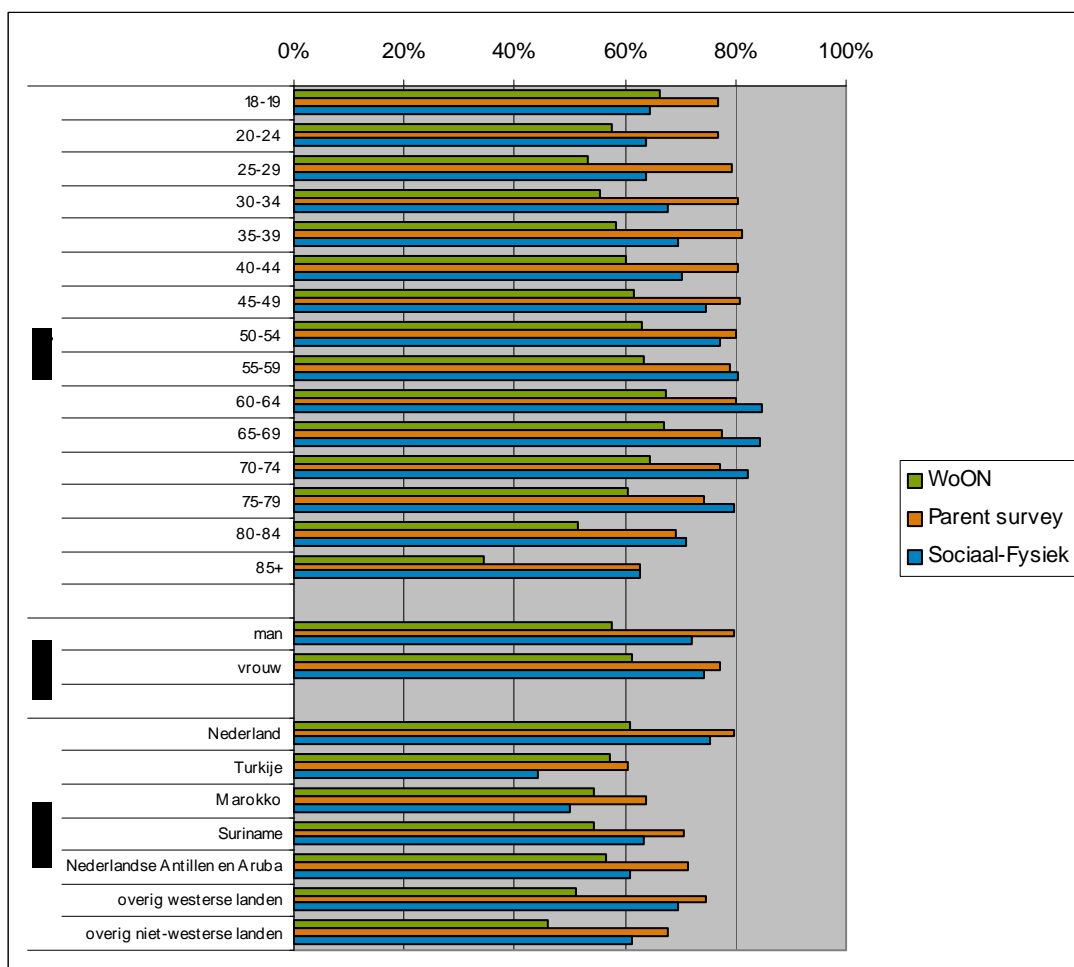
Verder nemen ondervraagden die wonen in een eengezinswoning vaker deel dan zij die in een etagewoning wonen. Ook huishoudens waarvan de woningsoort onbekend is, scoren lager qua respons.

Ten slotte de WOZ-waarde van de woning: evenals bij het netto maandinkomen, zien we ook hier dat de ondervraagden meer reageren naarmate zij een duurdere woning hebben. Dit verschil ten opzichte van de totale respons is al meetbaar vanaf een WOZ waarde van 152.000 euro. Bij huurwoningen (waarvan geen WOZ waarde bekend is) is de respons juist lager.

9.5 Vergelijking selectiviteit van de uitval in de verschillende stappen

In de voorgaande analyses, hebben we telkens naar de respons (of bereidheid) gekeken binnen een bepaalde stap in het WoON. In deze afsluitende analyse vergelijken we de uitkomsten onderling op enkele huishoud- en kadaster kenmerken. Omdat het aantal waarnemingen per stap sterk afneemt, hebben we alleen gekeken naar kenmerken waarvan nog steeds een behoorlijke vulling aanwezig was. Dit betekent dat combinaties van leeftijd, geslacht en/of etniciteit niet opgenomen zijn.

We beginnen met een overzicht van de persoonskenmerken leeftijd, geslacht en herkomst.

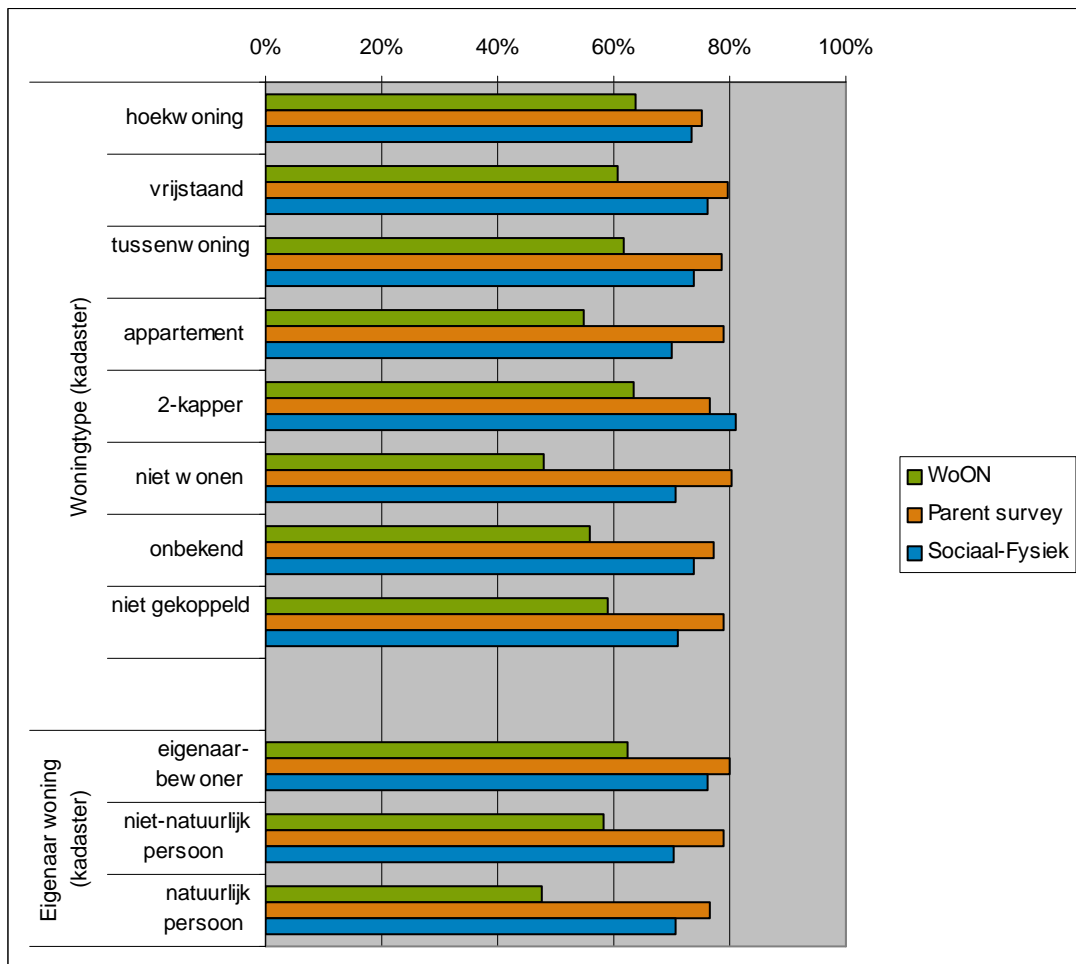
Figuur 9.43: Vergelijking respons WoON – Parent Survey en module SF op leeftijd, geslacht en herkomstland

De gemiddelde responswaarden voor WoON, Parent Survey en de module Sociaal-Fysiek liggen respectievelijk rond de 60%, 79% en 73%. De eerste vergelijking die we maken is op leeftijdsklasse. In het algemeen zie we in alle drie responsoverzichten een identiek beeld: jongeren en ouderen hebben een lagere respons dan mensen van middelbare leeftijd. Over het algemeen is de respons onder mensen in de parent survey hoger dan de initiële respons in het WoON. Behalve bij de groep ouder dan 55 jaar: hier ligt de respons hoger dan het aandeel mensen dat aangegeven had om mee te doen met vervolvenquêtes. De patronen bij de twee responspercentages zijn vrijwel identiek, al zijn bij de

module Sociaal-Fysiek de verschillen tussen de groepen wat kleiner. Ook ontbreekt de hogere respons bij de groep van 18-19 jaar.

Een onderscheid naar geslacht laat een interessant beeld zien: de daadwerkelijke respons op enquêtes is hoger bij vrouwen. Echter de bereidheid om mee te doen aan een enquête is hoger bij mannen. Mannen zeggen vaker toe, vrouwen doen vaker mee.

Ondanks dat de gemiddelde respons bij mensen van niet-westerse huishoudens lager is, geldt over het algemeen dat het beeld bij een opsplitsing naar geboorteland min of meer gelijk aan het algemene beeld: de WoON-respons is lager dan de bereidheid om mee te doen aan vervolgenquêtes, die op haar beurt weer hoger is dan de respons op de sociaal-fysiek enquête. Opvallend is dat de mensen die in Turkije of Marokko zijn geboren in de herbenadering voor Sociaal-Fysiek een nog lagere respons vertonen dan bij de WoON-woningmarktmodule.

Figuur 9.44: Vergelijking uitval op woningtype en eigenaar woning (kadaster)

Het woningtype waarin de benaderde mensen wonen levert geen grote verschillen op in bereidheid, net als het onderscheid naar "eigendom woning". Binnen de woningtypes houdt de respons op de sociaal-fysiek enquête gelijke tred met de WoON enquête. Alleen de 2-kappers lijken af te wijken: hun respons is hoger dan de gemeten bereidheid.

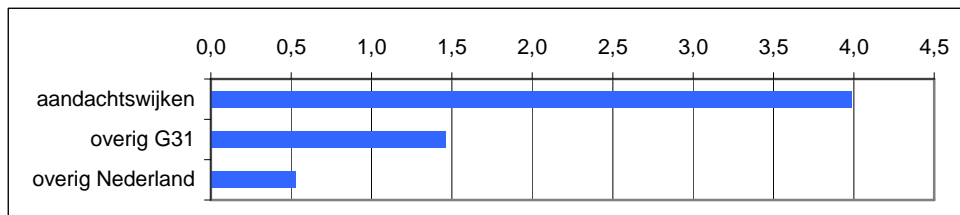
De grote verschillen die in de respons van het WoON te zien zijn, vinden we in mindere mate terug in de respons in de Sociaal-Fysiek enquête. De bereidheid om mee te doen aan vervolgonderzoeken is veel minder gedifferentieerd dan de daadwerkelijke deelname. Bij de vervolgmogelijkheden zou de trekingskans voor subgroepen aangepast kunnen worden, zoals ook gebeurt bij de module Woningmarkt.

De respons van de bewonersenquête van de module Sociaal-Fysiek is niet geheel representatief. Dit is een combinatie van verschillende effecten. De vertekening die in de verschillende stappen optreedt, is beschreven in het vorige hoofdstuk. In de volgende paragrafen doen we verslag van het proces om de vertekening door middel van weegfactoren te corrigeren.

10.1 Vertekening naar stratum (ligging woning)

In de volgende drie figuren is het gecombineerde effect zichtbaar vanaf de (naar de populatie van Nederland herwogen) respons in het WoON, module Woningmarkt. In de figuren is de vertekening ten opzichte van de gewogen respons van de module Woningmarkt weergegeven. Bij een factor 1,0 is er geen vertekening aanwezig. Een factor lager dan 1 betekent dat de groep in de respons van de bewonersenquête is ondervertegenwoordigd, een factor hoger dan 1 betekent dat de groep in de respons van de bewonersenquête is oververtegenwoordigd.

Figuur 10.1: Vertekening van de respons naar stratum, Sociaal-Fysiek versus module Woningmarkt

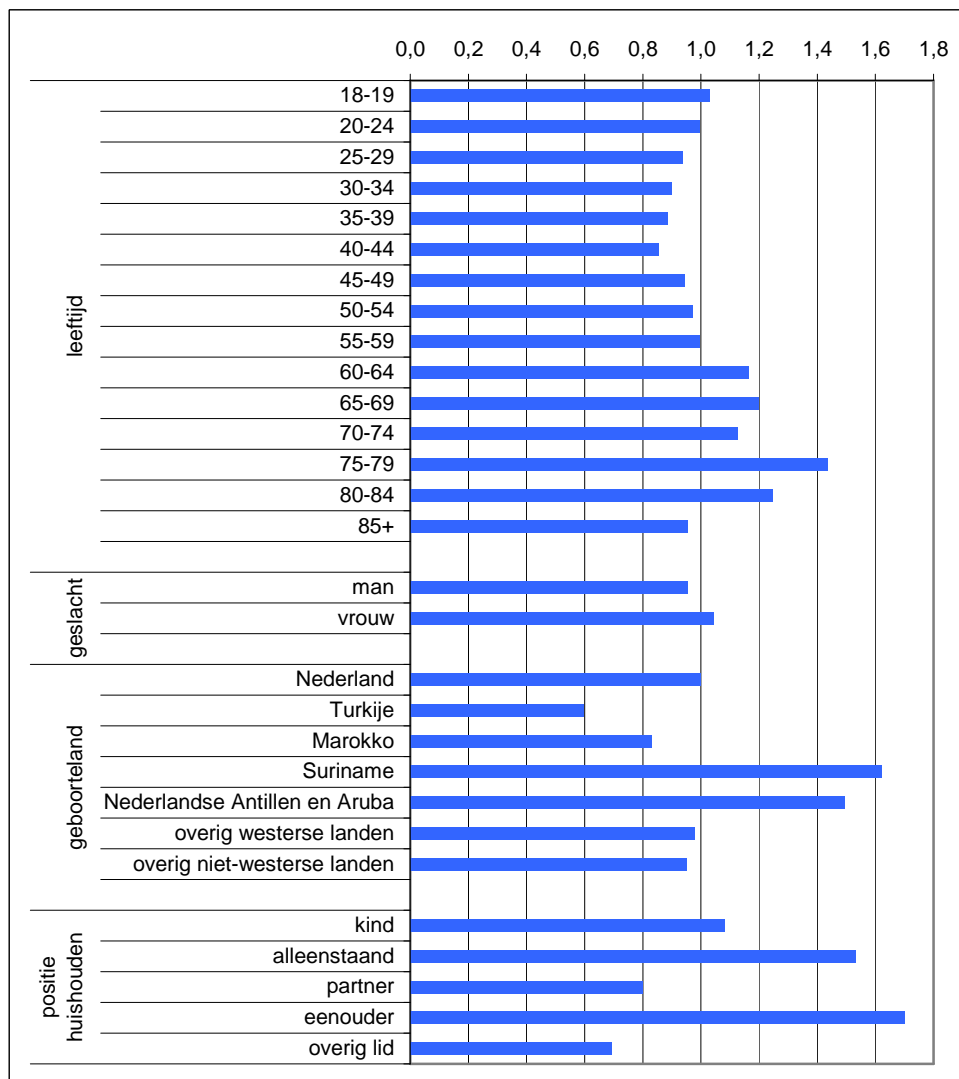
De steekproef is erg scheef (getrokken) naar stratum. De aandachtswijken zijn met een factor 3,98 oververtegenwoordigd ten opzichte van de module Woningmarkt. Ook de overige wijken in de G31 zijn oververtegenwoordigd, maar in veel mindere mate. De rest van Nederland is sterk ondervertegenwoordigd.

10.2 Vertekening naar demografische kenmerken

Vergeleken met de vertekening naar steekproefstrata is de vertekening naar demografische kenmerken gering. Naar leeftijd zien we een ondervertegenwoordiging van de groepen van 25-54 jaar en 85-plussers. Vooral de groep 75-79 jarigen is beter vertegenwoordigd in de respons dan in de populatie.

Naar geboorteland zien we een vrijwel correcte afspiegeling van de in Nederland geboren personen. Hier wordt de ondervertegenwoordiging vertekend door de stratificatie van de steekproef. Door de sterke oververtegenwoordiging van de G31, en daarbinnen de aandachtswijken, zou juist een sterke oververtegenwoordiging van niet in Nederland geboren personen verwacht mogen worden.

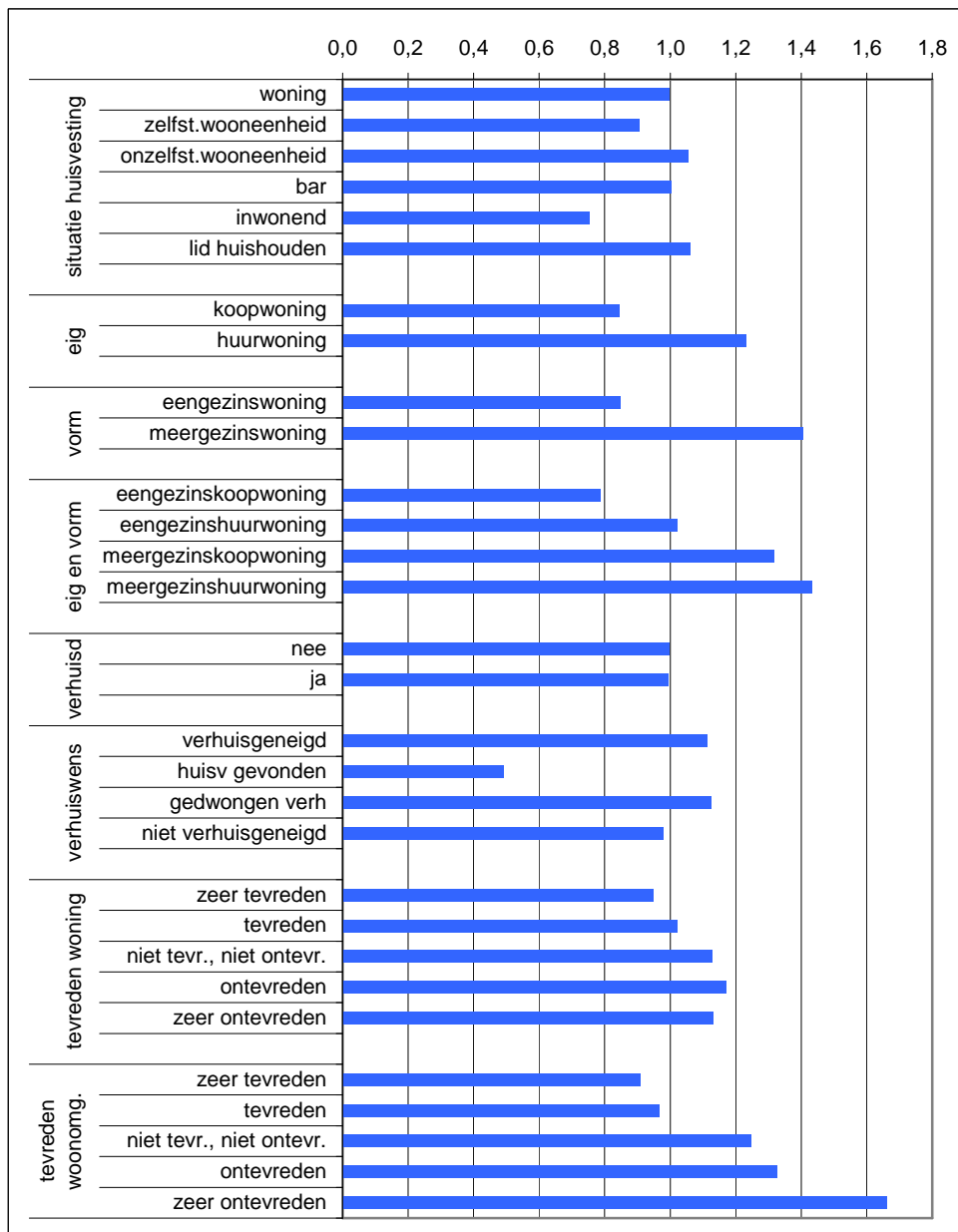
De ondervertegenwoordiging van 'partners' komt door het steekproefdesign van de module Woningmarkt. Deze is geoptimaliseerd voor uitspraken op het niveau van huishoudens. Hierdoor zijn mensen zonder partner sterker vertegenwoordigd in de steekproef.

Figuur 10.2: Vertekening van de respons naar demografische kenmerken, Sociaal-Fysiek versus module Woningmarkt

10.3 Vertekening naar WoON-variabelen

In figuur 9.3 is de respons van de bewonersenquête vergeleken met de gewogen uitkomsten van het WoON op een aantal belangrijke variabelen, zoals de huisvestingssituatie, eigendom, woningtype, verhuisgeneigdheid en tevredenheid over de woonomgeving. Ook hier zien we vertekening die door de combinatie van effecten optreedt. De oververtegenwoordiging van huurwoningen wordt veroorzaakt door de oververtegenwoordiging van de grotere steden in de steekproef. Dit geldt ook voor de oververtegenwoordiging naar woningtype, en ook de oververtegenwoordiging van ontevredenen over de woning en de woonomgeving is te verwachten, aangezien de tevredenheid in de G31 lager ligt dan in de rest van Nederland.

Figuur 10.3: Vertekening van de respons naar variabelen in het woON, Sociaal-Fysiek versus module Woningmarkt

10.4 Wegingprocedure

De respons van de bewonersenquête van de module Sociaal-Fysiek is gewogen naar de demografische kenmerken leeftijd, geslacht, geboorteland en positie in het huishouden. Dit is zowel op het niveau van geheel Nederland als voor de drie onderscheiden strata gebeurd. De volgende randen zijn gehanteerd:

- positie in het huishouden (kind, alleenstaand, partner, eenouder, overig lid) en leeftijd (18-24, 35-44, 45-54, 55+)
- leeftijd (18-19, 20-24, 25-29, 30-34, 35-39, 40-44, 45-49, 50-54, 55-59, 60-64, 65-69, 70-74, 75-79, 80-84, 85+) en geslacht
- gemeente (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, overig G31, overig Nederland) en positie in het huishouden (met partner, zonder partner)
- steekproefstratum (aandachtswijk, overig G31, overig Nederland) en woonmilieu (centrum-stedelijk, buiten-centrum, groen-stedelijk, centrum-dorps, landelijk wonen)
- steekproefstratum (aandachtswijk, overig G31, overig Nederland) en positie in het huishouden (met partner, zonder partner) en leeftijd (18-34, 35-54, 55+) en geboorteland (Nederland, westers, niet-westers)
- leeftijd (18-19, 20-24, 25-29, 30-34, 35-39, 40-44, 45-49, 50-54, 55-59, 60-64, 65-69, 70-74, 75-79, 80-84, 85+) en positie in het huishouden (kind, met partner, overig)
- geboorteland (Nederland, westers, niet-westers) en positie in het huishouden (kind, met partner, overig)
- positie in het huishouden (kind, alleenstaand, partner, eenouder, overig lid) en geslacht
- geboorteland (Nederland, westers, niet-westers) en leeftijd (18-24, 35-44, 45-54, 55-64, 65+)

In een voorweging is evenals in het WoON gecorrigeerd voor de vertekening naar inkomenshoogte en inkomensbronnen (gekoppelde kenmerken belastingdienst). In het weegschema is de variabele woonmilieu toegevoegd, aangezien op dit ruimtelijke kenmerk een vrij sterkere vertekening optrad en het kenmerk bovendien sterk samenhangt met de doelvariabelen van het onderzoek. Binnen het stratum overig Nederland is niet gewogen naar kenmerken als gemeentegrootteklasse of stedelijkheid, aangezien dan één of twee gemeenten model staan voor de gehele stedelijkheidsklasse. Deze kunnen niet volledig representatief worden geacht voor de gehele klasse. Het heeft dan ook geen zin dit kenmerk op te nemen in het weegschema. De verdeling naar woonmilieus biedt een betere spreiding. De weegvariabele voor personen is WEEGPE_S; de weegvariabele voor huishoudens HWEEGW_S.

Naast een weegfactor voor personen en een weegfactor voor huishoudens is ook een weegfactor voor de woningvoorraad (WEEG_SYS) aangemaakt. Hiermee kunnen de uitkomsten vergeleken worden met de uitkomsten van vroegere KWR-onderzoeken. Om dit te bereiken is de huishoudensweging als uitgangspunt genomen. Vervolgens een weging uitgevoerd voor de woningen (HVS=1), waarbij de randen uit SYSWOV (Systeem Woningvoorraad) 2005 afkomstig zijn. In SYSWOV 2005 zijn de realisaties van nieuwbouw en sloop verwerkt tot en met het jaar 2004. De realisaties van 2005 zijn niet in dit bestand verwerkt. Dit betekent dat de samenstelling van de woningvoorraad per 1-1-2006 deels een schatting is.

De volgende randen zijn gehanteerd in de weging naar de woningvoorraad (situatie per 1-1-2006):

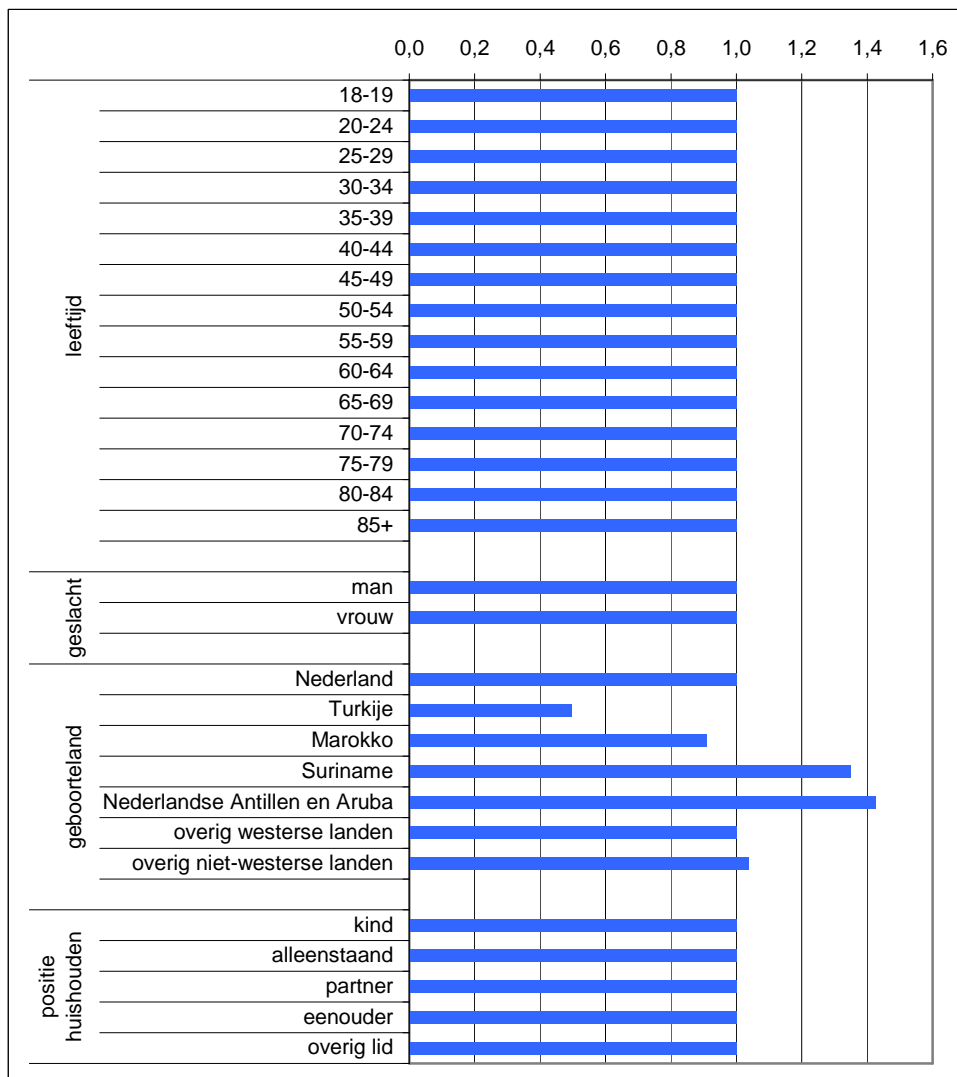
- eigendom (sociale huur, particuliere huur, koop) maal vorm (eengezinswoning, meergezinswoning) en bouwjaarklasse (tot 1906, 1907=1930, 1931-1944, 1945-1959, 1960-1971, 1972-1980, 1981-1990, 1991 en later)
- regio (G31, rest van Nederland) maal bouwjaarklasse (tot 1906, 1907=1930, 1931-1944, 1945-1959, 1960-1971, 1972-1980, 1981-1990, 1991-2000, 2001-2006)

- regio (G31, rest van Nederland) maal eigendom (sociale huur, particuliere huur, koop) maal vorm (eengezinswoning, meergezinswoning)

Bij analyses moet vooraf worden bepaald of uitspraken gedaan moeten worden over de totale woningvoorraad, of over de huishoudens in de (bewoonde) woningen. Dat bepaalt of de weegvariabele HWEWG_S of WEEG_SYS moet worden genomen. De variabele WEEGPE_S kan worden gebruikt als de analyse betrekking heeft op de bevolking (van 18 jaar en ouder).

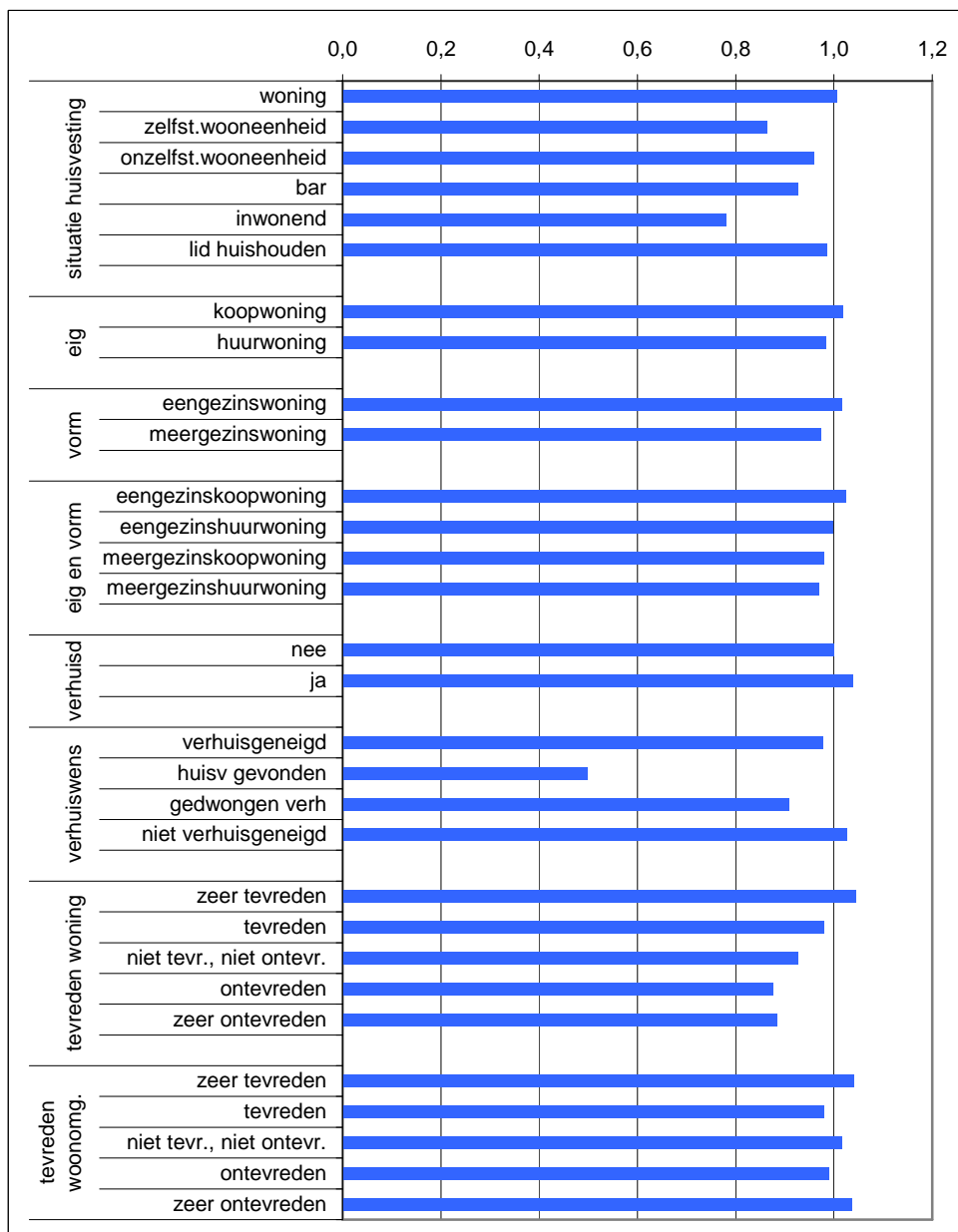
10.5 Vertekening na weging

Na weging is het onderzoeksbestand een perfecte afspiegeling naar de kenmerken leeftijd, geslacht en positie in het huishouden. Naar geboorteland is er sprake van vertekening. De respons is gewogen naar de indeling Nederlands, overig Westers en niet-Westers. De ondervertegenwoordiging van in Turkije en Marokko geboren personen wordt in de weging gecompenseerd door de geboortelanden Suriname, Nederlandse Antillen en Aruba en de overige niet-Westerse landen.

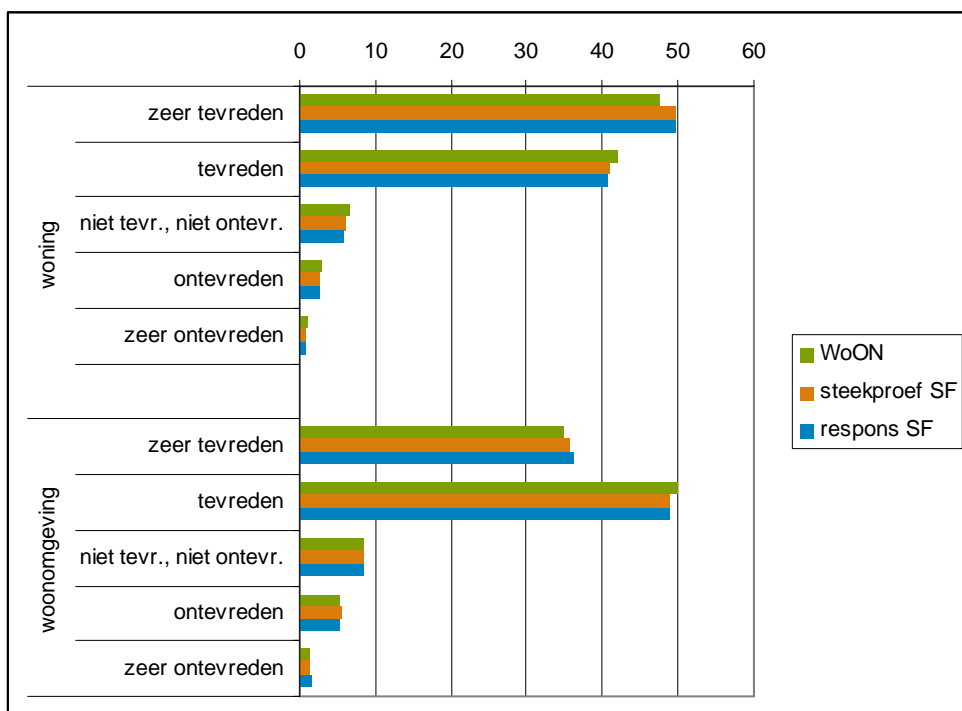
Figuur 10.4: Vertekening van de gewogen respons naar demografische kenmerken, Sociaal-Fysiek versus module Woningmarkt

In figuur 9.5 is te zien hoe de respons na weging van het bestand nog afwijkt van de respons in het WoON. Naar huisvestingssituatie is er een minimale oververtegenwoordiging van woningen ten opzichte van andere woonvormen. In het WoON worden 6.799.000 huishoudens in woningen gemeten, in de module Sociaal-Fysiek 6.830.000. Koopwoningen zijn enigszins oververtegenwoordigd. In het WoON is 55,3 procent van de woningen een koopwoning, in deze module 56,2 procent. Samenhangend met de oververtegenwoordiging van koopwoningen is ook het aandeel eengezinswoningen hoger (69,2 versus 68,1 procent). De verhuisgeneigdheid laat vooral een ondervertegenwoordiging zien van respondenten die al nieuwe huisvesting gevonden hadden toen ze voor het WoON werden ondervraagd. Dit hangt vooral samen met de selectie op respondenten die niet zijn verhuisd sinds de basismodule.

Figuur 10.5: Vertekening van de gewogen respons op belangrijke variabelen in het WoON, Sociaal-Fysiek versus module Woningmarkt

We zien verder een oververtegenwoordiging van respondenten die zeer tevreden zijn over de woning. Alle andere categorieën zijn ondervertegenwoordigd. Opvallend is dat de verdeling naar tevredenheid over de woonomgeving. Het lijkt er in eerste instantie op dat het onderwerp van de enquête gezorgd heeft voor een wat sterkere respons van juist de zeer tevredenen en de zeer ontevredenen; kortom de mensen met een uitgesproken mening over de woonomgeving. Toch is dit niet duidelijk zichtbaar als dieper wordt gekeken. In de eerste plaats zijn de uiteindelijke verschillen beperkt van omvang. In het WoON is 89,7 procent (zeer) tevreden over de woning. In de bewonersenquête Sociaal-Fysiek is dit 90,6 procent. De (zeer) ontevredenen vormen respectievelijk 3,9 en 3,5 procent van de huishoudens. Voor de woonomgeving zijn de percentages 84,9 versus 85,0 en 1,4 versus 1,5.

Figuur 10.6: *Tevredenheid over de woning en de woonomgeving in het WoON, de steekproef van de module Sociaal-Fysiek en de respons van de module Sociaal-Fysiek*

In de tweede plaats blijkt de vertekening ook in de steekproef op te treden. Het uiteindelijke effect in de respons is nauwelijks meetbaar. In figuur 9.6 is de steekproef van de module Sociaal-Fysiek gewogen met hetzelfde weegschema als de respons. De vertekening naar tevredenheid over de woning en de woonomgeving lijkt niet zozeer in responspatronen van deze specifieke module te zitten, maar is ook al in de steekproef aanwezig.

11 Plausibiliteit

In dit hoofdstuk worden de uitkomsten van de module Sociaal-Fysiek – na weging van het bestand – vergeleken met de uitkomsten van de KWR 2000. Zo kan worden bekeken of de ontwikkelingen sinds 2000 plausibel lijken te zijn. We doen dit in percentages van het aantal woningen van (een deel van) de woningvoorraad, en geven het procentuele verschil (niet in procentpunten!) tussen het KWR en de WoON-module Sociaal-Fysiek (opnamedeel). Dit laatste korten we in het vervolg af tot WoON.

N.B.: Bij sommige vragen kwamen de categorieën niet geheel overeen. In deze gevallen hebben we antwoorden samengevoegd om toch tot een vergelijkbare indeling te komen.

11.1 Woningtype

In tabel 10.1 is het woningtype weergegeven. In 2000 was het percentage eengezinswoningen 70,1; in 2006 is het 72,0%. Dit kenmerk is hard in het bestand gewogen. De verdeling komt dus overeen met de verdeling per 1-1-2006 volgens SYSWOV 2005.

Tabel 10.1: woningtype

	KWR '00	WoON '06	<i>verschil</i>
Eengezins	70,1%	72,0%	2,8%
Meergezins	29,9%	28,0%	-6,5%
totaal	6.588.070	6.925.162	5,1%

11.2 Kenmerken eengezinswoningen

Als de eengezinswoningen worden uitgesplitst naar vrijstaande woningen, tweekappers, hoek-/eindwoningen en tussenwoningen, dan blijkt de verhouding hoek-/eindwoningen ten opzichte van tussenwoningen verschoven ten opzichte van het KWR 2000. Het aandeel tussenwoningen is duidelijk hoger. Tussen WBO 2002 en WoON 2006 zien we deze verschuiving overigens niet terug.

Tabel 10.2: woningtype eengezins uitgebreid

	KWR '00	WoON '06	verschil
vrijstaand	21,9%	21,7%	-1,1%
<i>vrijstaand</i>		21,4%	
<i>semi-vrijstaand</i>		0,2%	
twee onder een kap	17,7%	18,1%	2,2%
hoek-eindwoning	23,8%	20,0%	-15,7%
<i>hoek-/eindwoning</i>		17,4%	
<i>semi- hoek-/eindwoning</i>		1,2%	
<i>geschakelde woning</i>		1,5%	
tussenwoning	36,6%	40,2%	9,8%
totaal	4.615.706	4.987.204	8,0%

De waarnemingen over de vorm van het dak van eengezinswoningen lopen aanzienlijk uiteen en lijken niet plausibel. De verschillen worden waarschijnlijk veroorzaakt door het feit dat de woningen alleen aan de voorkant zijn beoordeeld. De voorkant kan bijvoorbeeld hellend zijn en de achterkant plat. De grote 'afname' van daken met een combinatie van dakvormen is hier uit te verklaren.

Tabel 10.3: dakvorm eengezinswoningen

	KWR '00	WoON '06	verschil
hellend dak	69,3%	86,0%	24,1%
<i>hellend dak</i>		84,0%	
<i>lessenaar</i>		2,0%	
plat dak	8,5%	11,4%	33,3%
combinatie	22,2%	2,6%	-88,1%
totaal	4.615.706	4.987.204	8,0%

In 2006 beschikte meer dan tweederde van alle eengezinswoningen over verlichting bij de hoofdtoegangsdeur. Het percentage niet-beschadigde verlichtingen is toegenomen. Bij de KWR konden de inspecteur zelf testen of de verlichting werkte; bij het WoON werden alle waarnemingen van buiten de woning uitgevoerd.

Tabel 10.4: verlichting hoofdtoegangsdeur (egz)

	KWR '00	WoON '06	verschil
nee	34,6%	31,1%	-10,0%
ja, niet beschadigd	64,7%	68,6%	6,0%
ja, maar beschadigd (WoON: "ogenschijnlijk")	0,7%	0,3%	-56,6%
totaal	4.615.705	4.987.204	8,0%

De verschillende wijze van uitvoering van de opnamen ligt vermoedelijk ook ten grondslag aan de grote verschillen die we zien bij het volgende onderwerp: de zichtbaarheid van de voordeur vanuit de woning. Het is namelijk vrijwel uitgesloten dat de grote verschillen (van 20% en meer) een gevolg zijn van veranderingen aan de woningvoorraad en/of aan de woningen.

Tabel 10.5: zicht op hoofdtoegangsdeur woning (egz)

	KWR '00	WoON '06	verschil
nee	15,7%	18,9%	20,4%
ja, beperkt	14,1%	25,0%	77,1%
ja, volledig	70,2%	56,1%	-20,1%
totaal	4.615.706	4.987.204	8,0%

11.3 Kenmerken meergezinswoningen

Meergezinswoningen verschillen vooral wat betreft de toegang tot de woning. In het KWR spreekt men van “ontsluiting woonblok” en in het WoON van het soort meergezinswoning. De antwoorden op de vragen laten een sterk afwijkend patroon zien. Met name de aandelen in de categorieën “open en gesloten galerij”, “open portiek” en “anders/combi” ontlopen elkaar aanzienlijk. Dit kan komen doordat de inspecteurs in veel gevallen een aanneme moesten doen voor de toegang tot de woning, omdat zij niet het woongebouw zelf in konden.

Tabel 10.6a: soort meergezinswoning (KWR: ontsluiting woonblok)

	KWR '00	WoON '06	verschil
open galerij	19,1%	26,9%	41,1%
gesl galerij	5,6%	2,7%	-50,9%
open portiek	7,4%	4,0%	-46,2%
gesl portiek	34,7%	35,8%	3,4%
centr hal	13,5%	14,6%	8,1%
anders-combi	19,8%	16,0%	-19,3%
bovenwoning		5,8%	
benedenwoning		6,1%	
boven- of benedenwon		4,1%	
totaal	1.972.363	1.937.957	-1,7%

Tabel 10.6b: aantal bouwlagen (mgz)

	KWR '00	WoON '06	verschil
1	0,0%	0,4%	1223,2%
2	8,4%	11,6%	38,9%
3	23,0%	19,3%	-16,2%
4	26,2%	28,5%	8,8%
5	20,6%	19,7%	-4,1%
6	4,9%	5,4%	10,5%
7+	16,9%	15,1%	-10,8%
totaal	1.972.366	1.937.959	-1,7%

De verdeling van het aantal bouwlagen laat een lichte verschuiving zien. Het aandeel meergezinswoningen met 2, 4, of 6 bouwlagen is hoger dan in 2000; het aandeel met 3, 5 en 7 of meer bouwlagen is lager dan in 2000.

De verdeling van de dakvormen in beide opnames is redelijk vergelijkbaar en vertoont minder afwijkingen dan bij de eengezinswoningen. Het is hier vooral de breed opvatbare categorie “combinatie” die afwijkt, zij het (in absolute zin) in kleine aantallen.

Tabel 10.7: dakvorm meergezinswoningen

	KWR '00	WoON '06	verschil
hellend dak	24,5%	23,7%	-3,2%
hellend dak		23,4%	
lessenaar		0,3%	
plat dak	67,5%	71,4%	5,7%
combinatie	8,0%	4,9%	-38,3%
totaal	1.972.364	1.937.958	-1,7%

In figuur 10.8 is de aanwezigheid van functies op de begane grond weergegeven. Dit beeld lijkt sterk op het beeld dat in 2000 bestond. Het aandeel complexen met een garage op de begane grond is toegenomen.

Tabel 10.8: aanwezigheid functie begane grond (percentage van alle mgz)

	KWR '00	WoON '06	verschil
woningen	65,3%	64,9%	-0,6%
bergingen	45,8%	43,4%	-5,2%
garages	9,9%	13,3%	34,8%
winkels	8,7%	9,7%	10,9%
winkels		9,6%	
winkels (leeg)		0,0%	
kantoren/bedrijven	5,2%	7,3%	40,2%
kantoren/bedrijven		6,7%	
kantoren/bedrijven (leeg)		0,6%	
gemeensch. voorz.	9,5%	5,4%	-43,3%
gemeensch. voorz.		5,2%	
gemeensch. voorz. (leeg)		0,2%	
totaal	1.972.364	1.937.958	-1,7%

In figuur 10.6 is te zien dat ten opzichte van de KWR 2000 een sterke verschuiving heeft plaatsgevonden bij de meest voorkomende functie op de begane grond. Dit is opvallend, aangezien bij de aanwezigheid van de functies veel minder verschuivingen te zien zijn.

Tabel 10.9: meest voorkomende functie begane grond (mgz)

	KWR '00	Module SF'06	verschil
woningen	58,5%	60,9%	4,0%
bergingen	27,0%	17,7%	-34,6%
garages	3,4%	8,3%	140,1%
winkels	6,4%	8,4%	31,0%
kantoren/bedrijven	2,7%	3,6%	33,5%
gemeensch. voorz.	1,9%	0,5%	-72,9%
totaal	1.972.364	1.937.959	-1,7%

De verschillen over de verlichting en het zicht op de hoofdtoegangsdeur (tabellen 10.10. en 10.11) zijn opmerkelijk. Het aandeel woningen met verlichting bij de hoofdtoegangsdeur is zeer sterk toegenomen tussen 2000 en 2006.

Dat het zicht op de hoofdtoegangsdeur zo sterk is toegenomen lijkt minder plausibel te zijn.

Tabel 10.10: verlichting bij hoofdtoegangsdeur woning (mgz)

	KWR '00	WoON '06	verschil
nee	65,1%	38,5%	-40,9%
ja, niet beschadigd	34,7%	61,3%	76,7%
ja, maar beschadigd (WoON: "ogenschijnlijk")	0,2%	0,3%	26,1%
totaal	1.972.364	1.937.958	-1,7%

Tabel 10.11: zicht op hoofdtoegangsdeur woning (mgz)

	KWR '00	WoON '06	verschil
nee	52,0%	23,8%	-54,3%
ja, beperkt	11,0%	9,4%	-14,5%
ja, volledig	36,9%	66,8%	80,8%
totaal	1.972.364	1.937.958	-1,7%

11.4 Speelvoorzieningen

Voor de meeste woningen liggen de speelvoorzieningen voor jongere kinderen op meer dan 100 meter afstand van de woning. In het WoON gaat dit op voor iets meer woningen dan in de KWR.

Tabel 10.12: afstand tot speelvoorziening vanuit woning

	KWR '00	WoON '06	verschil
>100m	57,6%	61,2%	6,3%
50-100m	23,8%	22,3%	-6,1%
<50m	16,5%	16,5%	-0,4%
25-50m		11,8%	
<25m		4,6%	
NVT	2,1%		
totaal	6.588.070	6.925.163	5,1%

Volgens tabel 10.13 zijn de speelvoorzieningen sinds 2000 iets vaker kleinschalig.

Tabel 10.13: afmeting speelvoorziening

	KWR '00	WoON '06	verschil
kleinschalig	70,8%	73,7%	4,0%
kl sp mat-sl oh	11,7%		
kl sp mid-gd oh	59,2%		
grootschalig	29,2%	26,3%	-9,7%
gr sp mat-sl oh	4,8%		
gr sp mid-gd oh	24,4%		
totaal	2.653.718	2.685.122	1,2%

Het waargenomen “zicht op speelvoorzieningen” lijkt in het WoON verbeterd te zijn.

Tabel 10.14: zicht op speelvoorziening vanuit 3 of meer woningen

	KWR '00	WoON '06	verschil
nee	5,4%	4,5%	-16,5%
nee		1,0%	
ja, vanuit 1 of 2 woningen		3,5%	
ja, vanuit 3 of meer	94,6%	95,5%	0,9%
totaal	2.653.718	2.685.123	1,2%

11.5 Vervuilingsgraad omgeving

De onverharde en verharde oppervlakten in de directe woonomgeving (tabellen 10.15 en 10.16) worden in het WoON gemiddeld genomen als veel schoner beoordeeld. Vooral het de toename in de categorie “zeer schoon” is opmerkelijk. Dit kan plausibel zijn, als Nederland echt veel schoner is geworden. We kunnen hier ook te maken hebben met een afwijkende inspecteurinstructie.

Tabel 10.15: vervuilingsgraad van onverharde oppervlakten in directe woonomgeving

	KWR '00	WoON '06	verschil
zeer schoon	2,8%	9,1%	227,1%
schoon	62,4%	71,6%	14,7%
matig	26,3%	15,6%	-40,7%
vuil	3,2%	2,3%	-26,2%
zeer vuil	0,8%	0,3%	-66,8%
TOGA	0,2%		
NVT		1,1%	
totaal	6.588.070	6.925.162	5,1%

Tabel 10.16: vervuilingsgraad van verharde oppervlakten in directe woonomgeving

	KWR '00	WoON '06	verschil
zeer schoon	2,9%	10,9%	276,2%
schoon	72,2%	72,0%	-0,3%
matig	21,9%	14,4%	-34,3%
vuil	2,4%	2,3%	-4,6%
zeer vuil	0,4%	0,3%	-7,4%
TOGA	0,2%		
NVT		0,0%	
totaal	6.588.070	6.925.162	5,1%

11.6 Conclusies

De plausibiliteitstabellen laten in het algemeen een plausibele ontwikkeling zien tussen 2000 en 2006. Toch is een aantal opmerkelijke verschillen te zien tussen de KWR 2000 en de module Sociaal-Fysiek van het WoON. Deze verschillen zijn waarschijnlijk vooral toe te wijzen aan de manier van opnemen. Bij het WoON is de woonomgeving opgenomen. Het is misschien moeilijker geweest voor de opnemer om dicht bij de woningen te komen. Dit probleem speelt eerder bij meergezinswoningen dan bij eengezinswoningen. De verschillen tussen KWR en WoON zijn bij die woningen ook duidelijk groter dan bij eengezinswoningen.

De opnemersinstructie kan ook van belang zijn. Bij combinaties van bijvoorbeeld daktypen kan een andere keuze zijn gemaakt.

Een laatste mogelijke verklaring ligt in de methodiek van steekproeftrekking. Bij de module Sociaal-Fysiek is eerst een steekproef van gemeenten getrokken. Daarbinnen zijn woningen geselecteerd. In de toevallige keuze van gemeenten zou enige selectiviteit kunnen bestaan op de hier gemeten kenmerken. Verder heeft de steekproef betrekking op bewoonde woningen. In de KWR komen ook leegstaande woningen voor. Ook dit kan een effect hebben op de uitkomsten. Bekend is dat in de grote steden een relatief groot deel van de particuliere huurwoningen administratief leeg staat. Dit kan de uitkomsten beïnvloeden.

12 Slotbeschouwing

In dit rapport is de dataprocesing beschreven van de module Sociaal-Fysiek van het WoON. Deze module bestaat uit een woningopname en een bewonersenquête. De module Sociaal-Fysiek is de eerste vervolgmodule van het WoON. De 'basismodule' – de module Woningmarkt – heeft de steekproef geleverd voor de module Sociaal-Fysiek. In deze slotbeschouwing worden kort wat aandachtspunten naar voren gebracht die volgen uit dit rapport.

12.1 Vertekening bij vervolgonderzoek

Omdat de methodiek in deze module voor het eerst is toegepast, is in dit rapport niet alleen de vertekening beschreven die optreedt bij de stap van steekproef naar respons, maar ook van de stappen die daarvoor worden gezet. Hieruit valt een aantal zaken op te maken die van belang kunnen zijn voor volgende onderzoeken.

Bij een 'normale' enquête kan vertekening optreden door selectiviteit in de respons. Bij het WoON is zo goed mogelijk rekening gehouden met deze vertekening door hier al bij de steekproeftrekking voor te corrigeren. Hierdoor hoeft bij de weging van het onderzoeksbestand minder te worden gecorrigeerd. Bij de vervolgmogules kan meer vertekening optreden. In de eerste plaats is er sprake van vertekening doordat niet iedereen toestemming geeft om benaderd te worden voor vervolgonderzoeken. Daarnaast treedt ook bij de respons op de vervolgmogule selectiviteit op. Hiervoor kan worden gecorrigeerd door rekening te houden met de kenmerken van de respondenten. De uitkomsten van de nonresponsanalyse kunnen hiervoor worden gebruikt. In het algemeen lijkt de vertekening die optreedt in de respons bij vervolgonderzoek sterk op de vertekening in de basismodule. Dus, ongeacht of mensen vooral toestemming hebben gegeven komen de responspatronen in grote lijnen overeen.

12.2 Veldwerkmethoediek

De enquête is voor een groot deel schriftelijk afgenomen. Dit levert nadelen op ten opzichte van een met behulp van de computer afgenomen vragenlijst (ongeacht of dit telefonisch, face-to-face of via het web gaat). Het grote nadeel is dat het voor de respondent eenvoudiger is om bepaalde vragen over te slaan. Zeker in een blok met vragen is dit lastig. Wat wordt bedoeld met een niet-ingevoeld antwoord? Had men geen zin om de vraag in te vullen, weet men het antwoord niet of heeft men bijvoorbeeld alleen antwoord gegeven op de punten waarover men ontevreden is, of juist tevreden? Dit maakt het

lastig om met de itemnonrespons om te gaan. Het is dan ook aan te bevelen om bij volgende modules vooraf goed af te wegen of de enquête geschikt is voor schriftelijke afname.

12.3 Controle juiste persoon

Enquêtes worden soms ingevuld door een andere persoon dan degene die was geselecteerd. Vaak gaat het om de partner van de beoogde respondent. Als de vragen betrekking hebben op het huishouden is dit vaak acceptabel. Maar het is goed om daar strenger mee om te gaan. Het is prettig om dezelfde persoon weer te kunnen benaderen. Als een andere persoon op het adres gerepsondeerd heeft, is het niet mogelijk om de juiste persoon aan te schrijven voor een vervolgonderzoek.

12.4 Controle juiste adres

Een aantal respondenten is verhuisd tussen het veldwerk van de module Woningmarkt en de module Sociaal-Fysiek. In een aantal gevallen is niet duidelijk voor welke woonomgeving ze de vragenlijst hebben ingevuld. Dit zal volgende keer in de vragenlijst beter verankerd moeten zijn. De antwoorden in de module Sociaal-Fysiek moeten betrekking hebben op dezelfde woning en woonomgeving.

12.5 Antwoordpatronen

In een enquête bestaat het gevaar dat een klein deel van de antwoorden per ongeluk verkeerd wordt ingevuld. Men bedoelt bijvoorbeeld dat men zeer tevreden is, maar vult in dat men zeer ontevreden is. Bij vragen waar alle antwoordcategorieën veel worden genoemd is het effect op de uitkomsten gering. Er zullen een paar respondenten verschuiven van categorie, maar aangenomen mag worden dat deze fout beide kanten op werkt. Aangezien het aantal fouten waarschijnlijk beperkt is beïnvloedt dit de uitkomsten niet sterk. Er zijn twee situaties denkbaar waarin de verschuivingen wel gevolgen hebben.

- In de eerste plaats als één van de antwoordcategorieën weinig wordt genoemd. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de tevredenheid over de woonomgeving. Het aandeel fouten kan dan erg oplopen. Er zijn weinig mensen die ontevreden zijn over de woonomgeving. Een deel van de ontevredenen vult per ongeluk in dat ze tevreden zijn. Hierdoor wordt het percentage ontevredenen in beperkte mate verlaagd. Als ook onder de tevredenen eenzelfde deel ten onrechte invult dat men ontevreden is, dan heeft dit geen groot effect op de het aandeel tevredenen, maar wel op het aandeel ontevredenen! Het is moeilijk om een inschatting te maken van de omvang van het effect, maar het kan om substantiële verschillen gaan. Het is raadzaam om hier rekening mee te houden bij het ontwikkelen van de vragenlijst. Er zou bijvoorbeeld een controle ingebouwd kunnen worden die de consistentie met andere vragen toetst. Wijkt een antwoord af van de verwachting, dan moet de respondent (of de enquêteur, indien van toepassing) het gegeven antwoord bevestigen.
- In de tweede plaats levert dit problemen op als naar de verschuiving in antwoorden wordt gekeken. Het kan interessant zijn om de ontwikkeling in de tevredenheid te monitoren. Dan is het uiteraard erg belangrijk dat de in het bestand aanwezige antwoorden ook daadwerkelijk zo zijn bedoeld. Het risico bestaat dat een groot deel van de mutaties geen werkelijke attitude-veranderingen betreffen, maar een gevolg zijn van een foutief ingevuld antwoord.

Bijlage 1: Nonrespons per item

In deze bijlage staat de non-respons per item, naar onderzoeksmethode. Over het algemeen komen alleen bij de schriftelijke enquêtes TOGA's voor, omdat de overige enquêtes computergestuurd afgenomen worden, waarbij geen mogelijkheid tot item-nonrespons is ingebouwd. Toch zien we bij vraag 54 en vraag 76 dat ook voor andere methoden soms item-nonrespons voorkomt.

Varname	Schriftelijk	Capi	Cati	Web	Varname	Schriftelijk	Capi	Cati	Web
v1	7%	0%	0%	0%	v6	6%	0%	0%	0%
v2_1	1%	0%	0%	0%	v7a	3%	0%	0%	0%
v2_2	1%	0%	0%	0%	v7b	2%	0%	0%	0%
v2_3	1%	0%	0%	0%	v7c	3%	0%	0%	0%
v2_4	1%	0%	0%	0%	v7d	3%	0%	0%	0%
v2_5	1%	0%	0%	0%	v7e	3%	0%	0%	0%
v2_6	1%	0%	0%	0%	v7f	2%	0%	0%	0%
v2_7	1%	0%	0%	0%	v7g	2%	0%	0%	0%
v3	2%	0%	0%	0%	v7h	3%	0%	0%	0%
v4a	7%	0%	0%	0%	v7i	3%	0%	0%	0%
v4b	9%	0%	0%	0%	v8	0%	0%	0%	0%
v4c	9%	0%	0%	0%	v8a	6%	0%	0%	0%
v4d	7%	0%	0%	0%	v8b	8%	0%	0%	0%
v4e	5%	0%	0%	0%	v8c	8%	0%	0%	0%
v4f	6%	0%	0%	0%	v8d	6%	0%	0%	0%
v4g	5%	0%	0%	0%	v8e	9%	0%	0%	0%
v4h	4%	0%	0%	0%	v8f	7%	0%	0%	0%
v4i	5%	0%	0%	0%	v8g	11%	0%	0%	0%
v5a	5%	0%	0%	0%	v8h	8%	0%	0%	0%
v5b	6%	0%	0%	0%	v8i	9%	0%	0%	0%
v5c	7%	0%	0%	0%	v8j	7%	0%	0%	0%
v5d	7%	0%	0%	0%	v8k	7%	0%	0%	0%
v5e	6%	0%	0%	0%	v8l	9%	0%	0%	0%
v5f	3%	0%	0%	0%	v8m	9%	0%	0%	0%
v5g	5%	0%	0%	0%	v8n	7%	0%	0%	0%
v5h	5%	0%	0%	0%	v8o	6%	0%	0%	0%
v5i	5%	0%	0%	0%	v8p	7%	0%	0%	0%

Varname	Schriftelijk	Capi	Cati	Web	Varname	Schriftelijk	Capi	Cati	Web
v8q	7%	0%	0%	0%	v21	0%	0%	0%	0%
v9_1	1%	0%	0%	0%	v22	0%	0%	0%	0%
v9_2	1%	0%	0%	0%	v23	2%	0%	0%	0%
v9_3	1%	0%	0%	0%	v24_1	3%	0%	0%	0%
v9_4	1%	0%	0%	0%	v24_2	3%	0%	0%	0%
v9_5	1%	0%	0%	0%	v24_3	3%	0%	0%	0%
v9_6	1%	0%	0%	0%	v24_4	3%	0%	0%	0%
v9_7	1%	0%	0%	0%	v24_5	3%	0%	0%	0%
v9_8	1%	0%	0%	0%	v24_6	3%	0%	0%	0%
v10_1	3%	0%	0%	0%	v25a	7%	0%	0%	0%
v10_2	3%	0%	0%	0%	v25b	6%	0%	0%	0%
v10_3	3%	0%	0%	0%	v25c	7%	0%	0%	0%
v10_4	3%	0%	0%	0%	v26a	7%	0%	0%	0%
v10_5	3%	0%	0%	0%	v26b	6%	0%	0%	0%
v10_6	3%	0%	0%	0%	v26c	8%	0%	0%	0%
v10_7	3%	0%	0%	0%	v27	9%	0%	0%	0%
v10_8	3%	0%	0%	0%	v28	4%	0%	0%	0%
v10_10	0%	0%	0%	0%	v29	4%	0%	0%	0%
v11a	28%	0%	0%	0%	v30	1%	0%	0%	0%
v11b	29%	0%	0%	0%	v31	0%	0%	0%	0%
v11c	28%	0%	0%	0%	v32_1	1%	0%	0%	0%
v11d	26%	0%	0%	0%	v32_2	1%	0%	0%	0%
v11e	34%	0%	0%	0%	v32_3	1%	0%	0%	0%
v11f	34%	0%	0%	0%	v32_4	1%	0%	0%	0%
v11g	28%	0%	0%	0%	v33	3%	0%	0%	0%
v11h	33%	0%	0%	0%	v34a	2%	0%	0%	0%
v11i	32%	0%	0%	0%	v34b_1	0%	0%	0%	0%
v11j	32%	0%	0%	0%	v34b_2	0%	0%	0%	0%
v11k	33%	0%	0%	0%	v34b_3	0%	0%	0%	0%
v11l	1%	0%	0%	0%	v35	2%	0%	0%	0%
v12a	4%	0%	0%	0%	v36	0%	0%	0%	0%
v12b	6%	0%	0%	0%	v37_1	2%	0%	0%	0%
v12c	5%	0%	0%	0%	v37_2	2%	0%	0%	0%
v12d	6%	0%	0%	0%	v37_3	2%	0%	0%	0%
v12e	6%	0%	0%	0%	v37_4	2%	0%	0%	0%
v12f	7%	0%	0%	0%	v38	3%	0%	0%	0%
v12g	6%	0%	0%	0%	v39	1%	0%	0%	0%
v13	4%	0%	0%	0%	v40	0%	0%	0%	0%
v14	5%	0%	0%	0%	v41_1	1%	0%	0%	0%
v15	6%	0%	0%	0%	v41_2	1%	0%	0%	0%
v16	3%	0%	0%	0%	v41_3	1%	0%	0%	0%
v17	3%	0%	0%	0%	v41_4	1%	0%	0%	0%
v18	4%	0%	0%	0%	v42a	7%	0%	0%	0%
v19	2%	0%	0%	0%	v42b	6%	0%	0%	0%
v20	2%	0%	0%	0%	v42c	6%	0%	0%	0%

Varname	Schriftelijk	Capi	Cati	Web	Varname	Schriftelijk	Capi	Cati	Web
v43a	6%	0%	0%	0%	v48h	20%	0%	0%	0%
v43b	9%	0%	0%	0%	v49a	8%	0%	0%	0%
v43c	9%	0%	0%	0%	v49b	13%	0%	0%	0%
v43d	8%	0%	0%	0%	v49c	13%	0%	0%	0%
v43e	6%	0%	0%	0%	v49d	14%	0%	0%	0%
v43f	4%	0%	0%	0%	v49e	13%	0%	0%	0%
v44a	3%	0%	0%	0%	v49f	1%	0%	0%	0%
v44b	6%	0%	0%	0%	v50	8%	0%	0%	0%
v44c	4%	0%	0%	0%	v51a	3%	0%	0%	0%
v45a	8%	0%	0%	0%	v51b	4%	0%	0%	0%
v45b	7%	0%	0%	0%	v51c	4%	0%	0%	0%
v45c	7%	0%	0%	0%	v51d	3%	0%	0%	0%
v45d	9%	0%	0%	0%	v51e	0%	0%	0%	0%
v45e	8%	0%	0%	0%	v52	2%	0%	0%	0%
v45f	8%	0%	0%	0%	v53	6%	0%	0%	0%
v45g	8%	0%	0%	0%	v54a	3%	14%	11%	0%
v45h	8%	0%	0%	0%	v54b	4%	14%	11%	0%
v45i	1%	0%	0%	0%	v54c	3%	14%	11%	0%
v45j	18%	0%	0%	0%	v54d	3%	14%	11%	0%
v46a	7%	0%	0%	0%	v54e	3%	14%	11%	0%
v46b	7%	0%	0%	0%	v54f	3%	14%	11%	0%
v46c	6%	0%	0%	0%	v54g	3%	14%	11%	0%
v46d	8%	0%	0%	0%	v54h	4%	14%	11%	0%
v46e	8%	0%	0%	0%	v54i	4%	14%	11%	0%
v46f	7%	0%	0%	0%	v54j	3%	14%	11%	0%
v46g	8%	0%	0%	0%	v54k	1%	14%	11%	0%
v46h	8%	0%	0%	0%	v55a	8%	0%	0%	0%
v46i	2%	0%	0%	0%	v55b	9%	0%	0%	0%
v47	0%	0%	0%	0%	v55c	8%	0%	0%	0%
v47a	5%	0%	0%	0%	v55d	9%	0%	0%	0%
v47b	5%	0%	0%	0%	v55e	9%	0%	0%	0%
v47c	4%	0%	0%	0%	v55f	1%	0%	0%	0%
v47d	5%	0%	0%	0%	v56	2%	0%	0%	0%
v47e	6%	0%	0%	0%	v57	3%	0%	0%	0%
v47f	5%	0%	0%	0%	v58	3%	0%	0%	0%
v47g	6%	0%	0%	0%	v59	1%	0%	0%	0%
v47h	5%	0%	0%	0%	v60a	7%	0%	0%	0%
v47i	1%	0%	0%	0%	v60b	9%	0%	0%	0%
v48a	10%	0%	0%	0%	v60c	9%	0%	0%	0%
v48b	9%	0%	0%	0%	v60d	11%	0%	0%	0%
v48c	9%	0%	0%	0%	v60e	8%	0%	0%	0%
v48d	10%	0%	0%	0%	v60f	11%	0%	0%	0%
v48e	10%	0%	0%	0%	v60g	10%	0%	0%	0%
v48f	11%	0%	0%	0%	v60h	9%	0%	0%	0%
v48g	1%	0%	0%	0%	v61a	6%	0%	0%	0%

Varname	Schriftelijk	Capi	Cati	Web	Varname	Schriftelijk	Capi	Cati	Web
v61b	7%	0%	0%	0%	v67	1%	0%	0%	0%
v61c	6%	0%	0%	0%	v68	2%	0%	0%	0%
v61d	7%	0%	0%	0%	v69	2%	0%	0%	0%
v61e	8%	0%	0%	0%	v70	1%	0%	0%	0%
v61f	6%	0%	0%	0%	v71	2%	0%	0%	0%
v61g	6%	0%	0%	0%	v72	2%	0%	0%	0%
v61h	8%	0%	0%	0%	v73	2%	0%	0%	0%
v61i	8%	0%	0%	0%	v74a	5%	0%	0%	0%
v61j	6%	0%	0%	0%	v74b	7%	0%	0%	0%
v61k	7%	0%	0%	0%	v74c	9%	0%	0%	0%
v61l	7%	0%	0%	0%	v74d	7%	0%	0%	0%
v61m	5%	0%	0%	0%	v74e	8%	0%	0%	0%
v61n	5%	0%	0%	0%	v74f	8%	0%	0%	0%
v61o	6%	0%	0%	0%	v74g	8%	0%	0%	0%
v61p	4%	0%	0%	0%	v74h	7%	0%	0%	0%
v61q	7%	0%	0%	0%	v75a	7%	0%	0%	0%
v61r	6%	0%	0%	0%	v75b	9%	0%	0%	0%
v62a	5%	0%	0%	0%	v75c	9%	0%	0%	0%
v62b	6%	0%	0%	0%	v75d	11%	0%	0%	0%
v62c	5%	0%	0%	0%	v75e	9%	0%	0%	0%
v62d	5%	0%	0%	0%	v75f	7%	0%	0%	0%
v62e	5%	0%	0%	0%	v76a_1	7%	0%	0%	0%
v62f	5%	0%	0%	0%	v76a_2	5%	4%	6%	8%
v62g	6%	0%	0%	0%	v76a_3	2%	0%	0%	0%
v62h	6%	0%	0%	0%	v76b_1	10%	0%	0%	0%
v62i	5%	0%	0%	0%	v76b_2	3%	2%	3%	4%
v62j	5%	0%	0%	0%	v76b_3	3%	0%	0%	0%
v62k	0%	0%	0%	0%	v76c_1	9%	0%	0%	0%
v64	3%	0%	0%	0%	v76c_2	2%	4%	4%	4%
v65a	5%	0%	0%	0%	v76c_3	2%	0%	0%	0%
v65b	6%	0%	0%	0%	v76d_1	11%	0%	0%	0%
v65c	5%	0%	0%	0%	v76d_2	2%	2%	4%	4%
v65d	5%	0%	0%	0%	v76d_3	3%	0%	0%	0%
v65e	7%	0%	0%	0%	v76e_1	10%	0%	0%	0%
v65f	5%	0%	0%	0%	v76e_2	4%	4%	6%	6%
v65g	5%	0%	0%	0%	v76e_3	4%	0%	0%	0%
v65h	6%	0%	0%	0%	v76f_1	8%	0%	0%	0%
v65i	4%	0%	0%	0%	v76f_2	4%	6%	5%	9%
v65j	5%	0%	0%	0%	v76f_3	1%	0%	0%	0%
v65k	6%	0%	0%	0%	v77a	0%	0%	0%	0%
v65l	6%	0%	0%	0%	v77b	0%	0%	0%	0%
v65m	7%	0%	0%	0%	v78	3%	2%	2%	1%
v65n	5%	0%	0%	0%					
v65o	6%	0%	0%	0%					
v65p	5%	0%	0%	0%					

Verhuizen wanneer mogelijk (Module SF)	Verhuizen wanneer mogelijk (Module Woningmarkt)					NVT	TOTAAL
	eens		oneens				
oneens	6,5	7,7	9,9	36,2	53,4	20,1	32,1
	9,3	20,4	34,2	40,7	30,4	34,3	33,7
	11,0	18,7	29,4	10,6	5,2	16,8	12,2
	36,2	38,8	19,1	5,2	2,4	21,8	12,5
eens	34,5	11,9	4,0	1,4	1,4	6,1	4,6
Geen antwoord	2,5	2,4	3,4	5,9	7,2	0,8	4,9
TOTAAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Gehecht aan de buurt (Module SF)	Gehecht aan de buurt (Module Woningmarkt)					NVT	TOTAAL
	eens		oneens				
oneens	3,3	2,1	3,2	12,7	31,5	5,8	5,7
	2,8	6,8	18,1	36,1	38,3	20,3	15,6
	5,6	17,1	42,5	30,8	15,9	22,8	22,0
	48,6	52,6	30,8	15,4	9,2	37,8	39,4
eens	35,5	16,3	3,1	2,1	1,6	12,7	13,7
Geen antwoord	4,3	5,0	2,3	2,9	3,6	0,5	3,7
TOTAAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Voel me thuis in de buurt (Module SF)	Voel me thuis in de buurt (Module Woningmarkt)					NVT	TOTAAL
	eens		oneens				
oneens	2,2	1,9	3,3	11,9	33,3	2,8	3,0
	2,0	4,2	15,8	29,0	28,1	7,3	6,5
	2,7	12,6	38,9	35,7	20,8	16,4	14,3
	54,9	62,6	38,3	18,8	13,5	57,2	55,9
eens	34,8	15,8	2,1	1,5	3,1	15,8	17,7
Geen antwoord	3,4	2,8	1,6	3,0	1,0	0,6	2,6
TOTAAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bekladden van muren (Module SF)	Bekladden van muren (Module Woningmarkt)				TOTAAL
	vaak	soms	(bijna)nooit	NVT's	
(bijna) nooit	11,1	23,0	58,0	52,2	50,6
soms	28,5	52,2	29,6	34,8	33,0
vaak	55,3	22,3	5,3	10,8	10,4
Niet aanwezig	0,7	0,7	2,7	1,9	2,3
Geen antwoord	4,4	1,8	4,4	0,3	3,7
TOTAAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Vernielen tram-/bushokjes (Module SF)	Vernielen van telefooncellen/tram-/bushokjes (Module Woningmarkt)					TOTAAL
	vaak	soms	(bijna)nooit	nvt; geen tel	NVT's	
(bijna) nooit	7,5	16,4	40,2	35,7	34,7	32,3
soms	31,4	52,5	34,3	23,7	37,1	35,6
vaak	54,7	24,5	7,8	8,2	18,0	15,6
Niet aanwezig	4,7	4,5	13,7	27,9	9,9	13,3
Geen antwoord	1,9	2,1	4,1	4,5	0,5	3,3
TOTAAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Hondenpoep (Module SF)	Hondenpoep (Module Woningmarkt)				TOTAAL
	vaak	soms	(bijna)nooit	NVT's	
(bijna) nooit	3,9	11,5	34,2	31,8	21,8
soms	17,2	47,8	45,2	42,1	39,7
vaak	77,1	38,6	16,2	25,2	35,6
Niet aanwezig	0,3	0,2	1,0	0,7	0,6
Geen antwoord	1,5	1,9	3,3	0,2	2,3
TOTAAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Hinder door geluid (alles) (Module SF)	Hinder van geluidsoverlast (Module Woningmarkt)				
	vaak	soms	(bijna)nooit	NVT's	TOTAAL
niet gehinderd	9,4	19,7	36,5	31,7	28,9
	9,1	17,8	19,4	21,0	17,9
	11,7	16,9	9,7	15,0	12,1
	8,2	10,2	4,8	8,5	6,8
	14,5	11,0	4,8	7,1	7,6
	11,1	6,1	2,5	4,2	4,6
	10,2	3,9	1,3	2,6	3,1
	8,0	1,2	0,9	1,1	1,9
	1,9	0,3	0,2	0,5	0,4
	gehinderd	2,6	0,2	0,2	0,6
niet hoorbaar	2,6	3,8	8,4	5,1	6,3
Geen antwoord	10,9	8,9	11,3	2,6	9,8
TOTAAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Hinder door stank (alles) (Module SF)	Hinder van stankoverlast (Module Woningmarkt)				
	vaak	soms	(bijna)nooit	NVT's	TOTAAL
niet gehinderd	23,5	29,9	38,0	39,6	35,6
	10,8	12,8	9,1	13,5	10,3
	7,6	8,6	4,1	6,9	5,4
	5,6	4,7	1,8	4,3	2,9
	7,1	6,7	2,0	3,0	3,3
	4,9	2,3	1,3	1,4	1,8
	3,9	1,5	0,6	0,9	1,1
	3,1	1,1	0,3	0,5	0,7
	1,1	0,6	0,0	0,1	0,2
	gehinderd	1,1	0,4	0,2	0,6
niet hoorbaar	17,5	20,7	31,3	26,4	27,9
Geen antwoord	13,9	10,8	11,3	3,0	10,6
TOTAAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Hinder door verkeer (Module SF)	Overlast door verkeer (Module Woningmarkt)				
	vaak	soms	(bijna)nooit	NVT's	TOTAAL
ja	80,4	66,6	41,7	52,3	51,6
nee	16,4	31,0	53,1	46,3	44,3
TOTAAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0